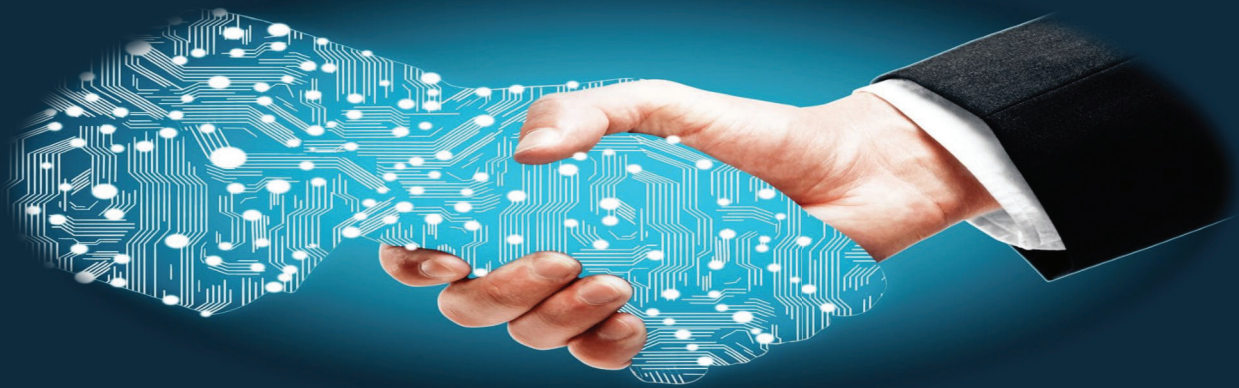

Bogføringslovens konsekvenser, fordele og udfordringer for SMV- virksomheder

"Det erklæres herved på tro og love, at undertegnede egenhændigt og selvstændigt har udformet denne rapport. Alle citater i teksten er markeret som sådanne og rapporten eller væsentlige dele af den har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng."

Gruppenummer: Fri-91500-6

Opgaveløsere:

Navn: Adi Grabonjic

Fødselsdato: 22.02.1995

Underskrift:

A stylized handwritten signature in white ink.

Navn: Simon Svane Sejersen

Fødselsdato: 13.11.1996

Underskrift:

A stylized handwritten signature in white ink.

Vejleder: Ronald van den Hoorn

Antal anslag: 191.284

Abstract

The new law for bookkeeping in Denmark, adopted through the law no. 700 of 24. May 2022, sets forth unprecedented requirements and changed to the previous law. Most noteworthy is the requirements for digital bookkeeping system, which requires companies to use a digital bookkeeping system. This requirement is not only expensive to implement but will also change the processes for many companies.

The Danish Business Authority issues a statement for better regulation for businesses in 2023, noting that the new Bookkeeping Act would have one-off cost for implementation of around 390 million DKK, while reoccurring cost would amount to 600 million DKK. Furthermore, the statement also noted that there would be administrative burden reductions of around 3,6 billion DKK, making the new act the single largest contributor to administrative burden reduction of net 3 billion DKK.

The aim of this thesis is to analyze what consequences, advantages and challenges the new Bookkeeping Act will bring, as well as looking in depth to the requirements for the digital bookkeeping systems for small and medium-sized companies in Denmark.

In order to answer the research question, it is necessary to analyze what the new bookkeeping act is about, and what the requirements for the digital bookkeeping systems are. Furthermore, an analysis of the cost associated with the new rules will be conducted along with extensive interviews with small and medium-sized companies, in order to get the view of the affected parties.

The analysis demonstrates the impact of a digital bookkeeping system, and how it has helped companies reduce time spent on manual processes, but also that it is costly for them. Among other things, through the analysis the author have found that the respondents find the new legislation is hard to understand, as well as no clear guidance of implementation.

This thesis concludes that there are various challenges with the new bookkeeping Act, opportunities and consequences. Companies do express cost reductions on administrative burdens such as manual processes, however they are also having a hard time understanding the new bookkeeping Act and need more guidance.

The thesis provides recommendations for legislators and could be taken into consideration if an amendment to the bookkeeping law should be made.

INDHOLD

1. Indledning	2
1.1. Problemstilling	3
1.2. Problemformulering	5
1.3. Opgavens formål	5
1.4. Opgavens opbygning og taksonomier	6
1.5. Afgrænsning	8
1.5.1 Afgrænsning til SMV-virksomheder	8
1.5.2 Bekendtgørelse nr. 97 af 26/01/2023	9
1.5.3 Øvrige lovkrav i forbindelse med lov nr. 700 af 24. maj 2022	10
2. Videnskabsteori og Metode	12
2.1. Videnskabsteori	12
2.1.1. Positivismen	12
2.1.2. Hermeneutik	13
2.2. Indledning til metodeanvendelse	14
2.3. Dataindsamling	14
2.3.1. Primær data	16
2.3.2. Sekundær data	28
2.4. Metodeevaluering	30
2.4.1. Validitet	30
2.4.2. Reliabilitet	32
3. Teori	35
3.1. Bogføringens historie og udvikling	35
3.1.1 Den førmoderne periode (før 1400-tallet)	35
3.1.2 Renæssancen (ca. 1400-1600-tallet)	35
3.1.3 Den industrielle revolution (ca. 1700-1800-tallet)	36
3.1.4 Det 20. århundrede og den moderne tid	37
3.2. Bogføringsloven i Danmark	38
3.2.1. Bogføringslovens udvikling	38
3.2.2. Bogføringslovens Ressortområde	39
3.2.3. Den nuværende bogføringslov, LOV nr. 700 af 24/05/2022	40
3.2.4. Registreret vs. Ikke-registreret bogføringssystem	50
3.2.5. Bekendtgørelse nr. 205 af 29/02/2024	51
3.3. De væsentligste præciseringer og ændringer af loven	52

3.4. Redegørelse for SMV-virksomheder	54
3.4.1 EU's definition af små og mellemstore virksomheder	54
3.4.2 Små og mellemstore virksomheder efter dansk lovgivning	54
3.5. Delkonklusion	55
4. Analyse	58
4.1. Analyse af data fra kvantitativ spørgeundersøgelse	58
4.1.1 Generel information om respondenterne	59
4.1.2 Respondenternes kendskab til den nye bogføringslov	60
4.1.3 Hvilken procesmæssig effekt har den nye bogføringslov haft på virksomhederne? ...	63
4.1.4 Hvilken økonomisk effekt har den nye bogføringslov haft på virksomhederne?	66
4.1.5 Delkonklusion	71
4.2. Analyse af data fra kvalitative interviews	72
4.2.1 Den økonomiske effekt ved overholdelse af den nye bogføringslov	72
4.2.2 Interessenternes oplevelse af den nye bogføringslov	78
4.2.3 Den økonomiske konsekvens ved manglende overholdelse af lovgivningen	83
5. Anbefaling	89
5.1. Anbefaling 1: Overskueliggøre mulighed for tilpasning af bogføringssystemet	90
5.2. Anbefaling 2: Strafframme	91
5.3. Delkonklusion	92
6. Diskussion	94
6.1. Udenlandsk ejede virksomheder	94
6.2. Forøgelse af validitet og reliabilitet	96
6.3.1. Validitet	96
6.3.2. Reliabilitet	97
7. Konklusion	100
8. Perspektivering	105
9. Litteraturliste	108
10. Bilag	111
10.1. Bilag 1: Blooms taksonomi	111
10.2. Bilag 2: Interview guide:	112
10.3. Bilag 3: Mail til respondenter vedrørende agenda	114
10.4. Bilag 4: Skabelon til brug for spørgeskema:	115
10.5. Bilag 5: Endelig spørgeskema fra survey-xact"	118
10.6. Bilag 6: Interview 1	124
10.7. Bilag 7: Interview 2	136

10.8. Bilag 8: Interview 3	146
10.9. Bilag 9: Interview 4	158

- 1 Indledning
- 2 Metode
- 3 Teori
- 4 Analyse
- 5 Anbefaling
- 6 Diskussion
- 7 Konklusion
- 8 Perspektivering
- 9 Litteraturliste
- 10 Bilag

1. INDLEDNING

Den nye bogføringslov fra år 2022, indført ved lov nr. 700 af 24. maj 2022, medførte væsentlige ændringer og præciseringer i forhold til den tidligere bogføringslov. Den nye bogføringslov erstatter den tidligere bogføringslov, som har været gældende siden 1999. Den nye bogføringslov har en række væsentlige ændringer med sig, heriblandt ændringer om at bogføringen skal tilrettelægges virksomhedens kompleksitet samt antallet af transaktioner. Virksomhederne skal desuden foretage de nødvendige afstemninger løbende, heriblandt afstemninger ved lovpligtige indberetninger samt afstemning til noter mv. som udarbejdes som led i aflæggelsen af årsregnskabet. Desuden skal en del af bogføringsmaterialet opbevares på lige fod med bilagene.

Den største ændring som den nye bogføringslov medfører, er kravet om at virksomhederne enten skal anvende et godkendt digitalt bogføringssystem, også kaldet et registreret bogføringssystem, eller selv sikre at et ikke godkendt system lever op til de nye krav. Disse systemer kaldes også for specialudviklede systemer. Dette pålægger derfor en ekstra kontrol på de virksomheder, som ikke anvender bogføringssystemer som fremgår af Erhvervsstyrelsen liste over godkendte bogføringssystemer. Som led i indførslen af bogføringsloven blev der offentliggjort bekendtgørelse nr. 97 af 26. januar 2023, der retter sig mod udbyderne af bogføringssystemerne. Denne bekendtgørelse omfatter reglerne som er nødvendige at overholde, for at bogføringssystemet kan godkendes og betragtes som et standardsystem. Ligeledes blev bekendtgørelse nr. 205 af 29. februar 2024 offentliggjort, som retter sig mod virksomheder der ønsker at anvende specialudviklede systemer.

Det er fra forfatterens synspunkt interessant at se ind i hvilke konsekvenser den nye bogføringslov vil have på SMV-virksomheder i Danmark. Som det ses fra forfatterens nuværende synspunkt, er SMV-virksomhederne i Danmark de virksomheder som har mest brug for en administrativ lettelse. Af denne grund er den nye bogføringslov interessant i forhold til, hvordan denne påvirker SMV-virksomhederne.

Forfatterne ser både fordele og ulemper ved indførslen af den nye bogføringslov, herunder bekendtgørelsen om krav til digitale bogføringssystemer, hvorfor det er nærtliggende at undersøge hvilken opfattelse SMV-virksomhederne i Danmark har. Udover kravene til det digitale bogføringssystem medfører loven, at der løbende skal foretages afstemninger, hvilket medvirker til at virksomhederne vil få en større administrativ byrde i forbindelse med de lovpligtige indberetninger.

Derimod er opbevaringen af regnskabsmaterialet digitalt, og kravet om den digitale opbevaring er med til at ændre mange SMV-virksomheders måde at arbejde på i dag.

Det er forfatterens opfattelse, at mange SMV-virksomheder i dag håndterer bilag fysisk, og har gjort dette i mange år, hvorfor en digital opbevaring af disse vil medføre til ændringer i hverdagen, og derved også tilegne sig nye forretningsgange.

1.1. PROBLEMSTILLING

Som led i undersøgelsen af forskellige problemstillinger, er forfatterne blevet introduceret for artiklen udgivet af Erhvervsstyrelsen "Redegørelse om bedre regulering for erhvervslivet 2023".¹ Artiklen belyser de forskellige økonomiske konsekvenser for reguleringer og implementeringer som påvirker erhvervslivet.

Af redegørelsen for 2023 er implementeringen af den nye bogføringslov blandt andet omtalt, herunder øvrige regler som er gennemført og som har haft en væsentlig påvirkning. Af artiklen fremgår det, at erhvervslivets nye erhvervsøkonomiske omkostninger i høj grad skyldes EU-reguleringen, mens de lokale tiltag er med til at lette de økonomiske byrder for virksomhederne.

Den samlede prioritet for regeringen er at mindske mængde af byrder i erhvervslivet, hvilket også er underbygget af en artikel fra dansk erhverv, som ses beskrevet længere nede. I 2023 fremgår det, at de samlede gennemførte regler indebar årlige byrder på 790 mio. DKK, mens der var implementeret lettelser for 85 mio. DKK. Dette giver en samlet økonomisk byrde i 2023 på 705 mio. DKK. Derudover medførte de nye regler engangsomkostninger for ca. 1,7 mia. DKK, heriblandt var implementeringen af den nye bogføringslov også medtaget.

Artiklen belyser, at den nye bogføringslov forventes at indfri økonomiske byrder for de danske virksomheder på op imod 3 mia. DKK, hvilket er den største enkeltstående lettelser der har været. Der forventes årlige byrder på 600 mio. DKK, mens der forventes årlige besparelser på 3,5 mia. DKK. Den samlede etableringsomkostning ved implementeringen af loven forventes at have en økonomisk byrde på 390 mio. DKK.

Af forfatterne forstås det at gennemførslen af den nye bogføringslov, herunder også implementeringen af det digitale bogføringssystem, samlet set vil give en økonomisk besparelse til det danske erhvervsliv. Dette aspekt har henledt forfatterne til at stille sig kritisk og interesseret i, hvorvidt forventningerne også er opfattet sådan af det danske erhvervsliv, og om der allerede på nuværende tidspunkt er virksomheder, som oplever disse besparelser i deres daglige administration.

Forfatterne er endvidere i søgningen blevet introduceret for en artikel udgivet af dansk erhverv med overskriften "Administrative byrder stiger mere end 6 mia. kr. på to år".² Artiklen belyser i lighed med publikationen udgivet af erhvervsstyrelsen, hvilke økonomiske byrder danske virksomheder har stået overfor. Artiklen har analyseret og belyst hvilken udvikling den økonomiske

¹ Erhvervsministeriet 2024; <https://www.em.dk/aktuelt/udgivelser-og-aftaler/2024/jun/redegoerelse-om-bedre-regulering-for-erhvervslivet-2023>

² Dansk Erhverv 2024; <https://www.danskerhverv.dk/siteassets/mediafolder/dokumenter/01-analyser/analysenotater-2024/administrative-byrder.pdf>

byrde for danske virksomheder har haft i perioden 2015 til 2022, som understøttes med et samlet fald på 6%, fra 31,8 mia. til 30 mia. DKK. Artiklen henviser ligeledes til studier om, at det automatiske erhvervsrapporteringstiltag vil medføre en lettelse på 2,9 mia. DKK, men samtidig medtages konsekvensen og forudsigelsen om fremtidige økonomiske byrder der påhviler det danske erhvervsliv.

Her er der særligt fokus på implementeringen af CSRD, som forventes at have en økonomisk direkte byrde på virksomheder der påvirkes af kravet på 7,5 mia. DKK, og derved øge den samlede byrde på imellem 21-26% frem til 2024. Udover de direkte omkostninger knyttet til virksomheder, vil det indirekte også få en økonomisk konsekvens for mindre virksomheder, som skal medvirke til at de store virksomheder kan overholde deres rapporteringskrav.

Artiklen belyser for forfatterne, at der særligt har været fokus på implementeringen af den nye bogføringslov, og den positive effekt af denne med store økonomiske lettelser. I samme ombæring skjules den reelle negative økonomiske byrde, som de danske virksomheder vil stå overfor i den nærmeste fremtid.

Overordnet har forfatternes research lagt op til en undren omkring det reelle billede, herunder om den nye bogføringslov reelt vil være med til at give de store økonomiske besparelser som der forventes. Forfatterne ønsker svar og belysning af de økonomiske lettelser, og om disse opfattes på samme vis af virksomhederne som reelt står overfor implementeringen af den nye bogføringslov. Dette har henledt forfatterne til nedenstående beskrevet problemformulering og underspørgsmål.

1.2. PROBLEMFORMULERING

Den efterfølgende problemformulering baserer sig på og udspringer fra ovenstående problemstilling. Opgaven har således til formål at undersøge:

Hvilke konsekvenser, fordele og udfordringer medfører indførelsen af den nye bogføringslov, herunder bekendtgørelsen om krav til digitale bogføringssystemer for SMV-virksomheder i Danmark?

Til at besvare problemformuleringen er der opstillet en række underspørgsmål. Disse skal sørge for den rette uddybning, og at hele problemformuleringen bliver besvaret. Underspørgsmålene anvendes herudover som struktur for undersøgelsen og som grundlag for konklusionen på projektet. Følgende underspørgsmål er opstillet:

- Hvad omhandler bogføringsloven og hvad er kravene til et digitalt bogføringssystem?
- Hvilke omkostninger er der skønnet med indførslen af de nye regler?
- Hvordan oplever interessenterne den nye bogføringslov?
- Hvilke konsekvenser har en manglende overholdelse af den nye bogføringslov for virksomhederne?
- Hvilke potentielle fordele kan virksomheder opnå ved en vellykket implementering af den nye bogføringslov?

1.3. OPGAVERNS FORMÅL

Forfatterens ønske med opgaven er at undersøge samt analysere på konsekvenser, fordele og ulemper som den nye bogføringslov måtte medføre, med særligt fokus på kravet om digitale bogføringssystemer. Forfatterne ønsker at belyse virksomhedernes synspunkt på de nye krav, og især have fokus på virksomheder, som der på opgavens tidspunkt har tilegnet sig viden vedrørende digitale bogføringssystemer.

For at opnå og skabe en forståelse for den nye bogføringslov, herunder de relevante bekendtgørelser, vil forfatterne indlede opgaven med at undersøge, forstå og formulere bogføringsloven, herunder de nye krav i forhold til den tidligere bogføringslov. Udover at belyse bogføringsloven, vil forfatterne indlede opgaven med en generel forståelse af bogføring og dennes historie. Afslutningsvis vil teori afsnittet indeholde en beskrivelse og definition af SMV-virksomheder, da opgavens fokus vil være rettet mod disse.

Som led i besvarelsen af opgavens problemformulering, og herved belysning af hvilke konsekvenser, fordele og udfordringer den nye bogføringslov måtte medføre, har forfatterne indsamlet forskellig empiri til at kunne foretage en konklusion herpå. Som led i analysen har forfatterne indledt et større dataindsamlingsarbejde, der både består af kvantitativt og kvalitativt data. Dette er gjort for at opnå en tilstrækkelig viden, for således at kunne udtale sig om bogføringslovens effekt på SMV-virksomhederne.

Afslutningsvis vil den indsamlede empiri og det foretagne analysearbejde være med til at kunne udarbejde en konklusion på opgavens problemformulering.

1.4. OPGAVENS OPBYGNING OG TAKSONOMIER

Forfatterne har som led i opgavens opbygning valgt at tage udgangspunkt i Blooms taksonomi. For illustration af den overordnet taksonomi henvises der til bilag 1. Forfatterernes formål med brug af taksonomien er at skabe en rød tråd igennem opgaven, og herved sikre en besvarelse af problemformuleringen. Opgavens interessenter vil i starten af opgaven blive introduceret for det kendte og simple, og herefter senere i opgaven blive præsenteret for det ukendte og komplekse.

Der er ved anvendelsen af Blooms taksonomi udarbejdet en visualisering af opgavens opbygning som illustreres herunder:

Figur 1: illustration af opgavens opbygning

Kilde: Egen tilvirkning

1.5. AFGRÆNSNING

1.5.1 Afgrænsning til SMV-virksomheder

Som det fremgår af opgavens problemformulering, er der i opgaven fokus på små og mellemstore virksomheder i Danmark. Denne population består af regnskabsklasserne A, B-mikro, B samt C-mellem virksomheder. Som følge af opgavens omfang, herunder med fokus på at sikre dybden i opgaven, har forfatterne valgt at afgrænse populationen yderligere. Dette er gjort igennem nedenstående sorteringer. Data som er anvendt til identifikation af populationen, er indhentet fra Det Centrale Virksomhedsregistre.

Den totale population af alle virksomheder i Danmark udgør, jf. Det Centrale Virksomhedsregister, 655.772, hvilket er startpunktet for opgavens afgrænsning. Dataudtrækket er lavet den 22. oktober 2024.

Sortering 1: Enkeltmandsvirksomheder

Som første sortering har forfatterne valgt at afgrænse sig fra enkeltmandsvirksomheder. Dette er gjort ud fra en væsentlighedsbetragtning, herunder med refleksioner og overvejelser omkring opgavens omfang og dybde.

Populationen efter frasortering af enkeltmandsvirksomheder udgør 382.994.

Sortering 2: Holdingselskaber

Dernæst har forfatterne afgrænset populationen til ikke at indeholde holdingselskaber, da det er forfatternes vurdering, at disse alene vil have omkostninger i forbindelse med implementeringen af den nye bogføringslov, og derved ingen lettelser. Det er derfor vurderet, at disse ikke er med til at give et retvisende helhedsbillede af populationen. Derudover er der igen foretaget overvejelser for at sikre dybden i opgaven.

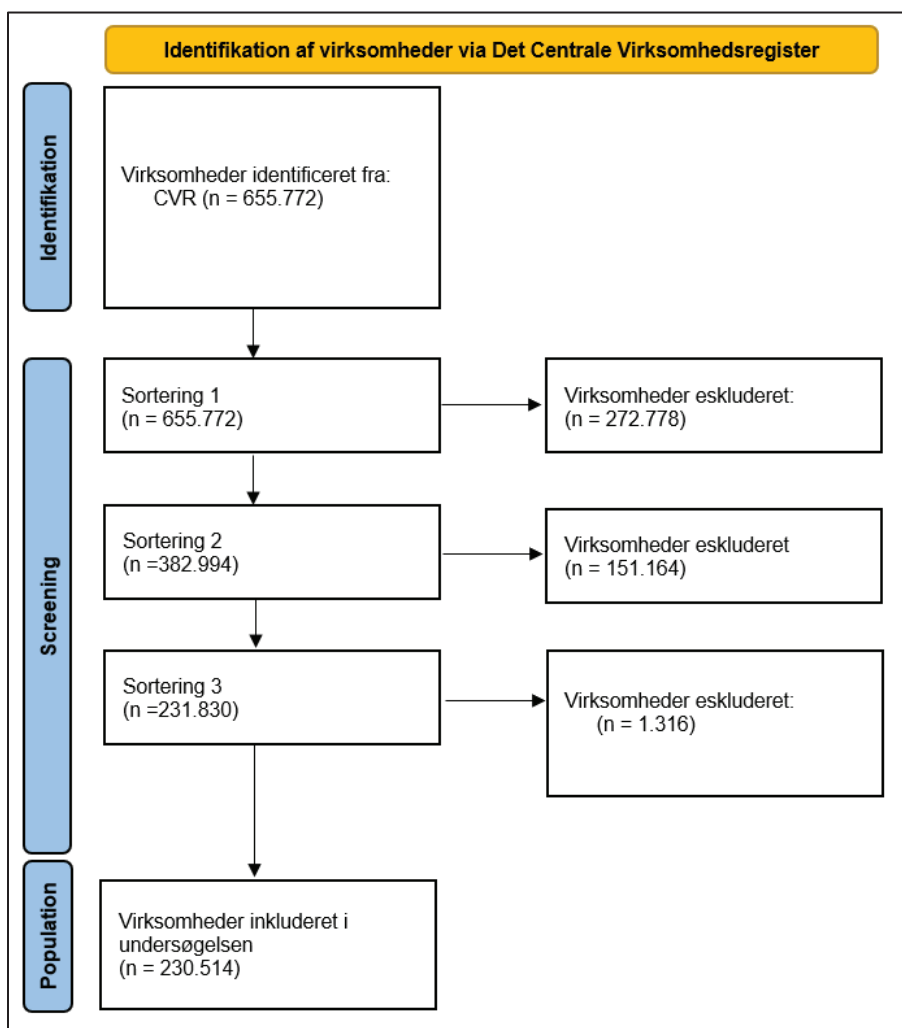
Populationen efter frasortering af holdingselskaber udgør 231.830 virksomheder.

Sortering 3: C-stor virksomheder og børsnoterede virksomheder

Som følge af opgavens fokus på små og mellemstore virksomheder, er regnskabsklasse C-stor og børsnoterede virksomheder frasorteret, da disse ikke tilhører denne definition.

Populationen efter frasortering af C-stor virksomheder og de børsnoterede virksomheder udgør 230.514.

Som følge af ovenstående sorteringer, udgør populationen til opgaven 230.514 virksomheder. Sorteringen er ligeledes illustreret jf. nedenstående figur.

Figur 2:

Kilde: PRISMA 2020 flowdiagram med egen input

1.5.2 Bekendtgørelse nr. 97 af 26/01/2023

Bekendtgørelse nr. 97 af 26/01/2023 omhandler kravene til de registrerede bogføringssystemer. Da det alene er Erhvervsstyrelsens ansvar, at stå for kontrollen af disse systemer, har forfatterne afgrænset sig fra at beskrive det lovmæssige indhold af bekendtgørelse af nr. 97 af 26/01/2023. Hvis virksomhederne anvender et registreret bogføringssystem, er der derfor ingen yderligere dokumentationskrav, som virksomhederne skal leve op til.

Der er i opgaven beskrevet hvad et registreret bogføringssystem er, men en yderligere teoretisk gennemgang af bekendtgørelsen er ikke foretaget. Dette er gjort ud fra overvejelser omkring opgavens omfang, med henblik på at sikre dybden i specialet.

1.5.3 Øvrige lovkrav i forbindelse med lov nr. 700 af 24. maj 2022

I forbindelse med indførslen af den nye bogføringslov, blev en række ændringer introduceret. Dette indeholder bl.a. krav til momsafstemning ved indberetningstidspunktet mv.

Forfatterne har i opgaven valgt at afgrænse opgaven således, at analysen fokuseres omkring de digitale bogføringssystemer, da det er efter forfatternes vurdering, det væsentligste ved indførslen af den nye lov.

- 1 Indledning
- 2 Metode
- 3 Teori
- 4 Analyse
- 5 Anbefaling
- 6 Diskussion
- 7 Konklusion
- 8 Perspektivering
- 9 Litteraturliste
- 10 Bilag

2. VIDENSKABSTEORI OG METODE

2.1. VIDENSKABSTEORI

Forfatterne har i opgaven taget afsæt i en kombineret tilgang til den anvendte videnskabsteori, som er med til at danne grundlaget for udførslen af opgaven.

I denne opgave er der taget afsæt i to videnskabsteorier, da opgavens analyseafsnit og empiriindsamling er foretaget med to forskellige metodiske tilgange. Hertil anvendes positivismen til indsamlingen af empiri gennem spørgeskemaer, mens den hermeneutiske tilgang anvendes i forbindelse med indsamling af data gennem afholdte interviews. Herunder vil anvendte teorier blive beskrevet.

2.1.1. Positivism

Positivism som videnskabsteori stammer oprindeligt fra empirismen, som havde et radikalt anderledes videnskabsfilosofisk grundlag.³

Positivismen baserer sig på grundantagelser, som er i stor overensstemmelse med empirismen. Det er vigtigt at være opmærksom på, at positivismen bærer sit navn i dobbeltforstand, da positivisme både forstås positivt i den præskriptive forstand, hvor der positivt observeres og sanses, men ligeledes i den normative forstand, hvor den tænker videnskabens samfundsmæssige rolle som positiv.⁴

Da opgaven blandt andet vil tage afsæt i udarbejdet spørgeskemaer, anvendes positivismen her til systematisk at iagttage eksperimentet, og gennem disse eksperimenter at opnå erfaring som kan generaliseres og forbindes samt formaliseres.⁵

Da opgaven tager afsæt i et systematisk udarbejdet spørgeskema, som vil blive besvaret ens af alle respondenter, vil den udarbejdede data blive anvendt til at gennemføre en statisk analyse, hvor udfaldet af analysen vil være med til at besvare opgavens problemformulering.

³ Ingemann, Jan Holm, Videnskabsteori for økonomi, politik og forvaltning, s. 55

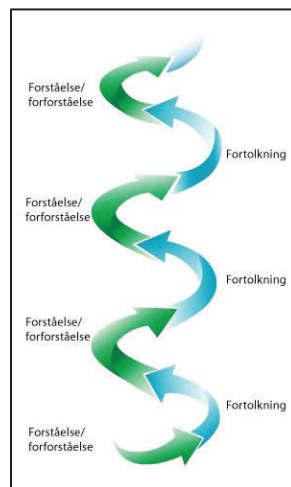
⁴ Ingemann, Jan Holm, Videnskabsteori for økonomi, politik og forvaltning, s. 56

⁵ Ingemann, Jan Holm, Videnskabsteori for økonomi, politik og forvaltning, s. 57

2.1.2. Hermeneutik

Opgaven tager desuden afsæt i den hermeneutiske tilgang. Hermetikken har filosofiske rødder tilbage til 1800-tallet samt den tyske historiske skole, mens hermeneutikken i nutidens forståelse er fortolket af Hans-Georg Gadamer.⁶

Hermeneutikken bygger på en central tankefigur, hvor der baseres på den hermeneutiske cirkel, som indeholder følgende elementerne, del- og helhed samt fortolkning- og forståelse, trods brugen af ordet cirkel, er det vigtigt at forstå, at ideologien om cirkel ikke er helt passende, da man i cirklen altid vender tilbage til de samme punkter, hvilket ikke gør sig gældende i hermeneutikken.⁷

Figur 3: Hermeneutiske spiral ⁸

Som hermeneutiker er et grundbegreb forforståelse, hvilket henleder til at forfatterne har en forforståelse af den viden og emne som omdannes til empiri. I denne opgave er forfatternes forforståelse skabt gennem erhvervserfaring indenfor området, samt studier af den nye bogføringslov.

Da opgaven blandt andet tager afsæt i udarbejdelsen af kvalitative interviews, har forfatterne taget udgangspunkt i den hermeneutiske tilgang, hvor man ved hjælp af hermeneutikken, tager afsæt i at få indblik i interviewernes oplevelse af problemstillingen. Som følge heraf har forfatterne set sig nødsaget til at opnå en forståelse for emnet, men samtidig også at opnå en åben sindethed i forbindelse afholdelse af interviewene.

⁶ Ingemann, Jan Holm, Videnskabsteori for økonomi, politik og forvaltning, s. 108

⁷ Ingemann, Jan Holm, Videnskabsteori for økonomi, politik og forvaltning, s. 110

⁸ Videnskab, 2012; <https://videnskab.dk/kultur-samfund/hvad-er-hermeneutik/>

2.2. INDLEDNING TIL METODEANVENDELSE

For at forfatterne opnår en forståelse og herved muligheden for at belyse hvilke konsekvenser, fordele og udfordringer den nye bogføringslov medfører, herunder særligt kravet til digitale bogføringssystemer, vil forfatterne som led i udarbejdelsen af opgaven have to forskellige metodiske tilgange, som i deres helhed vil supplere og belyse den overordnede problemstilling.

Forfatterne har som led i besvarelsen af opgaven indsamlet empiri til beskrivelse og forståelse af lovgivningen samt de nye tiltag. Forfatterne har endvidere udarbejdet et spørgeskema med fokus på indsamling af kvantitative data til den uddybende analyse og besvarelse af problemformuleringen. Forfatterne har i forlængelse af den kvantitative dataindsamling, udarbejdet og udført interviews, som bidrager til den kvalitative dataindsamling i form af afholdelse af interviews.

Det forventes at den indsamlede empiri og den metodiske tilgang vil give forfatterne de bedste forudsætninger for at kunne forstå, bearbejde og konkludere på problemstillingen.

2.3. DATAINDSAMLING

Forfatterne har i form af dataindsamling arbejdet under følgende proces:

Figur 4: Dataindsamlingsproces

Kilde: Egen tilvirkning

Forfatterne har som led i dataindsamlingen arbejdet i tre steps, for at opnå den bedste kvalitet for opgaven. Indledningsvist har forfatterne indsamlet sekundære data til brug for undersøgelse samt forståelse af det teoretiske aspekt i opgaven. Dette er for både at højne kvaliteten af opgaven, samt de efterfølgende udarbejdede spørgeskemaer og afholdte interviews, men i samme ombæring for at sætte rammen for opgaven, således læseren har mulighed for at opnå den samme teoretiske forståelse, som har ligget til grund for udarbejdelsen af opgaven.

Den empiriske data er anvendt til at undersøge hvad den nye bogføringslov omhandler, og hvad et digitalt bogføringssystem er. Derudover er den empiriske data anvendt til at indhente data på de skønnede omkostninger, som de nye regler måtte medføre.

Efter at have belyst den teoretiske del af opgaven, blev der jf. step to udarbejdet spørgeskemaer til brug for kvantitativ primær dataindsamling. Spørgeskemaernes respondenter var med til at besvare spørgsmålet omkring hvordan interessenterne oplever den nye bogføringslov, samt hvilken administrativ byrde eller lettelser de oplever ved den nye bogføringslov.

Afslutningsvis er der på baggrund af det teoretiske grundlag og den indsamlede empiri udarbejdet og afholdt interviews med udvalgte respondenter. Dette har medvirket til en dybere forståelse for besvarelsene af problemformuleringen samt en uddybende forklaring af, hvordan respondenterne oplever den nye bogføringslov, og om implementeringen af denne har været en vellykket proces.

2.3.1. Primær data

2.3.1.1. Interview

Som tidligere beskrevet består den opgavens primære data af egenproduceret data. Data vil blive produceret og indsamlet ved hjælp af den kvalitative og kvantitative metodiske tilgang, som i kombination med den hermeneutiske teoretiske tilgang, vil bunde ud i egenproduceret data.

Forfatterne har valgt at gøre brug af semistrukturerede interviews. Årsagen hertil kan findes i, at forfatterne ønsker at bevare en retningslinje for interviewene, og derved have en fast agenda, men hvor spørgsmålene stilles som åbne spørgsmål, således respondenterne ikke er fastlåst i deres besvarelse. Forfatterne ønsker desuden, at spørgsmålene enten kan fjernes, hvis disse ikke vurderes relevante for den enkelte respondent, mens samtidig at kunne tilføje spørgsmål, hvis forfatterne løbende vurderer, at dette kunne have relevans.⁹

Ved udarbejdelsen af de semistrukturerede interviews, vil forfatterne endvidere udarbejde en interviewguide. Denne er med til at sikre, at der opnås tilstrækkelig dataindsamling til at kunne besvare opgavens problemformulering.

Indsamlingen af data gennem afholdte interviews og derved udarbejdet egen data, er sket i ønsket om at skabe et fundament for opgavens analyseafsnit, for deraf at kunne aflede en konklusion på problemformuleringen.

Dataindsamlingen er foretaget i uge 42, og alle interviews er foretaget over en omgang. Dette skal af læseren forstås som at interviewene er foretaget uden yderligere analyse eller transskribering af det enkelte interview, forinden afholdelsen af de øvrige interview. Forfatterne har valgt denne tilgang, da de ønsker at bevare objektiviteten, og ikke være forhåndsindtaget af datapunkter fra tidligere interviews. Det er vurderet, at der ved denne metodiske tilgang opnås det mest valide sammenligningsgrundlag.

2.3.1.1.1. Interviewguide

Forfatterne har forud for afholdelsen af de udvalgte interviews, analyseret på hvilken metodisk tilgang der ville være den mest givende for de afholdte interviews. Forfatterne er af den overbevisning, at de semistrukturerede interviews vil give den bedste dataindsamling.

Ud fra denne metodiske tilgang har forfatterne udarbejdet en semistruktureret interviewguide, som har til formål at sikre, at der ved afholdelsen af interviews bliver stillet relevante spørgsmål,

⁹ Thisted, Jens, *Forskiningsmetode i Praksis: projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetode* 3. udgave, side. 249

som senere kan anvendes til at besvare problemformuleringen. Dertil sikres det ligeledes, at der er en fast agenda for de afholdte interviews, således at den data som indsamlet, også kan sammenlignes på tværs af de afholdte interviews.

Ved udarbejdelse af interviewguiden har forfatterne brugt problemformuleringen som det overordnede omdrejningspunkt at arbejde ud fra, herunder de enkelte underspørgsmål som samlet er med til at besvare problemformuleringen. Forfatterne har ved udarbejdelsen af interviewguiden nedbrudt problemformuleringen, således denne er opdelt i tre emner.¹⁰

De tre emner for interviewguiden og den senere analyse er følgende:

"Den økonomiske effekt ved overholdelse af den nye bogføringslov"

Dette emne er med til at belyse hvilke konsekvenser indførslen af krav om digitale bogføringssystemer har haft på de enkelte respondenter, og derved også med til at besvare en del af den overordnede problemformulering.

"Interessenternes oplevelse af den nye bogføringslov"

Dette emne er med til at belyse hvilke fordele og udfordringer interessenterne har haft ved implementeringen af den nye bogføringslov, herunder det digitale bogføringssystem, samt hvilke mulige fordele og udfordringer, som respondenter der endnu ikke har implementeret dette kan se frem til ved implementeringen.

"Den økonomiske konsekvens ved manglende overholdelse af lovgivningen"

Afslutningsvis er emnet vedrørende konsekvensen for manglende overholdelse af lovgivningen. Dette belyser om respondenterne i al helhed mener, at lovens rammer er tilstrækkelige, og belyser ligeledes andre synspunkter i forhold til hvilke alternativer der kunne være til den gældende strafferamme.

Forfatternes vurdering er, at udformningen af de tre underemner er med til at belyse problemformuleringen, og derved have tilstrækkeligt med empirisk dataindsamling til at kunne konkludere herpå.

Interviewguiden er udformet således, at der først og fremmest er indledende og åbne spørgsmål, så der opnås tilstrækkeligt med informationer om respondenter og den virksomhed, som respon-

¹⁰ Thisted, Jens, Forskningsmetode i Praksis: projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetode 3. udgave, side. 326

denter sidder i. Hertil blev interviewet indledt med *"Kan du sætte et par ord på dig selv og virksomheden, som du sidder i."* Dette spørgsmål er med til at sætte rammen for, hvilken respondent vi har med at gøre, og en uddybning af om forfatterens egen research af personen og virksomheden stemte overens med virkeligheden.

Øvrige spørgsmål til de enkelte emner er udformet således, at det er åbent og beskrivende, og gav anledning til at respondenterne kan styre samtalen. Dette kan illustreres ved, at forfatterne har anvendt spørgsmål såsom *"Hvordan vil du beskrive et digitalt bogføringssystem, og hvilke funktioner mener du er essentielle."*

Udover de åbne spørgsmål som gav anledning til, at respondenterne havde størstedelen af taletiden, havde forfatterne forberedt opfølgende spørgsmål, såfremt der skulle være et behov yderligere uddybning af spørgsmålene. Disse uddybende spørgsmål kunne være:

- *Kan du beskrive...?*
- *Kan du uddybe...?*
- *Kan du give nogle eksempler...?*
- *Er det korrekt forstået at...?*

Formålet med at anvende de åbne spørgsmål kan henledes til, at forfatterne ikke ønskede at respondenterne skulle opleve en bias, eller blive påvirket af forfatterens måde at spørge på. Dette er gjort for at opnå besvarelser fra respondenterens virkelighed og egen opfattelse, fremfor en søgen om at besvare spørgsmålet som var præget af bias.

Interviewguiden er som tidligere nævnt opbygget med tre emner, hvor der til de tilhørende emner er stillet underspørgsmål. Til det første emne er der stillet fire underspørgsmål, mens der i emne to er stillet tre spørgsmål. Afslutningsvis er der under det sidste emne stillet et spørgsmål. Forfatterens intention med de afholdte interviews er, at disse skulle have en varighed af ca. 20-30 minutter.

Der henvises til bilag 2 for illustration af den udarbejdede interviewguide der har ligget til grund for de afholdte interviews.

2.3.1.1.2. Gennemførelse af interview

I forbindelse med gennemførelsen af de foretagne interviews, var forfatterne særligt opmærksomme på fremgangsmåden herfor. Først og fremmest blev de enkelte respondenter udvalgt til gennemførelsen af et interview. Udvælgelsen skete igennem respondenterne fra det udarbejdede spørgeskema, som ved slutningen af spørgeskemaet kunne afgive deres kontaktoplysninger.

Hertil var det forfatterens opgave at række ud til de respondenter, som havde givet tilsagn om at medvirke i et dybdegående interview. Respondenterne blev kontaktet via mail, hvor der blev udvekslet telefonnummer, for at kunne give en uddybende forklaring af agendaen og hvordan det kvalitative interview ville blive afholdt.

Forfatterne havde fokus på at give en dybere forklaring og introduktion af forventningerne til det kvalitative interview, samt hvilken sammenhæng det havde til det spørgeskema, som de forinden havde udfyldt. Dertil blev respondenterne orienteret om tidsrammen for afholdelsen af interviewet, så forfatterne sikrede, at der var klare retningslinjer og forståelse for dybden af interviewet. Her blev der lagt vægt på, at tidsrammen forventeligt var imellem 20-30 minutter for det afholdte interview. Der blev ligeledes afklaret hvor i landet respondenterne befandt sig, for at se muligheden for at mødes fysisk, eller om interviewet skulle afholdes digitalt.

Forfatterne foretrak et fysisk interview med henblik på en bedre forståelse af respondenterne ved afholdelsen, herunder kunne forfatterne lettere aflæse kropssprog, holde øjenkontakt, udvise aktiv lytning samt skabe et bedre miljø for det afholdte interview. Forfatterne var grundet tidsrammen begrænset til ikke at afholde alle interviews fysisk, både grundet geografiske udfordringer samt tidsaspektet i det fysiske interview, hvorfor flere af de afholdte interviews foregik digitalt efter aftale med respondenterne.

Efter telefonmødet og aftalen om nærmere informationer vedrørende afholdelse af mødet, fik forfatterne sendt en mail til alle respondenterne med en kort agenda og det aftalte tidspunkt for afholdelse af interviewet. Illustration af denne mail kan ses under bilag 3. Alle interviews blev optaget til senere brug i forbindelse med transskriberingen, hertil blev alle respondenter gjort opmærksom på at eventuelle personlige detaljer ville blive anonymiseret ved transskriberingen. Anonymiteten blev valgt for at sikre de mest ærlige og oprigtige svar. For selve transskriberingsmetoden henvises der til afsnittet herfor længere nede i opgaven.

Ved opstart af selve interviewet startede forfatterne med at spørge ind til generelle spørgsmål, for at skabe en forståelse af respondenterne, og om den indledende research af respondenterne og dennes virksomhed også stemte overens med de faktiske forhold.

Forfatterne havde fokus på at være klare i formuleringen af de enkelte spørgsmål under hele interviewet, og havde fokus på at stille uddybende spørgsmål, når dette var relevant. Dertil havde forfatterne også fokus på at være aktiv lyttende og lade respondenterne lede samtalen, for derved at få mest mulige informationer. Forfatterne havde særligt fokus på fremtoningen, hvor aktiv lytning blev højt prioriteret. Derudover blev der løbende kort opsummeret, hvorvidt forfatterne havde

forstået respondentens svar korrekt. Dette var med til at indikere overfor respondenterne at forfatterne lyttede aktivt, og samtidig også havde den korrekte opfattelse af det de fortalte.

Forfatterne holdt løbende øje med agendaen for at sikre, at alle spørgsmål blev besvaret. Ligeledes blev der løbende markeret ved de spørgsmål, som forfatterne mente at have fået tilstrækkelige data på. Ved enkelte tilfælde blev emnet henledt på øvrige emner, som kunne opfattes af respondenterne som relevante, heriblandt CSRD. Her havde forfatterne fokus på, at få respondenterne tilbage på rette spor, så interviewet bevarede fokus på opgavens problemformulering og dertilhørende emner.

2.3.1.1.3. Transskribering

Efter de afholdte interviews indledte forfatterne en proces, hvor alle interviews blev transskriberet. Forfatterne har til dette gjort brug af programmet "Transkriptor". Programmet muliggjorde en automatisk transskribering, hvorefter forfatterne rettede systemfejl.

Forfatterne brugte herefter tid på at genlytte alle interviews, og sikre at alt data var transskriberet og renskrevet korrekt. Dette blev gjort for at sikre den højeste kvalitet til det senere analysearbejde. Forfatterne stod selv for transskriberingsprocessen og renskrivningen, da dette muliggjorde, at forfatterne allerede i denne proces kunne markere og finde ligheder i de enkelte interviews som skal bruges senere i opgaven.

2.3.1.1.4. Datahåndtering

Forfatterne har ved afholdelsen af de enkelte interviews gjort respondenterne opmærksomme på, hvordan alt data senere vil blive håndteret, herunder at alt data vil blive anonymiseret. Under de enkelte interviews havde forfatterne fokus på ikke at nævne respondenterne navne samt virksomheder. Hvis dette derimod skulle forekomme, blev disse datapunkter fjernet ved transskriberingen.

Alle respondenter blev oplyst, at lydklippene ville blive opbevaret elektronisk af forfatterne som dokumentation for det udførte arbejde, og at disse straks ville blive slettet, når der ikke var yderligere relevans for opbevaringen af denne data.

For at sikre respondenternes data, blev dette udelukkende håndteret af forfatterne.

2.3.1.1.5. Respondenter

De fire respondenter kan kort karakteriseres på følgende måde:

	Dato	Køn	Alder	Regnskabsklasse	Branche	Uddannelse
<i>Interview 1</i>	15.10.2024	Kvinde	44	Regnskabsklasse B	Transport	It-support
<i>Interview 2</i>	16.10.2024	Mand	28	Regnskabsklasse B	Byggebranchen	HD (R) – Cand merc. stud
<i>Interview 3</i>	16.10.2024	Mand	30	Regnskabsklasse C-mellem	Handelsvirksomhed (Cykelbranchen)	HD (R)
<i>Interview 4</i>	17.10.2024	Mand	32	Regnskabsklasse C-mellem	Produktionsvirksomhed (Autobranche)	HD (R) – Cand merc. stud

Tabel 1: Beskrivelse af respondenter (egen tilvirkning)

Som det ses af ovenstående tabel, har der i alt været fire respondenter. Disse blev repræsenteret ved tre mandlige repræsentanter samt en kvindelig. Alderen på den yngste respondent var 28 år samt den ældste på 44 år. Der var to respondenter som kom fra en virksomhed, der er i regnskabsklasse B, samt to respondenter var fra virksomheder i regnskabsklasse C-mellem. Alle respondenter kom fra forskellige brancher med forskellige formål.

Størstedelen af respondenterne har samme uddannelsesbaggrund. 3 af respondenter har en færdig HD (R), og den sidste respondent havde ikke en økonomisk baggrund, men derimod en baggrund som IT-supporter, men er selvstændig i dag og varetager egen økonomifunktion.

Det er forfatterens synspunkt, at en respondentgruppe på fire respondenter vurderes at være tilstrækkelig til, at kunne opnå et nuanceret svar. Ligeledes er det vurderet tilstrækkelig indsamlet data til at kunne analysere og finde ligheder samt forskelligheder i de afholdte interviews. Der er igennem de fire afholdte interviews opnået en tilstrækkelig datamæthed, idet der ses klare tendenser uafhængigt af respondenterne.

2.3.1.1.6. Tilgang

Forfatterne har ved udarbejdelsen af analysen af de kvalitative interviews reflekteret over den metodiske tilgang, som vil medvirke til at opnå tilstrækkelig med data, samt at sikre en høj kvalitet herfor.

Forfatterne har derfor taget udgangspunkt i en induktiv indholdsanalyse, som kan skitseres i følgende fire trin:

1. *Trin – Skabe overblik over datamaterialet*
2. *Trin – Identificere relevante meningsenheder*
3. *Trin – Kategorisere identificerede meningsenheder*
4. *Trin – Tematisere ved tværgående analyse*

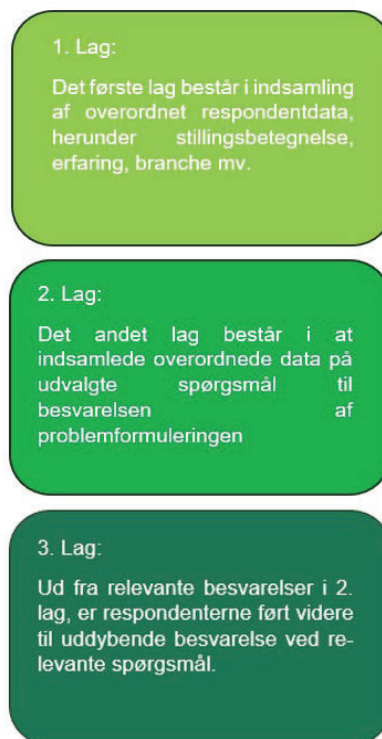
Forfatterne vurderer, at den induktive indholdsanalyse vil medvirke til den bedste opbygning af analysen, og derved en tilstrækkelig bevarelse af opgavens problemformulering.¹¹

2.3.1.2. Spørgeskema

2.3.1.2.1 Spørgeskemaets udformning

Forfatterne har i forbindelse med udformningen af spørgeskemaet haft stor fokus på at sikre, at de relevante spørgsmål stilles, således at der på baggrund af disse kan udledes data til brug for analysen og besvarelse af opgavens problemformulering.

Spørgeskemaet er opbygget i forskellige lag, som er illustreret herunder.

¹¹ Thisted, Jens, *Forskningsmetode i Praksis: projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetode* 3. udgave, side. 270 og 271.

Figur 5: Spørgeskemaopbygning

Kilde: Egen tilvirkning

Opbygningen af spørgeskemaet i tre lag kan henføres til følgende overvejelser:

1. lag anvendes til at indsamle data, som kan bruges til at udlede tendenser i forskellige respondentgrupper. Her ses der primært på, hvor meget erfaring respondenterne har, samt i hvilken regnskabsklasse virksomheden er.
2. lag er med til at udspørge respondenterne om relevante spørgsmål, som vil ligge til grund for det senere analysearbejde, og herved også se ind i tendenser ved at sammenkoble den data, som er indsamlet i første lag.
3. lag er med til at give en dybere forståelse samt flere måleparameter, men samtidig også at gøre spørgeskemaet brugervenligt ved hjælp af aktiveringer, således kun relevante respondenter skal udfylde udvalgte underspørgsmål.

Til brug for udarbejdelsen af spørgeskemaet har forfatterne gjort brug af survey-xact, som er et program der er udarbejdet og vedligeholdt af Rambøll. Survey-xact vurderes af forfatterne til at være kompatibel med de behov der har været til indsamling af data. Programmet er desuden supporteret af AAU med licens til brug for de studerende, hvilket også giver en overbevisning om kvaliteten bag programmet.

Forfatterne har ved udarbejdelsen af spørgeskemaet haft fokus på følgende:

1. Anvendelse af korrekte valideringer

Der er ved udarbejdelsen af spørgeskemaet foretaget gennemgang af relevante valideringer. Valideringerne er med til at sikre, at respondenterne ikke kan springe relevante spørgsmål over, og omvendt også give muligheden for ikke at besvare spørgsmål, som respondenterne ikke finder relevant.

2. Aktiveringer

Ved udarbejdelsen af spørgeskemaet har der været fokus på at udarbejde aktiveringer. Aktiveringerne er brugt således, at kun udvalgte spørgsmål bliver stillet til relevante respondenter, for derved at effektivisere samt optimere på kvaliteten af spørgeskemaet samt brugeroplevelsen.

Forfatterne har udarbejdet spørgeskemaet i survey-xact på baggrund af en udarbejdet skabelon i Excel. Skabelonen der har ligget til grund for udarbejdelsen kan ses under bilag 4.

Som det fremgår af den udarbejdede skabelon under bilag 4, har de enkelte spørgsmål haft forskellig hensigt i forbindelse med dataindsamlingen. Forfatterne har ved udarbejdelsen tænkt følgende ind i de anvendte spørgsmål:

Overordnet forståelse af respondenterne:

Først og fremmest har forfatterne ønsket at opnå en overordnet forståelse af respondenterne, deres generelle erfaring samt erfaring med den nye bogføringslov. Til at afdække denne empiriindsamling har forfatterne gjort brug af følgende spørgsmål:

- *Spørgsmål 1: Hvad er din titel:*
- *Spørgsmål 2: Hvor mange års anciennitet har du indenfor dit nuværende felt:*
- *Spørgsmål 3: Hvilken branche er din virksomhed i:*
- *Spørgsmål 4: Hvilken regnskabsklasse tilhører din virksomhed?*
- *Spørgsmål 5: Hvor stort kendskab har du til den nye bogføringslov?*
- *Spørgsmål 8: Bruger du et bogføringssystem, som fremgår af Erhvervsstyrelsens liste over godkendte bogføringssystemer?*

Forfatterne har anvendt nedenstående spørgsmål til indsamling af empiri til brug for besvarelsen af underspørgsmålet *"Hvordan oplever interessenterne den nye bogføringslov"*

- *Spørgsmål 6: Oplever du at den nye lovgivning er tydelig og let at forstå*
- *Spørgsmål 7: Har i haft brug for ekstern konsulenthjælp til opnå forståelse af den nye bogføringslov og hvad der kræves af jer til at overholde den*
- *Spørgsmål 9: Har du som følge af den nye bogføringslov ændret bogføringssystem*

Forfatterne har anvendt nedenstående spørgsmål til indsamling af empiri til brug for besvarelsen af underspørgsmålet *"Hvilken potentielle fordele kan virksomheder opnå ved en vellykket implementering af den nye bogføringslov"*

- *Spørgsmål 10: Har indførslen af de nye krav til digitale bogføringssystemer elimineret tiden brugt på manuelle processer*
- *Spørgsmål 11: Ser I potentiale for lettere forretningsgange vedrørende bogføring og færre fejl som følge af de nye tiltag*

Der har ved udarbejdelsen af spørgeskemaet været beviste til- og fravalg, for at opnå en empiriindsamling der af forfatterne opfattes som korrekte og valide til brug for analysen. Forfatterne har bevidst valgt primært at gå med lukkede spørgsmål i spørgeskemaet, dog med to tilvalgte tillægsspørgsmål, hvor respondenterne har kunne svare åbent. Disse to tillægsspørgsmål er følgende:

- *Tillægsspørgsmål til spørgsmål 6: Hvad kunne man gøre anderledes for at gøre den tydelig og let at forstå*
- *Tillægsspørgsmål til spørgsmål 9: Hvilket system har du ændret til?*

Ovenstående bevidste til- og fravalg har resulteret i, at datahåndteringen har kunne ske ved hjælp af udarbejde standardskabeloner i survey-xact, og uden for stor påvirkning af forfatterens opfattelse af besvarelsen af spørgsmålet.

2.3.1.2.2 Pilottest

Forinden udsendelse af spørgeskemaet har forfatterne kørt pilottest med fire udvalgte piloter. Piloterne havde forskellig baggrund, da de skulle anvendes til forskellige formål.

Tre af piloterne var relevante respondenter, som skulle give deres feedback på forståelsen af spørgsmålene, og om de mente, at forfatterne, ville opnå den korrekte dataindsamling på baggrund af forfatterens formuleringer.

En af piloterne havde fokus på at teste og komme med feedback på strukturen i det udarbejdede spørgeskema, hvortil der var fokus på korrekt anvendelse af valideringer og aktiveringer. Piloten er en tidligere Rambøll ansat, som har haft fokus på at udarbejde og introducere kunder for programmet, og havde derfor de rette kompetencer til test af systemet.

2.3.1.2.3 Datahåndtering

I forbindelse med datahåndteringen er der i survey-xact mulighed for at gøre alle spørgeskemaerne anonyme, så forfatterne ikke har adgang til nogen data der kunne klassificeres som persondata.

Forfatterne har ved udarbejdelsen af spørgeskemaet sikret anonymitet, for at oparbejde en tilstrækkelig datasikkerhed. Forfatterne er kun bekendte med navn og e-mailadresse på respondenter, som selv aktivt har sagt ja til at deltage i et efterfølgende dybdegående interview. Forinden muligheden for at tilføje navn og e-mail, skal respondenterne aktivt trykke ja for at komme videre til dette felt. For at sikre efterfølgende anonymitet bliver deltagernes navn samt øvrige data ikke

benævnt i rapporten, samt alt data der klassificeres som persondata bliver slettet i alle databaser efter afholdte interviews.

2.3.1.2.4 Respondenter

Udvælgelsen af respondenter

Ved udarbejdelse af survey og dataindsamling herigennem, har forfatterne sikret korrekt udvælgelse af respondenter. Udvælgelsen af respondenter har opfyldt 2 kriterier, som går på at respondenterne skal være repræsentative for totalpopulationen, samt at populationen fastlægges ud fra opgavens problemstilling, så der sikres at respondenterne har de rette kompetencer til at besvare surveyen.¹²

Opgavens respondenter er nærmere gennemgået i afsnit 1.5.1 i forbindelse med afgrænsningen af populationen. Den totale population af respondenter udgør 230.514 stk.

For at sikre at spørgeskemaet kan ligge til grund for opgavens analyseafsnit, har forfatterne sikret at der er en repræsentativ stikprøvestørrelse, så der kan ske udtalelse på baggrund af hele populationen.

Ved beregningen af stikprøvestørrelsen har forfatterne taget udgangspunkt i følgende formel:

$$\frac{\frac{Z^2 \cdot p(1-p)}{e^2}}{1 + \left(\frac{Z^2 \cdot p(1-p)}{e^2 N}\right)}$$
13

De enkelte parameter er beskrevet herunder:

Z = Værdien som er afspejlet jf. konfidensintervallet

p = Standardafvigelsen

e = fejlfaktoren (usikkerheden vi kan leve med)

N = populationsstørrelsen

¹² Thisted, Jens, Forskningsmetode i Praksis: projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetode 3. udgave, side. 123

¹³ Smartevaluering, 2021; <https://smartevaluering.dk/hvor-mange-skal-jeg-spørge/>

Forfatterne har ved udvælgelse af stikprøvepopulationen valgt at bruge et konfidensinterval på 95%, og har valgt en fejlmargen på 10%. Forfatterne mener, at en fejlmargen på 10% er acceptabel som følge af populationsstørrelsen, samt den datamæthed der har været ved besvarelsen af spørgeskemaerne.

Ved en fejlmargen på 5%, hvilket vurderes at være det normale ved en repræsentativ stikprøvestørrelse, udgør stikprøvestørrelsen 384 stikprøver, mens ved en fejlmargen på 10%, som vurderes af forfatterne at være tilstrækkelig repræsentativ for nærværende opgave, har resulteret i en stikprøvestørrelse på 96 stikprøver.

For at understøtte, at stikprøverne er repræsentative, har forfatterne valgt at tage udgangspunkt i en tilfældig udvælgelse. Forfatterne har gjort brug af forskellige udsendelses kanaler, men har ingen kontrol over hvem der tilgår spørgeskemaet. Dette er ydermere beskrevet herunder.

Platforme til udsendelse

Forfatterne har valgt at gøre brug af forskellige platforme til udsendelse af spørgeskemaet, hertil er der anvendt følgende platforme:

- Facebook (Udvalgte grupper)
- LinkedIn

Forfatterne har valgt at gøre brug af to Facebook-grupper til udsendelse af spørgeskemaet. Begge grupper er målrettet til SMV-virksomheder, hvorfor forfatterne har vurderet at disse grupper har været hensigtsmæssige at tage udgangspunkt i.

Forfatterne har endvidere gjort brug af LinkedIn opslag på private profiler, som følge af at begge forfattere har et større netværk indenfor dette undersøgelsesfelt.

Bortfald

Forfatterne har ved udvælgelsen og bearbejdelse af datapunkterne som er indsamlet, taget højde for bortfald, da der vurderes at være en risiko for et andet udfald af analysen som følge af denne population.

2.3.2.1.5 Datarapportering

Forfatterne har forinden udarbejdelse af spørgeskemaet taget stilling til datarapporteringen, hvilket ligger til grund for udformningen af spørgeskemaet. For forfatterne var det vigtigt at dataover-skueligheden var høj, og derved også ville gøre analysearbejdet mere gennemsigtigt.

Forfatterne har derfor ved udarbejdelsen af spørgeskemaet sørget for at minimere manuelle processer og udarbejdet spørgeskemaet således, at de foruddefineret rapporteringspakker i Surveyxact kunne anvendes.

Forfatterne har haft enkelte åbne spørgsmål i spørgeskemaet, hvorfor disse spørgsmål er manuelt bearbejdet i et excel-ark. Efterfølgende har forfatterne skematiseret dette således, at de i forlængelse af øvrige spørgsmål kunne anvendes på tværs og derved skabe sammenhænge imellem de enkelte svar.

2.3.2. Sekundær data

Som tidligere beskrevet har forfatterne ved besvarelsen af problemformuleringen indsamlet sekundære data. Forfatterne har selv indsamlet relevant data fra anden kilde, som ikke er egenproduceret til besvarelsen af delementer i opgaven. Ved indsamlingen af sekundærdata forstås faglitteratur, tekster fra lovgivning, rapporter samt øvrige relevante kilder som ses under opgavens litteraturliste.

Den indsamlede sekundære empiri er primært brugt til besvarelsen af den indledende del af opgaven, hvor dette har dannet grundlag for opgavens metodiske tilgang, samt den indsamlede teoretiske viden.

2.3.2.1. Kildekritik

Da en del af problemformulering samt problemstillingerne bliver besvaret ved hjælp af sekundærdata, bestående af indhentelse af empiri fra faglitteratur, lovtekster, rapporter samt hjemmesider, har forfatterne haft fokus på udvælgelsen af relevante kilder.

Ved udvælgelse af relevante kilder har forfatterne gjort brug af en kildekritisk tilgang, som har taget udgangspunkt i vejledningen offentliggjort for Københavns Universitet¹⁴, med tilhørende supplement offentliggjort af Aalborg universitet.¹⁵

¹⁴ KUB, 2007; <https://kub.ku.dk/biblioteker/frederiksberg/vejledninger/kildekritik/>

¹⁵ AAU, 2011; <https://vbn.aau.dk/da/activities/kildekritik>

Objektivitet	Ved kildeobjektivitet undersøges kildens hensigt, samt om der er nogle interessekonflikter i den anvendte kilde der kan påvirke objektiviteten.
Præcision	For at kilden vurderes som præcis, vurderer forfatterne på kildens detaljeringsgrad, senest opdatering af kilden samt omfanget af data.
Troværdighed	For at sikre tilstrækkelig troværdighed undersøger forfatterne følgende kriterier: - <i>Hvilke(n) forfatter(e), der har skrevet den pågældende kilde</i> - <i>Hvilken kildetype der er tale om</i> - <i>Hvor kilden er publiceret.</i>
Relevans	For at sikre kildens relevans, undersøger forfatterne den anvendte kildes relevans, for at sikre at der er tilstrækkelige informationsbehov til besvarelse af problemformuleringen samt problemstillingen der undersøges.

Tabel 2: Kildekritisk tilgang

Kilde: Egen tilvirkning

Til supplement af ovenstående tilgang har forfatterne gjort brug af de 6 HV-spørgsmål som er publiceret af Aalborg universitet og består af.¹⁶

- **Hvorfor**
 - *Hvorfor er sitet oprettet, er der skjulte dagsordner*
- **Hvem**
 - *Hvem er forfatter, sponsorer og øvrige 'bagmænd'*
- **Hvor**
 - *Hvor er siden placeret, hvem står bag 'moder-sitet'*
- **Hvad**
 - *Hvad fremføres, er det 'biased', kan det verificeres*
- **Hvornår**
 - *Hvornår er siden opdateret, er den tidssvarende*
- **Hvordan**
 - *Hvordan kan jeg bedømme troværdigheden – I tvivl, så tvivl*

¹⁶ AAU, 2011; <https://vbn.aau.dk/da/activities/kildekritik>

Ovenstående elementer vil blive gennemgået under udvælgelsen af alle kilderne som anvendes i opgaven, for derved at sikre den højeste kvalitet af den sekundære data.

Til besvarelsen af problemformuleringen er de hyppigste anvendte sekundærkilder:

- Love og lovsamling samt bekendtgørelser
- Empiri udarbejdet af Erhvervsstyrelsen

Det er forfatterens synspunkt, at de anvendte sekundære kilder, som eksemplificeret ved ovenstående, opfylder kriterierne for objektivitet, præcision samt relevans, og er skrevet af troværdige forfattere. Dertil har forfatterne ligeledes brugt de 6 HV-spørgsmål, hvorfor der af forfatterne vurderes, at de hyppigst anvendte kilder har en tilstrækkelig kvalitet til at kunne ligge til grund for besvarelsen af opgavens problemformulering.

2.4. METODEEVALUERING

Forfatterne ønsker at afrunde metodeafsnittet med evaluering af de anvendte undersøgelsesmetoder. Hermed ønsker forfatterne at illustrere undersøgelsens validitet og reliabilitet i forhold til opgavens problemformulering. Formålet med evalueringen er at opnå tilstrækkelig evidens for opgavens pålidelighed og kvalitet af den indsamlede data.

2.4.1. Validitet

Forfatterne har fra start til slut ønsket at opnå den højst mulige datavaliditet ved udarbejdelsen af nærværende opgave. Forfatterne har ved besvarelsen af opgavens problemformulering, haft indsamlet både primære og sekundære data til brug for besvarelse af delementer og problemformuleringen i al helhed.

Opgaven har taget afsæt i sekundær dataindsamling ved besvarelse af den teoretiske del vedrørende den nye bogføringslov, samt til brug for dokumentation af opgavens metodiske overvejelser. Datagrundlaget til besvarelsen af det teoretiske grundlag i opgaven har primært taget afsæt i bogføringsloven, relevante bekendtgørelser, samt publicerede bøger til brug for bogføringens historie. Forfatterne vurderer, at den anvendte dataindsamling har en tilstrækkelig høj validitet til at kunne bruges for besvarelsen af opgavens problemformulering og underspørgsmål.

Forfatterne har haft fokus på datavaliditeten af den kvalitative dataindsamling, herunder fokus på intern og ekstern datavaliditet. Indsamlingen af kvalitative data er foregået ved interviews af 4 respondenter, der ligeligt er fordelt mellem regnskabsklasse B og regnskabsklasse C-mellem.

Som følge af at forfatterne ikke selv har udvalgt de respektive respondenter, er der foretaget en research af de enkelte respondenter forinden de afholdte interviews. Dette er for at sikre respondenternes relevans, til brug for besvarelse af opgavens problemformulering. Dette er ligeledes med til at sikre den interne validitet, da forfatterne på baggrund af deres research har vurderet, at respondenterne kan ligge til grund for opgavens undersøgelsesgruppe. Dette er blandt andet sikret ved, at der er respondenter fra begge regnskabsklasser er repræsenteret.

Ved den eksterne datavaliditet er der fokus på, om den indsamlede data er generaliserbar. Forfatterne vurderer, at den eksterne datavaliditet er høj som følge af, at der ses en mæthed i den indsamlede data, samt at der ses de samme tendenser både på tværs af regnskabsklasserne, men også enighed iblandt de respondenter der fremtræder for hver deres regnskabsklasse. Generaliserbarheden kan dog udfordres i forhold til antallet af respondenter, herunder om disse dækker en tilstrækkelig mængde af populationen til at udtale sig om populationen som helhed.

Der kan i al helhed konkluderes, at datavaliditeten i den kvalitative dataindsamling er tilstrækkelig høj til at kunne anvendes som valide data til brug for besvarelsen af opgavens problemformulering.

Opgaven har desuden taget afsæt i kvantitativ dataindsamling til brug for besvarelse af opgavens problemformulering. Forfatterne vurderer, at den interne validitet i den kvantitative dataindsamling er høj. Dette kan henføres til at dataindsamlingen har haft en tilstrækkelig kvalitet til besvarelse af opgavens problemformulering. Forfatterne har haft stor fokus på at minimere systematiske fejl, hvilket også har været grundlaget for den valgte metodiske tilgang og måden hvorpå spørgsmålene er stillet i spørgeskemaet. Her har der været fokus på at sikre, at spørgsmålene ikke er biased for at opretholde en høj validitet.

Der vurderes af forfatterne, at den eksterne validitet i den indsamlede kvantitative data ligeledes er høj. Dette kan henføres til, at forfatterne har sikret en tilstrækkelig indsamling af respondenter ved en fejlmargen på 10%, hvor den beregnede stikprøvestørrelse også er opnået. Der kan argumenteres for, at en fejlmargen på 10% er for høj. Forfatterne har ved analysen af den indsamlede kvantitative data set klare tendenser og mæthed, hvorfor dette underbygger en høj datavaliditet, og en tilstrækkelig indsamlede stikprøvepopulation.

Forfatterne vurderer på baggrund af ovenstående, at opgavens datavaliditet tilknyttede den kvantitative dataindsamling, er tilstrækkelig høj, og derved kan ligge til grund for besvarelsen af opgavens problemformulering.

2.4.2. Reliabilitet

Forfatterne har ved udarbejdelsen af opgaven sikret tilstrækkelig reliabilitet i den indsamlede data. Som tidligere nævnt består den indsamlede data af en kombination af primære data, herunder både kvalitativ og kvantitativ dataindsamling samt sekundære data.

Forfatterne vurderer, at reliabiliteten af den indsamlede sekundære data er høj. Dette kan henføres til, at forfatterne har haft stor fokus på kvaliteten af de sekundære kilder, samt at den kildekritiske tilgang har været høj.

Ved vurderingen af reliabiliteten for den kvalitative dataindsamling, har forfatterne lagt stor vægt på den metodiske tilgang og udformningen af spørgeguiden. Spørgeguiden har været med til at sikre pålideligheden af den dataindsamling som har fundet sted, men også underbygget af respondenternes diversitet og erfaring med emnet. Kombineret med det semistrukturerede interview der åbner op for, at respondenterne har mulighed for at præge interviewet, og derved komme med tilstrækkelige data, vurderer forfatterne at reliabiliteten er høj ved den kvalitative dataindsamling.

Reliabiliteten ved den kvantitative dataindsamling er opnået ved udformningen af spørgeskemaet, samt den indledende information der er givet til respondenterne. Forfatterne vurderer, at pålideligheden af den kvantitative data er høj, på baggrund af de lukkede spørgsmål der er givet. Det er få spørgsmål hvor respondenterne har haft mulighed for at svare andet end det angivende, hvilket har sikret en datavaliditet i form af, at respondenterne svarer på det forespurgt. Spørgeskemaet er ligeledes udformet således, at respondenterne tilkendegiver deres erfaring og baggrund, som har været med til at forfatterne har kunne sortere i irrelevante besvarelser og besvarelser med fejl. Testpersonerne af spørgeskemaerne har ligeledes muliggjort en høj reliabilitet i forbindelse med, at systemfejl i spørgeskemaet er udbedret forinden udsendelsen af dette. Ved mere komplekse spørgsmål har forfatterne tilføjet noter til respondenterne i spørgeskemaet, så der fastholdes en retningslinje og det er klart for respondenterne, hvad der spørges om.

På baggrund af ovenstående vurderer forfatterne at reliabiliteten ved den kvantitative dataindsamling er høj, samt at den indsamlede data er tilstrækkelig pålidelig til at kunne anvendes ved besvarelsen af problemformuleringen.

Afslutningsvis har forfatterne vurderet, hvilket resultat en anden udfører ville opnå ved genudførelse af opgaven. Hertil vurderer forfatterne, at der på den teoretiske del af opgaven vil være opnået ens konklusioner ved uændrede rammebetingelser.

Ved genudførelse af de afholdte interviews og det udsendte spørgeskema, er det forfatternes vurdering, at en genudførelse i visse tilfælde kunne medføre en anden konklusion. Dette baseres på, at lovgivningen og implementeringen af det nye bogføringssystem fortsat er meget nyt for respondenterne, og en større erfaring ville kunne lede til andre besvarelser ved en genudførelse. Forfatterne ligger vægt på ensartetheden og fællestrækkene i de svar der er givet, hvorfor der vurderes, at den anvendte empiriindsamling kan anvendes til besvarelsen af problemformulering, samt det vil være overvejende sandsynligt at en genudførelse vil komme frem til samme konklusion.

- 1 Indledning
- 2 Metode
- 3 Teori
- 4 Analyse
- 5 Anbefaling
- 6 Diskussion
- 7 Konklusion
- 8 Perspektivering
- 9 Litteraturliste
- 10 Bilag

3. TEORI

3.1. BOGFØRINGENS HISTORIE OG UDVIKLING

Bogføringens udvikling er en central del af den økonomiske og kommercielle historie. Bogen "A History of Accounting Thought" af Michael Chatfield giver en omfattende beskrivelse af de vigtigste faser om, hvordan bogføringen igennem historien har udviklet sig.

3.1.1 Den førmoderne periode (før 1400-tallet)¹⁷

I bogen "A History of Accounting Thought" beskrives de tidligere beretninger om bogføring. Bogføringen i den førmoderne periode, som strækker sig fra før 1400-tallet, beretter om hvordan bogføringen foregik. I oldtiden, hvor der i samfund som Egypten, Romerriget og Mesopotamien, blev bogføringen brugt i enkle former til at holde styr på de økonomiske transaktioner. De basale redskaber var papyrus og lertavler, som blev brugt til at registrere skatter, leverancer og andre økonomiske forhold. Dette var grundlæggende i bogføringens historie, da det var med til at fastsætte vigtigheden af, at registrere økonomiske transaktioner.

I middelalderens Europa var bogføring primært relateret til banker og købmænd, især i byer som Firenze, Venedig og Genova.

I løbet af middelalderen blev bogføringen mere systematisk, og der blev udviklet grundlæggende teknikker til at holde styr på gæld og fordringer samt at sikre, at registreringer blev foretaget således at der var et overblik over de økonomiske transaktioner.

De tidligste beretninger om bogføringen i Danmark er fra handelssamarbejdet med Hanseforbundet i det 13. og 14. århundrede, hvilket var en sammenslutning af nordeuropæiske byer, hovedsageligt tyske. Her beskrives bogføringen, ligesom for den øvrige del af verden, som simpel.¹⁸

3.1.2 Renæssancen (ca. 1400-1600-tallet)¹⁹

I løbet af renæssanceperioden skete der dét, som for mange betegnes som den vigtigste milepæl i bogføringens historie. Den italienske matematiker Luca Pacioli udkom med værket Summa de

¹⁷ Chatfield, Michael. A History of Accounting Thought, s. 3-18

¹⁸ Jensen Kirsten, Liljegren Lone, Tarbensen Kenn, Regnskabshistorie – Erhvervsregnskaber som kilder i historieforskningen, kapitel 2.

¹⁹ Chatfield, Michael. A History of Accounting Thought s.19-52

Arithmetica fra 1494, som er den første beretning om den dobbelte bogføring. Det er den systematik som Luca fremlagde, som fortsat bruges i dag. Systemet gjorde det muligt at registrere alle transaktioner både som debit og kredit, hvilket skabte balance i regnskabet og bogføringen, og betegnes som det dobbelte bogholderisystem.

Debit og kredit sikrer grundlæggende, at der er balance imellem hver postering. Ethvert bogholderi skal sikre disse to sider. Debit er en forøgelse af omkostninger i driften, mens det er en forøgelse af aktiver balancen. Kredit er en forøgelse af indtægter i driften, mens det er en forøgelse af passiverne i balancen. Begrebet omkring debit og kredit stammer altså helt tilbage fra Luca Pacioli fra 1494, og bruges fortsat den dag i dag.

Det dobbelte bogholderisystem spredte sig herefter hurtigt til resten af Europa, hvor det fik afgørende betydning for registrering af økonomiske transaktioner. Dette skete ligeledes i takt med en voksende verdenshandel, hvor der var flere kompleksiteter som opstod i økonomien.

Til trods for at det dobbelte bogholderi blev opfundet af Luca Pacioli i 1494, kom det først til Danmark i 1700-tallet igennem kommercielle netværk.

3.1.3 Den industrielle revolution (ca. 1700-1800-tallet)²⁰

I takt med den første industrielle revolution, som skete i 1700-1800-tallet, var der en stadig øget kompleksitet i forståelsen af økonomiske transaktioner, hvilket langt hen ad vejen skyldtes, at fabrikker og større virksomheder voksede. Konsekvensen heraf var at virksomhederne af nødvendighed, havde brug for at holde styr på de økonomiske transaktioner, omkostninger og de store mængder varer. Michael Chatfield beskriver i bogen A history of accounting thought hvordan der i denne periode opstod et behov for at forstå de profitmarginer og omkostningsstrukturer, som lå til grund for virksomhedernes finansielle udvikling. Som følge heraf blev der ligeledes udviklet flere sofistikerede teknikker, som netop kunne bruges til at underbygge forståelsen af den finansielle udvikling i virksomhederne.

Som det beskrives i bogen A history of Accounting Thought, var det i denne periode hvor teknikker til omkostningsregnskab, budgettering, omkostningsfordeling og standardiserede procedurer blev udviklet.

²⁰ Chatfield, Michael. A History of Accounting Thought s. 87-89

3.1.3.1 Omkostningsregnskab

I forbindelse med at fabrikkerne og virksomhederne voksede, voksede masseproduktionen også. Dette gjorde det nødvendigt for virksomhederne at kunne følge omkostningerne som var forbundet med produktionen mere præcist, hvorfor teknikken omkring omkostningsregnskabet opstod. Et omkostningsregnskab er en opdeling af omkostningerne mellem variable og faste omkostninger, hvilket hjalp virksomhederne til at optimere deres produktionsprocesser og samtidig skabe det en bedre forståelse for deres profitmargin.

3.1.3.2 Budgettering

I samme periode blev der udviklet teknikker til at forudsige og planlægge den fremtidige økonomi. Disse forudsigelser og planlægninger for fremtiden betegnes som et budget, hvilket grundlæggende viser den økonomiske forventning til fremtiden. Hyppigst udarbejdes budgetter på årsbasis, og gerne med en femårig horisont. Virksomhederne i denne periode forstod vigtigheden af at planlægge den fremtidige økonomi, således at der var kontrol over udgifter. Det gjorde det ligeledes muligt bedre at forudsige, hvornår produktionsudviklinger og investering kunne foretages, idet virksomhederne havde en idé om den finansielle fremtid.

3.1.3.3 Omkostningsfordeling

Ligesom for omkostningsregnskabet, blev det nødvendigt at kunne fordele virksomhedernes indirekte omkostninger, også betegnet om "overhead" korrekt mellem produktionen og afdelingerne. Dette skyldes, at virksomhederne gerne ville finde den reelle udgift til produktomkostningerne, hvilket kunne afspejles ved at lave en omkostningsfordeling.

3.1.3.4 Standardiserede procedurer

Som følge af en øget skalering af virksomhederne, og at der kom flere aktører i markedet i denne periode, blev det nødvendigt at standardisere regnskabsprocedurer. Dette gjorde det samtidig muligt at foretage sammenligninger på tværs af virksomheder inden for samme branche, idet de økonomiske registreringer var foretaget ens.

3.1.4 Det 20. århundrede og den moderne tid

I forbindelse med den teknologiske udvikling indenfor computere og IT, som skete i slutningen af det 20. århundrede, blev måden bogføringen blev foretaget på, ændret radikalt. Programmer in-

denfor regnskab gjorde det muligt, at mange af de hidtidige manuelle processer skete i regnskabssystemet. Dette udviklede ligeledes muligheden for endnu flere detaljerede og dybere analyser på baggrund af regnskabsdata.

I det 20. århundrede skete der ligeledes en stigning i den globale handel og markeder, hvilket gjorde, at der kom en formaliseret tilgang til regnskabsføring. Dette er i dag betegnet som de internationale regnskabsstandarder, som betegnes IFRS. Indførslen af IFRS resulterede i, at der blev udviklet processer og procedurer inden for regnskab og bogføring, hvilket muliggjorde sammenligning af virksomheder på tværs af landegrænser.

3.2. BOGFØRINGSLOVEN I DANMARK

I nedenstående afsnit beskrives bogføringslovens udvikling i Danmark, hvilket ressortområde bogføringsloven tilfalder samt den nuværende gældende bogføringslov og dets indhold.

3.2.1. Bogføringslovens udvikling

Bogføringsloven blev første gang indført som selvstændig lov ved LOV nr. 1006 af 23/12/1998, herefter omtalt bogføringsloven. Før bogføringsloven har love og regler omkring bogføringen ligget som underpunkter i diverse øvrige love, herunder Aktieselskabsloven, hvor det blot blev omtalt. I 1998 fik bogføringen sin egen selvstændige lov.

Efter 1998 har der været en række ændringer til loven. Den første ændring til loven var ved indførslen af LOV nr. 428 af 06/06/2005 fra Skatteministeriet, som følge af ændringer i skatteforvaltningsloven.

Dernæst blev der ved LOV nr. 245 af 27/03/2006 fra Erhvervsministeriet foretaget ændringer til bogføringsloven, som følge af ændringer af lov om erhvervsdrivende virksomheders aflægges af årsregnskab mv., bogføringslov samt lov om statsautoriserede og registrerede revisorer.

D. 07/06/2006 blev der ved LOV nr. 509 foretaget ændringer til bogføringsloven, som følge af loven om ændring af forskellige skatte- og afgiftslove mv. fra Skatteministeriet og allerede d. 17/06/2008 ved LOV nr. 468 fra Erhvervsministeriet, blev der foretaget ændringer til bogføringsloven som følge af lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder.

Ved LOV nr. 1231 af 18/12/2012 blev bogføringsloven ændret, som følge af lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation, som var fremsat fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet.

D. 27/01/2015 blev bogføringsloven igen ændret, denne gang som følge af en selvstændig ændring af bogføringsloven i forbindelse med nye regler for opbevaring af regnskabsmateriale fra Erhvervsministeriet.

Slutteligt blev den nye bogføringslov, som er gældende i dag, vedtaget ved LOV nr. 700 af 24/05/2022. Der er ikke foretaget nogle ændringer til den seneste vedtaget, men der er sidenhen kommet en række bekendtgørelser, herunder BEK nr. 95 af 26/01/2023 samt BEK nr. 1342 af 24/11/2023. Disse bekendtgørelser omfatter ikrafttrædelsen af bestemmelserne i bogføringsloven.

Som det ses i henhold til ovenstående, er der igennem årene sket mange ændringer til bogføringsloven. Ændringerne har primært været som følge af, at der er sket ændringer i andre love, hvilket har resulteret i en præcisering eller ændring i den daværende bogføringslov fra LOV nr. 1006 af 23/12/1998. Disse love har været fremsat både fra Skatteministeriet samt fra Klima-, Energi- og forsyningsministeriet, ligesom de har været fremsat fra Erhvervsministeriet selv.

3.2.2. Bogføringslovens Ressortområde

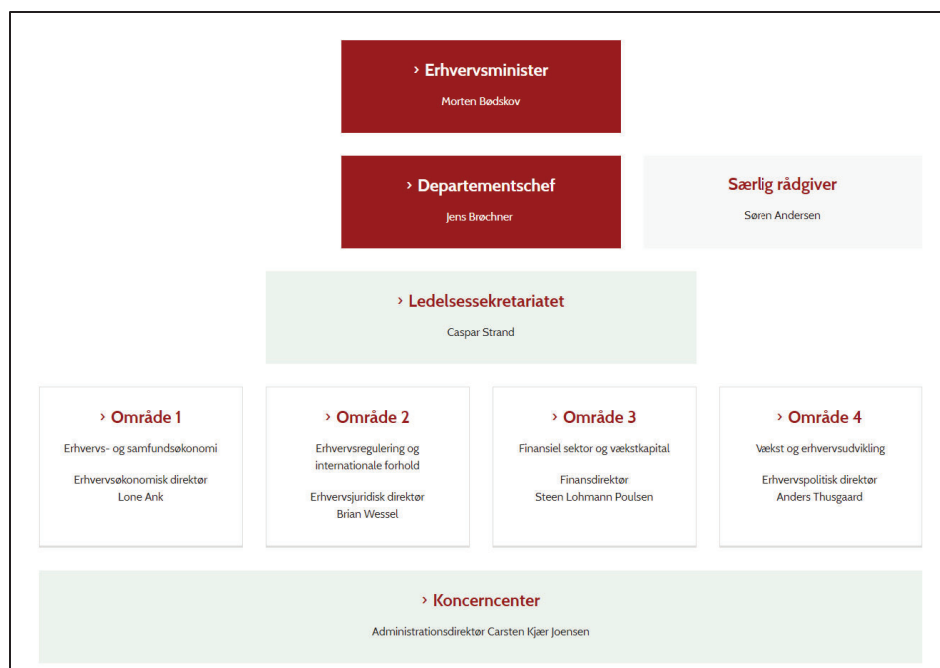
Bogføringsloven, som kan ses i henhold til ovenstående afsnit, kan ændres af flere ministerier. Det skyldes, at bogføringsloven har berøringsflade med mange forskellige love fra forskellige ministerier.

Selve bogføringsloven hører ind under Erhvervsministeriets ressortområde.

Erhvervsministeriet har igennem årene haft forskellige missioner og visioner, men i 2024 er visionen for Erhvervsministeriet at skabe de bedste rammer for ansvarlige virksomheder. Missionen er, at Erhvervsstyrelsen i et partnerskab med andre gør det enkelt og attraktivt at drive ansvarlig virksomhed og skabe udvikling i hele Danmark²¹.

Erhvervsministeriet er opbygget igennem dets departement. Departementet er hierarkisk opbygget, som er illustreret på nedenstående figur:

²¹ Erhvervsstyrelsen, 2024; <https://erhvervsstyrelsen.dk/mission-vision-strategi-maal>

Figur 6: Erhvervsstyrelsens organisationsdiagram

Kilde: em.dk

3.2.3. Den nuværende bogføringslov, LOV nr. 700 af 24/05/2022

Den nuværende bogføringslov er inddelt i 13 kapitler. Nedenfor er en gennemgang af lovens indhold, herunder dets væsentligste punkter. Lovens reelle betegnelse er LOV nr. 700 af 24/05/2022 og i nedenstående afsnit vil den blive referat som bogføringsloven.

3.2.3.1 Kapitel 1: Anvendelsesområde og definitioner²²

I §1 fastslås det, at loven finder anvendelse på Erhvervsdrivende virksomheder etableret her i landet af enhver art uanset ejer- eller hæftelsesforhold samt erhvervsaktiviteter, der udøves her i landet af virksomheder, som er hjemmehørende i udlandet. Til §1 er der 3 række underpunkter, herunder mest væsentligt §1, stk. 3. Heri fremgår det, at loven ikke finder anvendelse på virksomheder, som er omfattet af lov om statens regnskabsvæsen mv. eller udelukkende er omfattet af regnskabsregler fastsat ved eller i henhold til lov om kommunernes styrelse eller regionsloven.

²² Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 1

I §2 af bogføringsloven er der oplistet en række paragraffer, som alene finder anvendelse på udbydere af digitale bogføringssystemer. Dette er derfor lovbestemmelser, som ikke finder anvendelse på selve bogføringen, men alene på udbydere af digitale bogføringssystemer. Med andre ord, er de oplistet paragraffer krav til udbyderne af digitale bogføringssystemer.

Bogføringsloven §3 omhandler definitioner og forståelse af ord anvendt i loven. Væsentligst er §3 stk. 6 som angiver forståelsen af et digitalt bogføringssystem samt §3 stk. 7 som angiver forståelse af udbyder af et digitalt bogføringssystem. I henhold til §3 stk. 6 er et digitalt bogføringssystem en digital service eller software som indeholder funktioner, hvorved virksomheder kan registrere transaktioner og opbevare registreringer og bilag, eller som minimum en fuldstændig sikkerhedskopi heraf på en server hos en udbyder eller anden tredjepart. I henhold til §3 stk. 7 er forståelse af udbyder af et digitalt bogføringssystem en virksomhed, som markedsfører eller påtænker at markedsføre et digitalt bogføringssystem i Danmark på ensartede vilkår til en ubestemt kreds af virksomheder. Særligt §3 stk. 6 og stk. 7 er væsentlige at lægge mærke til, da disse er nye og væsentlige i forhold til den nye bogføringslov.

Af §4 i bogføringsloven fremgår hvad der anses for regnskabsmateriale. Følgende anses i henhold til bogføringsloven som regnskabsmateriale:

1. *Registreringer, herunder transaktionssporet.*
2. *Beskrivelse af virksomhedens bogføringsprocedurer.*
3. *Bilag.*
4. *Oplysninger i øvrigt, som er nødvendige for kontrolsporet*
5. *Dokumentation for oplysninger i noterne og ledelsesberetningen i årsrapporten og for skøn og vurderinger foretaget i forbindelse med udarbejdelse af virksomhedens årsrapport*
6. *Regnskaber, opgørelse og opstillinger, som kræves udarbejdet i henhold til lovgivning, og frivilligt udarbejdede regnskaber, der er aflagt efter årsregnskabsloven, og som ikke udelukkende anvendes til virksomhedens eget brugt.*
7. *Eventuelle revisionsprotokoller eller anden tilsvarende rapportering.*

3.2.3.2 Kapitel 2: Generelle krav til bogføring²³

Kapitel 2 i bogføringsloven indeholder 2 paragraffer, som udgør §§5-6. Disse fastslår de generelle krav til bogføring, herunder jf. §5 om, at bogføringspligten efter loven omfatter registrering af virksomhedens transaktioner og opbevaring af virksomhedens regnskabsmateriale. I henhold til §5, stk. 2, skal bogføringen tilrettelægges og udføres under hensyn til virksomhedens kompleksitet, antallet af transaktioner og transaktioners økonomiske omfang.

I henhold til §6 skal virksomheder, som er bogføringspligtige efter §1, stk. 1, og som efter årsregnskabslovens §3, stk. 1 skal aflægge en årsrapport, udarbejde en beskrivelse af virksomhedens procedurer som beskriver, hvordan virksomhederne sikrer, at transaktionerne løbende registreres. Derudover skal der også udarbejdes procedurer for hvordan virksomhedens regnskabsmateriale opbevares på betryggende vis. Slutteligt skal der foretages en beskrivelse af, hvilke medarbejdere der er ansvarlige for procedurerne for løbende registrering af transaktioner samt opbevaring af regnskabsmaterialet.

Virksomheder som er bogføringspligtige efter §1, stk. 1, kan stadig blive omfattet af bogføringslovens §6, hvis nettoomsætningen i 2 på hinanden følgende indkomstår overstiger 300.000 kr., også selvom de ikke skal aflægge en årsrapport efter årsregnskabslovens §3, stk. 1.

3.2.3.3 Kapitel 3: Registrering af transaktioner og løbende afstemning med beholdninger²⁴

Kapitel 3 omhandler reglerne for den løbende afstemning med beholdninger samt registrering af transaktioner. Kapitlet indeholder 5 paragraffer, som udgør §§7-11.

I henhold til §7 skal virksomheder registrere alle transaktioner nøjagtigt, og snarest muligt efter de forhold, der danner grundlag for registreringerne, foreligger. Ligeledes fremgår det af §7, stk. 2, hvis kompleksiteten, antallet af transaktioner eller transaktionernes økonomiske omfang ikke er i stand til at registrere individuelle køb eller salg, kan det i stedet registrere aggregerede køb eller salg på grundlag af daglige kasseopgørelser.

Det er ifølge forfatterne til opgaven primært for detailvirksomheder, herunder tøjvirksomheder, caféer, barer og lignende, hvor dette kan være relevant. Her vil dagens omsætning, som opgøres på baggrund af den daglige kasseopgørelse fra kassesystemet danne grundlag for bogføringen af omsætningen.

²³ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 2

²⁴ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 3

§8 omhandler, at virksomhederne har pligt til at sikre, at transaktionssporet kan følges til de handlede regnskaber, opgørelser eller opstillinger, som der er nævnt i §4 stk. 6. Ligeledes omhandler §9, at virksomhedens har pligt til at sikre at kontrolsporet kan dokumenteres ved bilag og indeholder henvisninger hertil. Dette indebærer både oplysninger om tidsmæssige placering i bogføringen samt beløb. Slutteligt skal det sikres, jf. §9 stk. 3, at såfremt der er foretaget rettelser i bilagsmaterialet, skal det oprindelige indhold og indholdet af ændringen tydeligt fremgå af materialet.

I henhold til bogføringslovens §10 skal registreringer foretages i danske kroner, i euro eller anden relevant valuta. I henhold til §10 stk. 2, skal registreringer der foretages i fremmed valuta indeholde oplysninger om transaktionsdagens kurs eller lignende omregningsfaktorer, således at det til enhver tid er muligt at foretage omregning af registreringen til danske kroner.

Dette vil ligeledes betyde, at der som følge af §10, stk. 2 stilles krav til virksomhedens regnskabsystem, hvis virksomheden ønsker en effektiv arbejdsgang i forbindelse med omregistrering af registreringer i anden valuta end dansk. Dette kunne f.eks. være et indbygget valutaomregningssystem, som angiver omregningsvalutaen ved registreringen i virksomhedens regnskabssystem.

§11 i bogføringsloven fastslår, at der skal ske de afstemninger, som er nødvendige for at der foreligger et opdateret grundlag for lovpligtige beretninger eller angivelser om moms, skatter, afgifter og års- og delsårsrapport. §11, stk. 2 bestemmer, at afstemningen skal foretages senest på datoen for udløbet af fristerne for de lovpligtige indberetninger og angivelser.

I praksis vil det betyde, at virksomheden for eksempel i forbindelse med en momsangivelse, skal udarbejde en afstemning i form af en momsafstemning senest på datoen for indberetningsfristen. Alt efter om virksomheden i henhold til størrelse krav for momsindberetninger, er indberetningspligtige månedsvis, kvartalsvis eller halvårlig, vil hyppigheden af afstemningerne forøges.

3.2.3.4 Kapitel 4: Opbevaring af regnskabsmateriale²⁵

Kapitel 4 omhandler opbevaring af regnskabsmateriale. Begrebet regnskabsmateriale er defineret kapitel 1, §4 stk. 1-6 og omfatter blandt andet registreringer, beskrivelse af virksomhedens bogføringsprocedure samt bilag m.v.

²⁵ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 4

§12 i bogføringsloven fastslår, at virksomheden skal opbevare regnskabsmaterialet på betryggende vis i 5 år fra udgangen af det regnskabsår materialet vedrører. Undtagelsen til denne hovedregel findes i §12, stk. 2 som bestemmer, at det ikke gælder for detailhandelsvirksomheders kassestrimler og tilsvarende interne bilag.

Bogføringslovens §13 bestemmer, at virksomhederne ligeledes skal sikre, at regnskabsmaterialet ikke ødelægges, bortskaffes eller forvanskes samt sikres mod fejl og misbrug.

Slutteligt fastslår §14, at såfremt bogføringspligten ophører, skal den fungerende ledelse sikre, at regnskabsmaterialet fortsat opbevares i overensstemmelse med kapital 4 og 5. Der er to undtagelser til denne hovedregel. Væsentligst er §14, stk. 2 som bestemmer, at hvis skifteretten beslutter det, så kan andre end den fungerende ledelse opbevare regnskabsmaterialet.

3.2.3.5 Kapitel 5: Digitale bogføringssystemer²⁶

Kapitel 5 er opdelt i tre afsnit. Afsnit 1 er bestemmelser for krav til digitale bogføringssystemer, afsnit 2 er krav til virksomheders brug af digitale bogføringssystemer og afsnit 3 krav til udbydere af digitale bogføringssystemer. Kapitel 5 som vedrører de digitale bogføringssystemer, er værd at bemærke, da det ikke er indskrevet i den gamle bogføringslov og derved adskiller den nye lov fra tidligere bogføringslov, LOV nr. 1006 af 23/12/1998.

I bogføringslovens §15 fastslås reglerne for krav til et digitalt bogføringssystem. Der er 3 hovedkrav, som er følgende:

- 1. Det digitale bogføringssystem skal understøtte en løbende registrering af virksomhedens transaktioner, med angivelse af bilag for hver registrering, samt kunne opbevare registreringer og bilag på betryggende vis i 5 år.*
- 2. Det digitale bogføringssystem skal opfylde anerkendte standarder for IT-sikkerhed. Særligt er det nævnt ved ordlyd, at det skal kunne sikre automatisk sikkerhedskopiering af registreringer og bilag samt it-sikkerhed for bruger- og adgangsstyring.*
- 3. Det digitale bogføringssystem skal kunne understøtte en automatisering af administrative processer, herunder fremsendelse og modtagelse af e-fakturaer og ved mulighed for kontering i overensstemmelse med en offentlig standardkontoplan i registrerede bogføringssystemer*

²⁶ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 5

Jf. §15 stk. 2 kan Erhvervsstyrelsen fastsætte nærmere regler om kravene til digitale bogførings-systemer, herunder særlige regler for angivne bogføringssystemer, virksomheder eller brancher. Det skal dog ske efter høring af told- og skatteforvaltningen.

§16 i bogføringsloven bestemmer, at virksomheder der er bogføringspligtige efter §1, stk. 1, og som efter årsregnskabslovens §3, stk. 1, har pligt til at aflægge en årsrapport, skal lave følgende i et digitalt bogføringssystem:

1. *Registrere virksomhedens transaktioner*
2. *Opbevare registreringer og de bilag, som dokumenterer disse*

Jf. §16 stk. 2 skal virksomheder sikre, at det digitale bogføringssystem som de anvender, er registreret efter §20, stk. 1 eller opfylder kravene i §15. §16 fungerer derfor som en regel om, at virksomheder skal kontrollere og dokumentere hvorvidt det anvendte bogføringssystem er i overensstemmelse med reglerne.

Hvis en virksomhed udfører bogføringen for andre virksomheder, skal den virksomhed som udfører bogføringen ligeledes sikre, at kravene er opfyldt. Dette fremgår af bogføringslovens §17

§§19-21 omhandler alle krav til selve udbyderne af de digitale bogføringssystemer. §19 omhandler at udbyderne har pligt til at sikre, at systemerne opfylder kravene jf. §15, mens §20 omhandler, at Erhvervsstyrelsen ligeledes kontrollerer, hvorvidt disse anmeldte systemer opfylder kravene efter §15. I henhold til bogføringslovens §21, kan Erhvervsministeren, dog efter høring af skatteministeren, fastsætte regler om fremsendelse af registreringer og bilag til et offentligt modtagerpunkt.

Det er forfatterens vurdering, at der i løbet af de kommende år vil komme en bekendtgørelse, som nærmere fastsætter reglerne efter §21 i bogføringsloven. Det skyldes, at det er en del af lettelsen af de administrative offentlige byrder, såfremt de offentlige myndigheder har en lettere tilgængelighed med den data, som de skal kontrollere.

3.2.3.6 Kapitel 6: Kontrol²⁷

Ligesom kapitel 5, er kapitel 6 inddelt i flere afsnit. Afsnit 1 og 2 består af de generelle bestemmelser for kontrol og bogføringskontrol, mens afsnit 3 og 4 omhandler kontrol med virksomhederne som benytter et digitalt bogføringssystem samt kontrol med udbyderne af et digitalt bogføringssystem.

§22 fastslår, at virksomhederne har pligt til at stille deres regnskabsmateriale til rådighed for en offentlig myndighed, hvis myndigheden er berettiget til at udføre kontrol af virksomheden. Det fremgår ligeledes af §22, at udleveringen skal ske vederlagsfrit i et anerkendt filformat samt at det er oversat til enten dansk eller engelsk.

I henhold til §23 i bogføringsloven fremgår det, at Erhvervsstyrelsen gennemfører en risikobaseret kontrol for virksomheder hvor:

- 1. virksomheden er omfattet af årsregnskabsloven, men som endnu ikke har indsendt virksomhedens første årsrapport,*
- 2. virksomheden har fravalgt revision.*

Det bemærkes at der jf. §23 fremgår ordlyden risikobaseret. Dette beror sig på en konkret risikovurdering, som foretages for virksomheder som er indenfor ovenstående to punkter.

Jf. §24 i bogføringsloven, gennemfører Erhvervsstyrelsen ligeledes en kontrol med virksomheder, der benytter et digitalt bogføringssystem. Kontrollen er i loven beskrevet som en risikobaseret kontrol. §25 omhandler kontrol af udbyderne, og beror sig jf. loven også på en risikobaseret kontrol udført af Erhvervsstyrelsen.

3.2.3.7 Kapitel 7: Reaktionsmuligheder i forbindelse med kontrol samt tvangsopløsning og sletning²⁸

Kapitel 7 omhandler erhvervsstyrelsen muligheder for reaktioner i forbindelse med en kontrol. Ligeledes fastsætter kapitlet regler for tvangsopløsning og sletning af virksomheder.

I henhold til §26 fremgår det, at Erhvervsstyrelsen kan, i forbindelse med en kontrol, påtale en overtrædelse, påbyde at en fejl rettes eller påbyde at en eventuel overtrædelse af loven bringes til ophør. Jf. §27 fastslås det, at såfremt virksomhederne uanset påbud, undlader at lovliggøre sit

²⁷ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 6

²⁸ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 7

bogføringssystem, kan Erhvervsstyrelsen pådutte virksomheden at anvende et digitalt bogføringssystem som er registeret efter §20, stk. 1. Dette vil sige, at de kan påbyde, at virksomheden anvender et system som er registeret som et standardsystem hos Erhvervsstyrelsen register.

§28 i bogføringsloven fastslår, at Erhvervsstyrelsen kan anmode skifteretten om at opløse en virksomhed, hvis virksomheden undlader at indsende oplysninger, regnskabsmateriale eller såfremt en virksomhed undlader at efterkomme et påbud. Det bestemmes ligeledes i §29, at såfremt en virksomhed ikke bringer sit digitale bogføringssystem i orden, efter et modtaget påbud, kan Erhvervsstyrelsen slette det pågældende bogføringssystem fra deres register. Det vil herefter betyde, at udbyderen af det digitale bogføringssystem, ikke længere vil fremgå af registret.

Det bemærkes, at der som konsekvens af §29 i bogføringsloven, er en fælles interesse mellem virksomhederne som anvender bogføringssystemerne og udbyderne af disse, da en eksekvering af §29 vil få konsekvenser for begge parter.

3.2.3.8 Kapitel 8: Kommunikation²⁹

Kapitel 8 omhandler reglerne for kommunikation i forbindelse med forhold som er omfattet af bogføringsloven.

Jf. §30 kan Erhvervsstyrelsen fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation skal foregå digitalt. §30 stk. 2 fastslår ligeledes, at der Erhvervsstyrelsen kan fastsætte yderligere regler i forhold til hvilket it-system som anvendes til kommunikation, herunder særlige digitale formater mv.

I henhold til §31 fremgår det, at såfremt der er dokumenter som skal kommunikeres og være underskrevet, kan der findes undtagelse til dette. Såfremt dokumentet kan ved anvendelse af en anden teknik sikre entydig identifikation, fortsat anvendes selvom det ikke er underskrevet.

3.2.3.9 Kapitel 9: Klageadgang³⁰

Kapitel 9 i bogføringsloven omhandler klageadgang. Jf. §32 kan afgørelser som er truffet af Erhvervsstyrelsen indbringes for Erhvervsankenævnet. Dette skal dog gøres senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt til den pågældende.

²⁹ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 8

³⁰ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 9

3.2.3.10. Kapitel 10: Straf³¹

Kapitel 10 omhandler hvordan eventuelle overtrædelse straffes. Jf. §33 kan overtrædelser straffes med bøde, medmindre der er strengere straffe forskyldt efter anden lovgivning. Såfremt der er dette, vil det være den strengere straf, som der udmåles efter.

Der fremgår ligeledes af § 33 stk. 2, at der ved udmåling af bødens størrelse skal tages hensyn til virksomhedens omsætning, overtrædelsens grovhed og varighed, samt om der er tale om gentagne overtrædelse. Der kan ligeledes idømmes en skærpet bøde ved særligt omfattende overtrædelser.

Særligt § 33 stk. 4 er værd at bemærke, idet den fastslår, at der kan pålægges juridiske personer et strafansvar efter reglerne i straffelovens kapitel 5. Forældelsesfristen for strafansvaret er 5 år.

Som det fremgår af Erhvervsstyrelsens vejledning til bogføringsloven, herunder kapitel 8, afsnit 8.4 "bødestraf for overtrædelse af pligter vedrørende digital bogføring", er bødestørrelsen op til 1,5 mio. kr. Erhvervsstyrelsen har lavet nedenstående oversigt over bødeniveauer for overtrædelse af bogføringsloven:

Grad af overtrædelse	Nettoomsætning under 10 mio. Kr.	Nettoomsætning 10 - 100 mio. kr.	Nettoomsætning over 100 mio. kr.
Mindre omfattende	10.000 – 25.000 kr.	25.000 – 100.000 kr.	100.000 – 250.000 kr.
Mere omfattende	25.000 – 100.000 kr.	100.000 – 250.000 kr.	250.000 – 1.000.000 kr.
Særligt omfattende (skærpet bøde)	100.000 – 250.000 kr.	250.000 – 1.000.000 kr.	1.000.000 – 1.500.000 kr.

Tabel 3: Oversigt over bødestørrelse

Kilde: Erhvervsstyrelsens vejledning til bogføringsloven, afsnit 8.4

Erhvervsstyrelsen har i sin vejledning præciseret, hvad der kendetegner mindre omfattende, mere omfattende og særligt omfattende overtrædelse.

³¹ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 10

Mindre omfattende overtrædelser³²

Mindre omfattende overtrædelser er hvor virksomheden opfylder den grundlæggende bogføringspligt, men hvor der i et ikke uvæsentligt omfang kan konstateres mangler, som kan føre til usikkerhed omkring visse poster i virksomhedens regnskab og moms- eller skatteangivelser. Som eksempel fremlægger Erhvervsstyrelsen, at en mindre omfattende overtrædelse kan være hvor virksomheden ikke konsekvent har registreret transaktionerne.

Mere omfattende overtrædelser³³

Mere omfattende overtrædelser er hvor virksomhedens bogføring og regnskabsmateriale er så utilstrækkeligt, at det ikke er muligt at opstille et regnskab, som kan revideres uden at revisoren i sin påtegning må henvise til, at regnskabet ikke kan revideres på baggrund af den manglende bogføring. Det kan ligeledes være hvor myndighederne kan konstatere, at det ikke er muligt at vurdere, hvorvidt moms- eller afgiftsindberetninger er foretaget korrekt.

Særligt omfattende overtrædelser³⁴

Særligt omfattende overtrædelser er hvor alle eller hovedparten af transaktionerne i virksomheden ikke er registreret, eller at transaktioner af særligt økonomisk betydning ikke er registreret og dokumenteret. Ligeledes kan særligt omfattende overtrædelser være i form af, at transaktionerne ikke er registreret i et digitalt bogføringssystem. Hvis virksomheden undlader at efterleve påbud, som ligeledes er nærmere beskrevet i foregående afsnit, vil det også skulle anses som en særligt omfattende overtrædelse.

3.2.3.11. Kapitel 11: Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser³⁵

I henhold til kapitel 11 fremgår det jf. §34, at loven træder i kraft den 1. juli 2022. Dette er dog undtaget for digitale bogføringssystemer jf. §34, stk. 2. Heri fremgår det, at Erhvervsministeren fastsætter, efter høring med skatteministeren, tidspunktet for ikrafttrædelsen af reglerne vedrørende de digitale bogføringssystemer.

³² Erhvervsstyrelsen, 2024; <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-bogfoeringsloven>, Kapitel 8.4

³³ Erhvervsstyrelsen, 2024; <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-bogfoeringsloven>, Kapitel 8.4

³⁴ Erhvervsstyrelsen, 2024; <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-bogfoeringsloven>, Kapitel 8.4

³⁵ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 11

Som det fremgår af BEK nr. 95 af 26/01/2023 sættes bekendtgørelsen omkring indholdet af de digitale bogføringssystemer i kraft. Dette er alene vedrørende indholdet til de digitale bogføringssystemer, og derved henvender bekendtgørelsen sig til udbydere af de digitale bogføringssystemer.

Ligeledes fremgår det af BEK nr. 1342 af 24/11/2023, at reglerne for anvendelse af et digitalt bogføringssystem sættes i kraft fra d. 1. juli 2024 for registeret standard bogføringssystemer, mens det for ikke-registreret bogføringssystemer sættes i kraft fra 1. januar 2025.

Ovenstående to bekendtgørelser stedfæster ikrafttrædelse både overfor udbydere, i henhold til BEK nr. 95 af 26/01/2023 og også overfor den bogføringspligtige virksomhed i henhold til BEK nr. 1342 af 24/11/2023.

Slutteligt fremgår det af kapitel 11, § 35 at den tidligere bogføringslov ophæves.

3.2.3.12. Kapitel 12: Ændringer i anden lovgivning³⁶

Kapitel 12 omhandler ændringer i anden lovgivning, hvilket i dette tilfælde alene er ændringer i årsregnskabsloven efter bogføringslovens §36 samt ændringer i revisorloven, efter bogføringslovens §37.

3.2.3.13. Kapitel 13: Territorialbestemmelser³⁷

Slutteligt i bogføringsloven fremgår kapitel 13, som omhandler territorialbestemmelser. §38 i bogføringsloven fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven kan sættes i kraft for Grønland ved kongelig anordning. Der skal dog ske ændringer i loven, så den tilpasses det de grønlandske forhold tilsiger. Derudover fastsætter §38, at loven kan sættes i kraft på forskellige tidspunkter for Grønland.

3.2.4. Registreret vs. Ikke-registreret bogføringssystem

Som det er beskrevet i ovenstående afsnit, skelnes der mellem registreret bogføringssystem og ikke-registreret bogføringssystem.

³⁶ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 12

³⁷ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 13

Et registreret bogføringssystem er et bogføringssystem som fremgår af Erhvervsstyrelsen fortegnelse over registrerede bogføringssystemer. Her er det udbyderen som har ansvaret for, at systemet overholder den pågældende lovgivning.

Et ikke-registreret bogføringssystem er et bogføringssystem, som ikke fremgår af Erhvervsstyrelsen fortegnelse over registrerede bogføringssystemer. Her er det virksomheden som har ansvaret for, at systemet overholder bogføringsloven.

Skilningen mellem de to er derfor afgørende, da det har betydning for hvor ansvaret for overholdelse af bogføringsloven ligger. Ved de registrerede systemer er ansvaret hos udbyderen, og Erhvervsstyrelsen har allerede kontrolleret systemet. Ved de ikke-registrerede systemer, er ansvaret for overholdelsen af loven hos den enkelte virksomhed. Erhvervsstyrelsen kan herefter foretage en risikobaseret kontrol³⁸.

3.2.5. Bekendtgørelse nr. 205 af 29/02/2024

Ovenstående bekendtgørelse indeholder kravene til de ikke-registrerede bogføringssystemer. I henhold til bekendtgørelsen skal virksomheden, som anvender et ikke-registreret bogføringssystem, sikre at det digitale bogføringssystem indeholder felter til brug for følgende forhold ved bogføring af hver enkelt transaktion³⁹:

1. *Transaktionsdato, beløb og bilagsnummer.*
2. *Transaktionstekst og transaktionsdagens kurs, hvis registreringen er foretaget i anden valuta end DKK.*
3. *Registreringsdato*
4. *Fortløbende transaktionsnummer samt initialer eller lignende på den person eller program, som har bogført en transaktion.*

Udover ovenstående for selve transaktionen, fremgår det af loven, at virksomheden skal sikre, at den opbevarede dokumentation for en bogført købs- eller salgstransaktion indeholder følgende⁴⁰:

1. *Udstedelsesdato.*
2. *Leverancens art.*
3. *beløb.*
4. *Afsender og modtager, herunder navn, adresse, samt CVR-nummer eller SE-nummer.*

³⁸ Erhvervsministeriet, 2022; LOV nr. 700 af 24/05/2022, kapitel 6

³⁹ Erhvervsstyrelsen, 2024; BEK nr. 205 af 29/02/2024, § 3

⁴⁰ Erhvervsstyrelsen, 2024; BEK nr. 205 af 29/02/2024, § 3, stk. 4

5. Oplysninger om momsbeløbets størrelse samt betalingsoplysninger.

Bekendtgørelsen fastslår ligeledes, at virksomheden minimum ugentligt skal tage sikkerhedskopi af alle bogførte transaktioner og bilag, som er omfattet af loven. Den eneste undtagelse hertil er, hvis der ikke har været bogført noget siden seneste sikkerhedskopi⁴¹.

Slutteligt fastslår bekendtgørelsen, at det ikke-registrerede bogføringssystem skal være kompatibelt med øvrige softwaresystemer, herunder Nemhandel i OIOUBL-format, Peppol BIS-format samt understøtte deling af data ved generering af SAF-T-FIL, som er defineret af Erhvervsstyrelsen. Derudover skal systemet også understøtte en afstemning af virksomhedens bogføring med virksomhedens bankkonto, samt kunne tydeligt fremhæve difference hvis der er uoverensstemmelser⁴².

3.3. DE VÆSENTLIGSTE PRÆCISERINGER OG ÆNDRINGER AF LOVEN

I nedenstående afsnit vil der fremgå en gennemgang af de væsentligste præciseringer og ændringer af loven.

1: En væsentlig ændring er, at virksomheder nu skal foretage de afstemninger, som er nødvendige for at sikre, at der foreligger et opdateret grundlag for lovpligtige indberetninger eller angivelser om moms, skatter, afgifter samt år-og delårsrapport⁴³. Dette har ikke tidligere været indskrevet i loven, og er derfor en ændring af loven.

2: Bogføringen skal tilrettelægges og udføres under hensyn til virksomhedens kompleksitet, antallet af transaktioner og transaktionernes økonomiske omfang⁴⁴. Dette har i den tidligere lov alene været omtalt som "virksomhedens art og omfang", men er i den nye bogføringslov præciseret til både at indeholde beskrivelse af virksomheden samt de enkelte transaktioner.

3: Dokumentation som virksomhederne udarbejder i forbindelse med aflæggelsen af årsrapporten, er nu omfattet af definitionen af regnskabsmateriale, som skal opbevares efter bogføringslovens

⁴¹ Erhvervsstyrelsen, 2024; BEK nr. 205 af 29/02/2024, § 4

⁴² Erhvervsstyrelsen, 2024; BEK nr. 205 af 29/02/2024, § 5

⁴³ Erhvervsstyrelsen, 2024; Lov nr. 700 af 24/05/2022, § 11

⁴⁴ Erhvervsstyrelsen, 2022; Lov nr. 700 af 24/05/2022, § 5, stk. 2

bestemmelser.⁴⁵ Dette kunne f.eks. være dokumentation vedrørende noter og ledelsesberetningen, men også for dokumentation vedrørende skøn og vurderinger foretaget i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten.

4: En af de mest markante ændringer i forhold til den tidligere lov, er indførslen af digitale bogføringssystemer og kravene hertil. Jf. den nye bogføringslov, skal virksomhedens bogføring nu være digital, hvilket indebærer at alle salgs- og købsbilag opbevares i digitalt format. Derudover stilles der også specifikke krav til selve bogføringssystemet, ligesom virksomhederne skal anvende enten et registreret eller ikke-registreret bogføringssystem⁴⁶.

5: Udover selve kravene til bogføringssystemerne samt anvendelsen heraf, er der også indført krav til udbyderne af de digitale bogføringssystemer⁴⁷. Det er blandt andet krav til funktionerne af systemerne, og er nærmere beskrevet jf. BEK nr. 97 af 26/01/2023 for registreret bogføringssystemer, mens kravene for ikke-registreret bogføringssystemer er reguleret i BEK nr. 205 af 29/02/2024

6: I henhold til den nye bogføringslov, er der nu indført kontrolbestemmelser, som giver Erhvervsstyrelsen mulighed for at udføre en risikobaseret kontrol. Dette er i loven særligt i forhold til nystiftede virksomheder, som endnu ikke har indsendt den første årsrapport, samt for virksomheder som har fravalgt revisor⁴⁸.

7: Erhvervsstyrelsen har fået lovhjemmel til at kontrollere virksomheder, som anvender et ikke-registreret bogføringssystem⁴⁹. For virksomheder der anvender et registreret bogføringssystem, gælder disse regler ikke, idet kontrol og dokumentationspligten allerede er foretaget af Erhvervsstyrelsen.

Ovenstående 7 punkter er de væsentligste præciseringer og ændringer til den nye bogføringslov, herunder især de nye regler vedrørende digitale bogføringssystemer.

⁴⁵ Erhvervsstyrelsen, 2022; Lov nr. 700 af 24/05/2022, § 4, stk. 5

⁴⁶ Erhvervsstyrelsen, 2022; Lov nr. 700 af 24/05/2022, § 15

⁴⁷ Erhvervsstyrelsen, 2022; Lov nr. 700 af 24/05/2022, § 19

⁴⁸ Erhvervsstyrelsen, 2024; Lov nr. 700 af 24/05/2022, § 23

⁴⁹ Erhvervsstyrelsen, 2024; Lov nr. 700 af 24/05/2022, § 24

3.4. REDEGØRELSE FOR SMV-VIRKSOMHEDER

I henhold til opgavens indhold, er der i opgaven fokus på små og mellemstore virksomheder. For nærmere at forstå hvad små og mellemstore virksomheder omfatter, er der i nedenstående afsnit en beskrivelse af små og mellemstore virksomheder. Da der er enkelte forskelle mellem den Europæiske og danske definition, er begge fremlagt i nedenstående.

3.4.1 EU's definition af små og mellemstore virksomheder

Definitionen på små og mellemstore virksomheder sker på baggrund af tærskler. Nærmere bestemt er det på antal ansatte, årlig omsætning og den samlede balance. I henhold til Europa-Kommissionen, som har fastsat tærsklerne, kan virksomhederne opdeles i tre kategorier⁵⁰:

1. *Mikrovirksomheder*
2. *Små virksomheder*
3. *Mellemstore virksomheder*

Mikrovirksomheder er kendetegnet ved at have under 10 ansatte, under 2 mio. EUR i årlig omsætning og under 2 mio. EUR i balancesum.

Små virksomheder er kendetegnet ved at have mellem 11-50 ansatte, mellem 2-10 mio. EUR i årlig omsætning og mellem 2-10 mio. EUR i balancesum.

Mellemstore virksomheder kendetegnet ved at have 51-250 ansatte, mellem 10-50 mio. EUR i årlig omsætning og mellem 10-43 mio. EUR i balancesum.

3.4.2 Små og mellemstore virksomheder efter dansk lovgivning

I henhold til små og mellemstore virksomheder i Danmark, opgøres disse på baggrund af regnskabsklasser. Der er i alt 4 hoved regnskabsklasser i Danmark, hvor der i regnskabsklasse B og C er 2 opdelinger, og er bestemt i henhold til årsregnskabsloven. De 4 regnskabsklasser er som følgende⁵¹:

⁵⁰ Europa-kommissionen, 2003; L 124/39, artikel 2

⁵¹ Erhvervsstyrelsen, 2024; LBK nr. 1057 af 23/09/2024, Kapitel 1, Regnskabsklasser

1. *Regnskabsklasse A*
2. *Regnskabsklasse B, herunder også mikrovirksomheder*
3. *Regnskabsklasse C, herunder opdelt som C-mellemstore og C-store*
4. *Regnskabsklasse D*

Regnskabsklasse A er kendetegne som personligt ejede virksomheder, interessentskaber, kommanditselskaber. Der er ingen beløbsmæssig betegnelse på denne regnskabsklasse, da det alene er virksomhedsformen som er afgørende.

Regnskabsklasse B er kendetegnet ved at være et aktie- eller anpartsselskab, interessentskaber og kommanditselskaber, hvori alle ansvarlige deltagere er kapitalselskaber. Grænsen for en virksomhed i regnskabsklasse B er på to af hinanden følgende regnskabsår en balancesum på under 55 mio. kr., en nettoomsætning på under 111 mio. kr. og et gennemsnitlig antal ansatte på under 50.

For mikrovirksomheder er disse kendetegnet ved, at der på to af hinanden følgende regnskabsår er en balancesum på under 3,5 mio. kr., en nettoomsætning på under 7 mio. kr. og et gennemsnitlig antal ansatte på under 10.

For virksomhederne i regnskabsklasse C, er disse opdelt i 2 – henholdsvis C-mellemstore og C-stor. En C-mellemstor virksomhed er hvor på to af hinanden følgende regnskabsår er en balancesummen er mellem 55 – 195 mio. kr., en nettosætning på mellem 111 – 391 mio. kr. samt et gennemsnitlig antal ansatte på 50 – 250. Såfremt en virksomhed overskrider de ovennævnte grænser for en C-mellemstor, er de omfattet som regnskabsklasse C-stor.

Slutteligt er der regnskabsklasse D. Regnskabsklasse D er alle børsnoterede selskaber og statslige aktieselskaber. Heri er der ingen størrelsesbetegnelse, da det alene er virksomhedsformen som er bestemmende for dette.

Som det er fremlagt i opgavens indledende afsnit, er der fokus på SMV-virksomheder, hvilket vil sige regnskabsklasse A – C mellemstore. Det vil også sige, at det er virksomheder som har en balancesum på mellem 0 – 195 mio. kr., en nettoomsætning på mellem 0 – 391 mio. kr. og et antal gennemsnitlig ansatte på mellem 0 – 250.

3.5. DELKONKLUSION

Ud fra ovenstående teoretiske kapitel, kan forfatterne konkludere, at bogføringen som man kender det i dag, blev opfundet af den italienske matematiker Luca Pacioli som udkom med værket

Summa de Arithmetica fra 1494, hvilket er den første beretning om den dobbelte bogføring. Herefter har bogføringen udviklet sig til det man kender i dag. Mest nævneværdigt herunder er indførslen af de digitale systemer, som ved indførslen af den nye bogføringslov er blevet et lovkrav i Danmark.

Dernæst kan forfatterne konkludere, at bogføringsloven omhandler 13 kapitler, og omfatter alle erhvervsdrivende virksomheder som er etableret i Danmark af enhver art, uanset ejer- eller hæftelsesforhold samt erhvervsaktiviteter, der udøves i Danmark af virksomheder, som er hjemmehørende i udlandet.

Derudover kan forfatterne konkludere, at en manglende overholdelse af bogføringsloven straffes med bøde, medmindre der er strengere straffe forskyldt efter anden lovgivning. Bødens størrelse udmåles efter virksomhedens omsætning, overtrædelsens grovhed og varighed, samt om der er tale om gentagne overtrædelser. Ligeledes kan der idømmes en skærpet bøde, ved særligt omfattende overtrædelser. Erhvervsstyrelsen har i sin vejledning til den nye bogføringslov foretaget en skematisk opdeling af bødestørrelserne. Denne opdeling kan ses nærmere jf. afsnit 3.2.3.10.

Forfatterne kan afslutningsvist konkludere, at der er primært 7 væsentlige ændringer i forhold til den tidligere bogføringslov, som nærmere er gennemgået i afsnit 3.3. Heriblandt skal det nævnes blandt andet indførslen om krav til digitale bogføringssystemer samt kontrol til udbydere af de digitale bogføringssystemer. Et digitalt bogføringssystem er kendetegnet ved, at der i et elektronisk system kan foretages løbende registrering af virksomhedens transaktioner, med angivelse af bilag for hver registrering, samt at kunne opbevare registreringer og bilag på betryggende vis i 5 år. Derudover skal et digitalt bogføringssystem opfylde anerkendte standarder for IT-sikkerhed samt understøtte en automatisering af administrative processer, herunder fremsendelse og modtagelse af e-fakturaer.

Ovenstående konklusion er med til at besvare underspørgsmålene i specialets problemformulering, herunder hvad bogføringsloven omhandler og hvilke krav der er til et digitalt bogføringssystem, samt hvilke konsekvenser en manglende overholdelse af den nye bogføringslov har for virksomhederne.

- 1 Indledning
- 2 Metode
- 3 Teori
- 4 Analyse
- 5 Anbefaling
- 6 Diskussion
- 7 Konklusion
- 8 Perspektivering
- 9 Litteraturliste
- 10 Bilag

4. ANALYSE

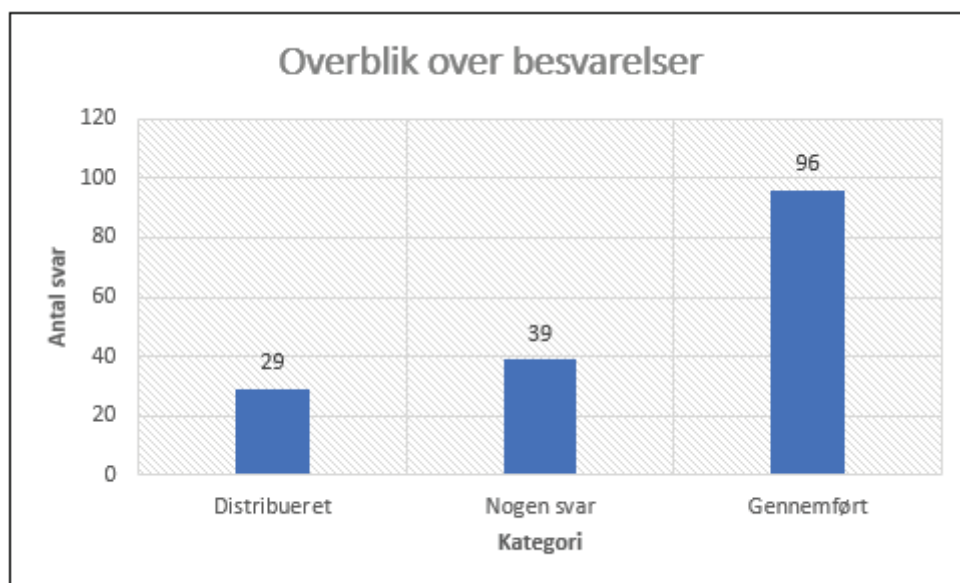
4.1. ANALYSE AF DATA FRA KVANTITATIV SPØRGEUNDERSØGELSE

Nedenstående afsnit bygger på en analyse af den indsamlede data fra den udførte kvantitative spørgeundersøgelse. Analysen skal hjælpe med at belyse problemformuleringen, herunder især underspørgsmålet om, hvordan interessenterne oplever den nye bogføringslov.

Afsnittet vil være inddelt i henhold til hovedtemaerne i det udarbejdede spørgeskema.

1. *Generel information om respondenterne,*
2. *Respondenternes kendskab til den nye bogføringslov,*
3. *Hvilken effekt har den nye bogføringslov haft procesmæssigt på virksomhederne og*
4. *Hvilken effekt har den nye bogføringslov haft økonomisk på virksomhederne.*

Spørgeskemaet har været udsendt til i alt 164 respondenter, hvoraf 29 ikke har åbnet spørgeskemaet, 39 har givet nogen svar samt 96 har gennemført. Analysen beror sig alene på de gennemførte respondents besvarelse, og derfor er populationen 96.

Tabel 4: Overblik over besvarelser

Kilde: Egen tilvirkning

4.1.1 Generel information om respondenterne

Spørgeskemaets første spørgsmål omhandler, hvor mange års anciennitet respondenterne har indenfor sit felt. Spørgsmålet er opdelt i 0-10 år, 2-5 år, 6-10 år og +10 år.

Som det fremgår i nedenstående tabel, har 8 af de 96 adspurgte respondenter mellem 0-1 års anciennitet, mens 30 respondenter har 2-5 års anciennitet, 25 respondenter har 6-10 års anciennitet og 33 af de adspurgte respondenter har +10 års anciennitet.

Anciennitet	Respondenter	%-fordeling
0-1 År	8	8%
2-5 År	30	31%
6-10 År	25	26%
+10 År	33	35%
Total	96	100%

Tabel 5: Respondenters anciennitet

Kilde: Egen tilvirkning

Dernæst er der analyseret på, hvilken branche som respondenterne kommer fra, da det er med til at give et indblik i karakteren på virksomheden og respondenterne. Her ses der, at der er flest respondenter som ikke indgår i en af de nævnte brancher, hvoraf 31 af de i alt 96 adspurgte respondenter kommer fra. Dette er efterfulgt af 28 respondenter fra finansbranchen samt 10 respondenter fra både bygge- og anlægsbranchen og industri. Herefter er der et mindre antal i de øvrige nævnte brancher.

Branche	Antal	%-fordeling
Anden end de ovennævnte	31	33%
Finans	28	30%
Industri	10	10%
Bygge- og anlægsbranchen	10	10%
Servicebranchen	6	6%
Detail	3	3%
Transportbranchen	3	3%
Restaurationsbranchen (inkl. hoteller)	2	2%
Ejendomshandel	1	1%

Landbrug, skovbrug og fiskeri	1	1%
Forsyningsvirksomhed	1	1%
Total	96	100%

Tabel 6: Respondenternes branche.

Kilde: Egen tilvirkning

Slutteligt er der analyseret på, hvilken regnskabsklasse virksomhederne er. Dette har været med til at give et indblik i, om problemformulerings omdrejningspunkt vedrørende den nye bogføringslov er koncentreret til en bestemt regnskabsklasse.

På baggrund af respondenternes besvarelse kan det ses, at 63 af de adspurgte respondenter er en regnskabsklasse C-mellem virksomhed, hvorefter regnskabsklasse B er den andenstørste gruppe på 28 respondenter. Slutteligt er der mikrovirksomhederne med 5 respondenter.

Regnskabsklasse	Antal	%-fordeling
Regnskabsklasse C - mellem	63	66%
Regnskabsklasse B	28	29%
Mikrovirksomhed	5	5%
Total	96	100%

Tabel 7: Respondenternes regnskabsklasse.

Kilde: Egen tilvirkning

Som opsummering kan forfatterne konkludere, at respondenterne har en bred vifte af anciennitet, dog koncentreret omkring 6- +10 års anciennitet. Derudover ses der, at respondenterne kommer fra mange forskellige brancher, hvoraf 31 af de adspurgte respondenter er i en anden branche end de oplistede. Slutteligt ses der, at der er en stor vægt af C-mellem virksomheder og B virksomheder, som udgør 95% af den samlede population på i alt 96 styk.

4.1.2 Respondenternes kendskab til den nye bogføringslov

Som led i analysen om besvarelsen af problemformulering, har forfatterne indhentet data på respondenternes kendskab til den nye bogføringslov. Dette er klassificeret efter regnskabsklasse, for bedre at kunne analysere, hvorvidt der er forskelle mellem små virksomheder og mellemstore virksomheder.

Det første datapunkt omhandler, hvor stor kendskab respondenterne har til den nye bogføringslov. På baggrund af respondenternes besvarelse, kan forfatterne udlede, at hovedparten af respondenterne for både regnskabsklasse C-mellem og regnskabsklasse B har hørt/læst om den og også sat sig ind i den nye bogføringslov. Dette er på baggrund af fordelingen på 67% og 86% mellem hhv. Regnskabsklasse C-mellem og regnskabsklasse B. Der ses også, at der indenfor regnskabsklasse C er 28% som har læst eller hørt om den nye bogføringslov, men ikke har undersøgt den nærmere. Dette tal er kun 11% for regnskabsklasse B. Anderledes ser det ud for mikrovirksomhederne. Her ses det kun 40% af de adspurgte respondenter, som har hørt om, eller læst den nye bogføringslov, og også sat sig ind i den, mens der er en lige så stor andel, som ikke har undersøgt den nærmere.

	An- tal	%-forde- ling
Regnskabsklasse C - mellem	63	66%
Jeg har hørt/læst om den og har sat mig ind i den	42	67%
Jeg har hørt/læst om den, men har ikke undersøgt nærmere	18	28%
Ingen kendskab	3	5%
Regnskabsklasse B	28	29%
Jeg har hørt/læst om den og har sat mig ind i den	24	86%
Jeg har hørt/læst om den, men har ikke undersøgt nærmere	3	11%
Ingen kendskab	1	3%
Mikrovirksomhed	5	5%
Jeg har hørt/læst om den og har sat mig ind i den	2	40%
Jeg har hørt/læst om den, men har ikke undersøgt nærmere	2	40%
Ingen kendskab	1	20%
Total	96	100%

Tabel 8: respondenternes kendskab til loven.

Kilde: Egen tilvirkning

På baggrund af ovenstående kan forfatterne konkludere, at der er i alt 68 respondenter ud af de i alt 96 adspurgte, som har læst eller hørt om den nye bogføringslov, og også sat sig ind i den. Dernæst er der 23 respondenter, som har læst eller hørt om den nye bogføringslov, men ikke undersøgt den nærmere. Slutteligt er der i alt 5 af de adspurgte respondenter, som ingen kend-

skab til den nye bogføringslov. Det kan ligeledes konkluderes, at der på tværs af regnskabsklasserne er der et stort kendskab til den nye bogføringslov, mens størstedelen af populationen både har læst og hørt om den nye bogføringslov, og samtidig også sat sig ind i de nye lovkrav.

Undersøgelsens næste datapunkt er, hvorledes de adspurgte respondenter oplever den nye lovgivning som tydelig og let at forstå. Her kan udledes, at der er, at 44% og 46% af respondenterne for C-mellem og B-virksomhederne, oplever den som let og tydelig at forstå, mens mikrovirksomhederne enten ikke oplever den som let og tydelig at forstå, eller ikke har læst den.

	Antal	%-fordeling
Regnskabsklasse C – mellem	63	66%
Ja	28	44%
Nej	18	29%
Jeg har ikke læst den	17	27%
Regnskabsklasse B	28	29%
Ja	13	46%
Nej	14	50%
Jeg har ikke læst den	1	4%
Mikrovirksomhed	5	5%
Nej	1	20%
Jeg har ikke læst den	4	80%
Total	96	100%

Tabel 9: Respondenternes vurdering af tydeligheden af loven

Kilde: Egen tilvirkning

På tværs af populationen oplever 41 respondenter, at den er let og tydelig at forstå, svarende til 43%, mens 33 respondenter oplever, at den ikke er tydelig eller let at forstå, svarende til 34%. Slutteligt er der 22 respondenter, som ikke har læst den nye bogføringslov, svarende til 23%. Under halvdelen oplever derfor, at den nye bogføringslov er let og tydelig at forstå, mens resten enten ikke har læst den eller synes den er besværlig at forstå.

Som tillæg til dette datapunkt, har forfatterne indhentet yderligere svar fra de respondenter, som har svaret nej. Disse yderligere svar beror sig på forbedringsmuligheder set fra respondenterne i forhold til at gøre lovteksterne og kendskabet til den nye bogføringslov mere tydelig. Svarene har været som følgende:

1. *Færre og mere præcise krav og retningslinjer,*
2. *Lovens forskellige ikrafttrædelsestidspunkter skaber forvirring,*
3. *Uklare definitioner omkring bl.a. begrebet regnskabsmateriale,*
4. *Flere praktiske og konkrete eksempler på baggrund af den nye lovtekst,*
5. *Uklare krav til ikke-godkendte systemer og*
6. *Afholdelse af webinarer mv.*

Ovenstående er derfor anbefalinger direkte fra respondenterne til at gøre lovteksterne og kendskabet til den nye bogføringslov mere tydelig.

Som opsummering til respondenternes kendskab til den nye bogføringslov, kan forfatterne konkludere, at der på tværs af regnskabsklasserne er et stort kendskab til den nye bogføringslov, mens størstedelen af populationen både har læst og hørt om den nye bogføringslov, og samtidig også sat sig ind i de nye lovkrav. Ligeledes kan der konkluderes, at 43% af de adspurgte respondenter finder den nye bogføringslov let og tydelig at forstå, mens hhv. 34% og 23% enten ikke finder den tydelig at forstå, eller ikke har læst den. Slutteligt kan forfatterne ifølge respondenterne svar konkludere, at tiltag såsom færre og mere præcise krav og retningslinjer, samt praktiske og konkrete eksempler, vil kunne gøre den nye bogføringslov mere tydelig.

4.1.3 Hvilken procesmæssig effekt har den nye bogføringslov haft på virksomhederne?

Som led i besvarelsen af opgavens overordnede problemformulering, har forfatterne indhentet datapunkter på den procesmæssige effekt af den nye bogføringslov. Dette er blandt andet gjort igennem en analyse af, hvilket bogføringssystem respondenterne anvender og om den nye bogføringslov har medvirket til, at virksomhederne har måtte ændre bogføringssystem. Derudover har forfatterne også analyseret, om indførslen af de nye krav til digitale bogføringssystemer har minimeret tiden på manuelle processer, herunder hvor meget, samt om respondenterne ser potentiale for lettere forretningsgange som følge af de nye tiltag.

Undersøgelsens første datapunkt vedrørende den procesmæssige effekt, omhandler hvorvidt respondenterne anvender et registreret bogføringssystem.

Af besvarelsene kan udledes, at 73 af de i alt 96 adspurgte respondenter anvender et registreret bogføringssystem, mens 23 respondenter anvender et ikke-registreret bogføringssystem. Af dette kan udledes, at hovedparten af respondenterne allerede anvender et af de systemer, som er godkendt og registreret hos Erhvervsstyrelsen.

	An- tal	%-forde- ling
Ja	73	76%
Nej	23	24%
Total	96	100%

Tabel 10: Type af bogføringssystem

Kilde: Egen tilvirkning

Dernæst er der analyseret på, hvorvidt indførslen af den nye bogføringslov har resulteret i, at respondenterne har ændret deres bogføringssystem.

	Antal	%-forde- ling
Ja	10	10%
Nej, vi har tilpasset det nuværende, så det overholder loven	19	19%
Nej	67	71%
Total	96	100%

Tabel 11: Ændring af bogføringssystem

Kilde: Egen tilvirkning

Her ses der at 71% af de adspurgte respondenter ikke har ændret deres bogføringssystem, som følge af den nye bogføringslov, mens 19% har tilpasset deres nuværende bogføringssystem og 10% har helt ændret deres bogføringssystem. Ovenstående bevidner om, at langt størstedelen af virksomhederne allerede i dag bruger et digitalt bogføringssystem, da den procentmæssige andel, som ikke har ændret eller tilpasset deres bogføringssystem, er størst. Om det er præcist derfor, eller om respondenterne blot ikke har valgt at overholde den nye lovgivning, har forfatterne ikke analyseret nærmere.

Omvendt kan det også udledes af ovenstående data, at 29% af populationen enten har skiftet eller har måttet tilpasse deres nuværende system. Det vil alt andet lige også have medført en omkostning for virksomhederne, idet skift eller tilpasning kræver økonomiske ressourcer. Dette kan både være interne lønkroner eller konsulentbistand.

Herudover har forfatterne analyseret, hvorvidt de nye krav til digitale bogføringssystemer, har minimeret tiden anvendt på manuelle processer.

	An- tal	%-forde- ling
Ja	32	33%
Nej	64	67%
Total	96	100%

Tabel 12: Minimeret tid på manuelle processer

Kilde: Egen tilvirkning

Som det fremgår af undersøgelsen, har 32 respondenter oplevet, at indførslen af de nye krav har minimeret tiden på manuelle processer, mens 64 respondenter ikke har oplevet en forskel. Dette taler ligeledes for, at mange virksomheder i dag allerede bruger et digitalt bogføringssystem, da virksomhederne derfor ikke vil opleve, at de minimerer yderligere som følge af de nye lovtiltag.

For de 32 respondenter som har svaret ja, har forfatterne indhentet yderligere data på, hvor meget tid om måneden de har minimeret.

	An- tal	%-forde- ling
Under 1 time	2	6%
1 - 5 timer	17	54%
5 - 10 timer	10	31%
Mere end 10 timer	3	9%
Total	32	100%

Tabel 13: tid minimeret på processer.

Kilde: Egen tilvirkning

54% af respondenterne oplever et minimeret tidsforbrug på manuelle processer, en minimering på mellem 1-5 timer om måneden. 6% af respondenterne oplever under 1 time om måneden, mens 31% af respondenterne oplever 5 – 10 timer om måneden. Slutteligt oplever 9% et besparet tidsforbrug på manuelle processer på mere end 10 timer om måneden.

Forfatterne kan derfor konkludere, at 33% af de adspurgte respondenter oplever et besparet tidsforbrug på manuelle processer, som følge af de nye krav til digitale bogføringssystemer. Ydermere kan det konkluderes, at respondenterne hovedsageligt oplever mellem 1- 10 timer i sparet tidsforbrug om måneden, med hovedvægten centreret omkring 1-5 timer.

Slutteligt indenfor procesområdet, har forfatterne analyseret, hvorvidt respondenter ser yderligere potentiale for lettere forretningsgange vedrørende bogføring og færre fejl, som følge af de nye tiltag.

	Antal	%-fordeling
Ja	32	33%
Nej	18	19%
Uvist på nuværende tidspunkt	46	48%
Total	96	100%

Tabel 14: Yderligere potentiale for lettere forretningsgange

Kilde: Egen tilvirkning

Som det fremgår af ovenstående tabel, mener 33% af de adspurgte respondenter, at der er potentiale for lettere forretningsgange vedrørende bogføring som følge af den nye bogføringslov, herunder kravet til digitale bogføringssystemer. 19% af de i alt 96 adspurgte respondenter mener, at der ikke er noget potentiale for lettere forretningsgange, mens 48% af respondenterne mener, at det fortsat er uvist. Ovenstående bevidner om, at der blandt respondenterne er en stor tiltro til, at kravene omkring digital bogføring, vil lette de administrative forretningsgange og resultere i færre fejl i bogføringen. Dette er som et resultat af de nye indførte krav til digitale bogføringssystemer.

For den del af populationen som har svaret ja til ovenstående spørgsmål, har forfatterne indhentet yderligere datapunkter til, hvor respondenterne ser potentialet. Deres svar er som følger:

- 1. Alle bilag er elektroniske. Den tid som anvendes på manuel dokumenthåndtering og arkivering er stærkt reduceret.*
- 2. Standard aflæsning af bilag ved hjælp af software har minimeret tiden brugt på bogføring.*
- 3. Større automatisk af processer har lettet forretningsgangene og minimeret fejl ved bogføringen.*

Som det ses jf. ovenstående respons fra respondenterne, er det besparet tid på de manuelle processer såsom dokumenthåndtering, arkivering mv., som har lettet forretningsgangene, mens også software til bilagsscanning spiller en rolle i lettere administrative forretningsgange.

4.1.4 Hvilken økonomisk effekt har den nye bogføringslov haft på virksomhederne?

Slutteligt har forfatterne analyseret, hvilken økonomisk effekt den nye bogføringslov har haft på virksomhederne. Dette er med til bedre at vurdere, om Erhvervsstyrelsens beregninger, som er

fremlagt i redegørelsen om bedre regulering for erhvervslivet 2023, stemmer overens med opgavens respondenter. Som det fremgår i Erhvervsstyrelsens beregninger, forventes der i forbindelse med indførslen af den nye bogføringslov og bekendtgørelsen om krav til digitale standard bogføringssystemer, årlige byrder på 90 mio. kr. samt omstillingsomkostninger på 390 mio. kr.⁵² Til trods for disse årlige byrder og omstillingsomkostninger, forventer Erhvervsstyrelsen, at der vil være nettolettelser på 2,9 mia. kr., som følge af administrative lettelser. Som det fremgår af det forrige afsnit, oplever 33% af respondenterne en besparet tid på administrative lettelser.

Til at vurdere omstillingsomkostningerne, har forfatterne indhentet data på, hvorledes virksomhederne har anvendt ekstern konsulenthjælp til at opnå forståelse af den nye bogføringslov, herunder også hvad der lovmæssigt er krævet af virksomheder.

	An- tal	%-forde- ling
Ja	19	20%
Nej	77	80%
Total	96	100%

Tabel 15: Anvendelse af konsulenthjælp

Kilde: Egen tilvirkning

Som det fremgår jf. ovenstående tabel, har 20% af de i alt 96 adspurgte respondenter anvendt ekstern konsulenthjælp til forståelsen af den nye bogføringslov, herunder lovkravene.

Som det fremgår af opgavens afgrænsningsafsnit, er den samlede population på 230.514 virksomheder. Hvis der foretages en ekstrapolering af undersøgelsens konklusion fra tabel 14, vil der være 46.103 virksomheder, som har anvendt ekstern konsulenthjælp til at opnå en forståelse af den nye bogføringslov, herunder også hvad der lovmæssigt er krævet af virksomheder.

Som yderligere datapunkt har forfatterne indhentet data på de respondenter, som har besvaret ovenstående spørgsmål med ja.

⁵² Erhvervsministeriet 2024; <https://www.em.dk/aktuelt/udgivelser-og-aftaler/2024/jun/redegoerelse-om-bedre-regulering-for-erhvervslivet-2023>, side 6, tabel 1.

	Antal	%-forde- ling
Under 10.000 kr.	15	80%
Mellem 10.000 - 30.000 kr.	2	10%
Over 30.000 kr.	2	10%
Total	19	100%

Tabel 16: Omkostninger ved konsulenthjælp.

Kilde: Egen tilvirkning

Her ses der, at 80% af respondenterne, som har haft omkostninger i forbindelse med forståelsen af den nye bogføringslov, har haft omkostninger på under 10.000 kr. Derudover har 10% haft omkostninger imellem 10.000 – 30.000 kr., mens de resterende 10% af respondenterne har haft omkostninger på over 30.000 kr.

Såfremt dette ekstrapoleres op i forhold til population på 46.103 virksomheder, som fremgår af ovenstående afsnit, vil tallene se således ud:

	Antal	%-forde- ling
Under 10.000 kr.	36.881	80%
Mellem 10.000 - 30.000 kr.	4.611	10%
Over 30.000 kr.	4.611	10%
Total	46.103	100%

Tabel 17: Omkostninger ved konsulenthjælp, ekstrapoleret.

Kilde: Egen tilvirkning

På baggrund af populationen ses der at i alt 36.881 virksomheder, som har haft omkostninger på under 10.000 kr. i forbindelse med forståelsen af den nye bogføringslov, mens der er 4.611 virksomheder i kategorierne 10.000 – 30.000 kr. og over 30.000 kr.

Afslutningsvist har forfatterne analyseret, hvordan kravene om øget compliance i forbindelse med den nye bogføringslov, herunder kravene til de digitale bogføringssystemer, har påvirket respondenternes administrative omkostninger.

	An- tal	%-forde- ling
Forøget	48	50%
Formindsket	5	5%
Uændret	43	45%
Total	96	100%

Tabel 18: Administrative omkostninger

Kilde: Egen tilvirkning

Af tabellen ses 50% af virksomhederne har svaret, at de ser øget administrative omkostninger som følge af implementering af den nye bogføring, herunder kravene til de digitale bogføringssystemer. Derudover har 5% svaret, at de ser formindskede administrative omkostninger, mens 45% har svaret, at de har uændrede administrative omkostninger. Heraf kan der konkluderes, at der i populationen er en lige stor vægt mellem forøget administrative omkostninger og uændrede administrative omkostninger, mens kun 5% af virksomhederne oplever formindskede administrative omkostninger.

Såfremt ovenstående ekstrapoleres på den samlede population på i alt 230.514 virksomheder, giver det følgende billede:

	Antal	%-forde- ling
Forøget	115.257	50%
Formindsket	11.526	5%
Uændret	103.731	45%
Total	230.514	100%

Tabel 19: Administrative omkostninger, ekstrapoleret

Kilde: Egen tilvirkning

På baggrund af den analyserede data kan der derfor analysere, at 115.257 virksomheder har oplevet forøget administrative omkostninger som følge af implementeringen af den nye bogføringslov, herunder kravene til de digitale bogføringssystemer. Derudover har 11.526 virksomheder svaret, at de har formindsket deres administrative omkostninger, mens 103.731 virksomheder har svaret, at de har uændrede administrative omkostninger.

For de virksomheder, som har svaret, at de har oplevet både forøget eller formindsket omkostninger, har forfatterne indhentet yderligere data til analysen. Dette har givet nedenstående svar for de af virksomhederne, som har svaret, at de oplever forøgede administrative omkostninger.

	An- tal	%-fordeling	Ekstrapoleret
Under 10.000 kr.	15	31%	35.730
Mellem 10.000 - 50.000 kr.	18	38%	43.797
Over 50.000 kr.	15	31%	35.730
Total	48	100%	115.257

Tabel 20: Forøget administrative omkostninger

Kilde: Egen tilvirkning

Denne målgruppe svarer til i alt 115.257 virksomheder, i henhold til de ovenstående beregninger fra tabel 20. Her kan forfatterne se, at 31 % af respondenterne har oplevet en omkostningsbyrde vedrørende de administrative omkostninger på under 10.000 kr., mens 38% af respondenterne har oplevet mellem 10.000 – 50.000 kr. 31% af respondenterne har ligeledes oplevet, at der har været omkostningsbyrder på de administrative omkostninger i forbindelse med implementeringen af den nye bogføringslov, herunder kravene til de digitale bogføringssystemer, på over 50.000 kr.

For de i alt 11.526 virksomheder, som oplever formindskede administrative omkostninger, er der følgende resultater fra undersøgelsen:

	Antal	%-fordeling	Ekstrapoleret
Under 10.000 kr.	4	80%	9.221
Over 50.000 kr.	1	20%	2.305
Total	5	100%	11.526

Tabel 21: Formindskede administrative omkostninger

Kilde: Egen tilvirkning

Her kan forfatterne se, at 80% af gruppen oplever under 10.000 kr. i besparet administrative omkostninger, mens 20% af populationen oplever besparet administrative omkostninger på over 50.000 kr. Dette svarer til hhv. 9.221 og 2.305 virksomheder.

4.1.5 Delkonklusion

Ud fra opgavens kvantitative analyse, kan forfatterne konkludere, at der er en bred vifte af erfaring blandt respondenterne, dog koncentreret omkring 6 - +10 års anciennitet. Der kan ligeledes ses, at respondenterne kom fra mange forskellige brancher, samt at der var en stor vægt af C-mellem og B-virksomheder.

I forhold til respondenternes kendskab til den nye bogføringslov, kan forfatterne konkludere, at der på tværs af regnskabsklasserne er et stort kendskab til den nye bogføringslov. Derudover kan forfatterne ligeledes konkludere, at 43% af de adspurgte respondenter finder den nye bogføringslov let og tydelig at forstå, mens 34% og 23% enten ikke finder den tydelig at forstå, eller ikke har læst den. Tiltag såsom færre og mere præcise krav og retningslinjer, samt praktiske og konkrete eksempler, vil kunne gøre den nye bogføringslov mere tydelig, viser svarene fra undersøgelsen.

Dernæst kan der konkluderes på baggrund af den udførte analyse, at virksomhederne oplever procesændringer ved den nye bogføringslov, herunder kravene til de nye bogføringssystemer. 33% af respondenterne oplever besparet tidsforbrug på mellem 1 - +10 timer om måneden, hvor størstedelen af subpopulation oplever 1 – 5 timer sparet om måneden. Respondenterne svar er derfor i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsen antagelser om, at bekendtgørelsen om kravene til digitale bogføringssystem vil give procesmæssige lettelser.

Slutteligt kan forfatterne konkludere, at 20% af respondenterne har brugt ekstern konsulenthjælp til forståelsen af den nye bogføringslov, herunder kravene og implementeringen af de digitale bogføringssystemer. 80% af denne subpopulation har brugt under 10.000 kr. på ekstern konsulenthjælp.

Derudover har 50% af respondenterne oplevet forøget administrative omkostninger ved implementeringen af den nye bogføringslov. I denne subpopulation er der lige stor vægt mellem de respondenter, som har brugt under 10.000 kr. og de respondenter, som har anvendt over 50.000 kr. Dette er ligeledes i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens redegørelse om bedre regulering af erhvervslivet fra 2024, hvor der fremgår omstillingsomkostninger

4.2. ANALYSE AF DATA FRA KVALITATIVE INTERVIEWS

4.2.1 Den økonomiske effekt ved overholdelse af den nye bogføringslov

Det er fra forfatterens synspunkt vurderet interessant at undersøge, hvilken økonomisk effekt indførslen af den nye bogføringslov har. Ved forespørgsel på dette emne har forfatterne sikret en tilstrækkelig åbenhed, således respondenterne både kan argumentere for den positive samt eventuelle negative effekt vedrørende den nye bogføringslov.

Ud fra de afholdte interviews, vurderes der at respondenterne der er i en regnskabsklasse B virksomhed, og respondenterne der er i en regnskabsklasse C virksomhed, har forskellig opfattelse samt forskellig økonomisk effekt ved overgangen, hvorfor disse analyseres særskilt herunder.

Af den udførte analyse ses der tydeligt en økonomisk belastning ved virksomheder i regnskabsklasse C, men også en besparelse i digitalisering af virksomheden, og derved også en fremtidig besparelse ved overgangen til digitalt bogføringssystem.

4.2.1.1. Regnskabsklasse B

Ved analyse af respondenternes opfattelse af den økonomiske effekt ved overholdelse af den nye bogføringslov, ses der et fællestræk ved begge respondenter fra regnskabsklasse B. Respondenterne oplever ikke de store økonomiske byrder, da de i forvejen havde et godkendt bogføringssystem. De har derfor heller ikke foretaget nogen væsentlige ændringer. Nedenstående citat beskriver fællestræk for holdningen til den økonomiske byrde ved overgangen til den nye bogføringslov.

"Nej, vi skiftede ikke som følge af den nye bogføringslov, men forinden dette. Vi begyndte i foråret 2020 at skifte system, og i foråret 2021 gik vi live i det nye system, så det er længe før alle de her krav de overhovedet."

Interview 2 (Bilag 7)

På baggrund af ovenstående citat tolkes det, at respondentens virksomhed valgte at blive digitaliseret forinden kravene om den nye bogføringslov og hertil det digitale bogføringssystem. Dette er også understøttet af, at respondenterne fra interview 1, har haft regnskabsprogrammet Dinero fra opstarten af deres virksomhed, hvorfor de heller ikke har foretaget nogle ændringer i deres bogføringssystem, som følge af loven der træder i kræft pr 01.01.2025 for begge virksomheder.

Begge respondenter oplever en økonomisk positiv effekt ved at bruge et digitalt bogføringssystem, hvilket underbygger, at hensigten med den nye bogføringslov, er at opnå fordele ved administrative lettelser. Dette underbygges af nedenstående citat:

"Jeg tror at cirka per bilag, vil jeg skyde på, vi sparer 2 minutter. Det er selvfølgelig ikke ret meget, når man er nede i det små, men hvis man har mange, så letter det den administrative byrde markant."

Interview 1 (Bilag 6)

Af ovenstående citat udleder forfatterne, at der er en administrativ lettelse ved at anvende et digitalt bogføringssystem, sammenholdt med en manuel bogføringsproces hvor bilagene opbevares i fysiske mapper mod at disse ligger direkte i bogføringssystemet. Respondenten udtrykker, at de oplever en besparelse på cirka 2 minutter pr. bilag, som giver dem en månedlig besparelse på op mod 5 timer i administrative lettelser. Respondenten fra interview 2 underbygger ligeledes denne påstand, og belyser muligheden for e-fakturering, som en af de funktioner, der har været med til at lette deres arbejde. Der udtales følgende:

"Derudover så ser jeg en kæmpestor fordel i elektroniske fakturaer. Vi modtager mange fakturaer fra vores grossister, hvor den enkelte elektriker bestiller varer hjem hver dag, hvilket resulterer i at vi håndterer i omegne af 50 fakturaer om dagen fra grossister, fordi de kommer fra hvert køb der er foretaget."

Interview 2 (Bilag 7)

Af ovenstående citat tolkes det, at respondenten har mærket en stor forskel i de daglige administrative byrder, efter de blev introduceres for e-fakturering. Respondenten bliver tilmed spurgt, hvilken besparelse der vurderes at være med hensyn til e-fakturering, hvor respondenten fra interview 2 udtaler:

"Jamen hvis vi skal tage regnestykket, og vi i hvert fald har 50 fakturaer dagligt fra grossister, ganget med 4,5 minut og 20 arbejdsdage, så har vi en månedlig besparelse på op imod 80 timer."

Interview 2 (Bilag 7)

Af udtalelsen tolker forfatterne dette som en stor administrativ lettelse for virksomheden, som denne har opnået ved implementeringen af elektronisk fakturering. I den sammenhæng kan det

kobles til, at den nye bogføringslov vil, ved rette brug, medfører administrative lettelser for mange virksomheder.

Udover de administrative lettelser, har respondenterne også oplevet en økonomisk byrde ved overgangen til det nye bogføringssystem. Respondenten fra interview 2 udtaler følgende:

"Her har jeg også fået fortalt, at der selvfølgelig var nogle omkostninger både i form af egne ressourcer, men også selve prisen på systemet, hvilket jeg vil skyde til har kostet 50 – 75.000 at implementere, men den største udfordring den gang var helt sikkert at ændre de menneskelige vaner, og ikke så meget at implementere det nye system. Så det der har været det dyreste i vores proces, er at vi faktisk også har haft opsigelser, fordi folk ikke kunne ændre deres vaner."

Interview 2 (Bilag 7)

Respondenten var ikke en del af overgangen fra deres tidligere bogføringssystem til det nye, men har i forbindelse med undersøgelser med tidligere medarbejdere fået oplyst, at implementeringen kostede imellem 50 – 75.000 DKK. Forfatterne tolker det som en klar samlet gevinst, når der på månedlig basis spares 80 administrative timer med de nye funktioner. Dertil kan det ikke udledes, at omkostningen er knyttet til den nye bogføringslov, men kan anvendes som en retningslinje for lignende virksomheders omkostninger, som endnu ikke har et godkendt bogføringssystem og derfor ser ind i et skifte som følge af lovændringen.

Forfatterne observerer ligeledes, at den største økonomiske byrde, som virksomheden fra interview 2 oplevede ved overgangen til et nyt system, ikke var selve implementeringen af systemet, men at ændringerne i de efterfølgende processer skabte forring og resulterede i opsigelser.

Forfatterne udleder af de 2 interviews, at respondenterne fra regnskabsklasse B, har haft ingen eller mindre omkostninger i forbindelse med overgangen til et digitalt bogføringssystem. Ingen af disse to respondenter kan henhøre omkostninger direkte til lovændringen, da overgangen i systemer fandt sted før den nye bogføringslov blev vedtaget, og derved heller ikke som en direkte konsekvens af den nye bogføringslov. Derimod oplever begge respondenter en positiv administrativ lettelse, samt at der er åbnet nye muligheder ved at overgå til et digitalt bogføringssystem.

4.2.1.2. Regnskabsklasse C-mellem

Analysen af respondenternes svar tilhørende regnskabsklasse C-mellem, viser ligeledes fælles-træk mellem de 2 respondenternes udtalelser. Modsat respondenternes udtalelser fra regnskabs-klasse B, er opfattelsen af de administrative lettelser ikke lige så tydelige i regnskabsklasse C-mellem. Virksomhederne har derimod draget fordel af andre positive elementer.

I forhold til den økonomiske byrde, som respondenterne har oplevet, ses der en tydelig økonomisk forskel i de forventninger, som der er til overholdelse af den nye bogføringslov. Her udtales der blandt andet:

"Det koster så mellem 7 og 10.000 om måneden faktisk ret mange penge. Ja nu kan man så se nu er der gået 2 år og i de der 7-10.000 lå der en masse implementeringsomkostninger. Efter de 2 år er vi så gået over til kun at betale for programmet og det koster imellem 2.5 – 3.000 kr. om måneden."

Interview 3 (Bilag 8)

Forfatterne udleder af ovenstående udtalelse, at virksomheden har for implementering af systemet NOVA, som understøtter den digitale overgang til et godkendt bogføringssystem, skulle bruge 100 – 170.000 kr. hen over 2 år. Derudover er der løbende omkostninger for programmet på mellem 30 – 36.000 kr. Disse omkostninger er brugt således, at systemet har overholdt kravene, herunder at håndtere bilag digital samt digital opbevaring i bogføringssystemet. Virksomheden har derved oplevet en økonomisk byrde ved blot at skulle tilkøbe et submodul.

Respondenten fra interview 4 er endnu ikke overgået til at være fuld compliant, og har i dette tilfælde heller ikke ændret på deres nuværende system SAP. Virksomheden har undersøgt omkostningerne ved at tilkøbe et submodul, da de ikke har muligheden for at ændre bogføringssystem. Respondenten udtaler:

"Min vurdering er at der ca. er 25.000 PDF'er årligt der vil blive kørt igennem Digisense i Danmark årligt, så en omkostning på omkring 46.000 kr."

Interview 4 (Bilag 9)

Respondenten udtaler, at den digitale opbevaring forventes at have en økonomisk konsekvens årligt på ca. 46.000 DKK vedrørende de danske enheder. Dette anses for at være en direkte omkostning, da det blot er et system til at opbevare bilag digitalt, og ikke noget de kan bruge i den daglige forretningsgang, da systemet ikke er integreret med deres bogføringssystem. Udover

den digitale opbevaring af bilag, er virksomheden ligeledes udfordret på kravet om backup. Hertil udtaler respondenterne følgende:

"Jeg tør slet ikke gætte på hvor dyrt det bliver, altså det er en ugentlig backup som skal ligge der i 5 år, så du kan jo starte med at gange en altså 52 uger med 5 år. Gange alt den lagringsplads, vi skal bruge, og så først efter 5 år og en uge kan du slette den første uges backup. Det er ufattelig meget plads der skal købes, så jeg tør simpelthen ikke skyde på hvor dyrt det bliver, men det kommer helt sikkert til at koste flere hundrede tusinde bare den del."

Interview 4 (Bilag 9)

Af ovenstående udtalelse kan der udledes, at der forventes at være en større økonomisk byrde, for at kunne leve op til loven om de ugeligt backup samt opbevaring ved 3. mand. Der kan ikke udledes et direkte beløb, da respondenterne ikke har kendskab til det, men at respondenterens forståelse er, at der er tale om en mærkbar omkostning.

Udover den mærkbare økonomiske konsekvens som bogføringsloven har haft på respondenterne fra regnskabsklasse C, kan der ligeledes udledes, at der opnås mindre besparelser, men at der også er mulighed for at opnå yderligere besparelser ved en fuld digitalisering. Der udtales følgende:

"Ja det tror jeg helt sikkert det ville, men vi har ikke et helt estimat på hvor meget tid man vil spare, men vi snakker nok om, at vi kunne halvere tiden der bliver brugt på at håndtere bilag."

Interview 4 (Bilag 9)

Af ovenstående kan en besparelse i kroner og øre ikke direkte udledes, men en forventning om, at den tid der bruges på at håndtere bilag i dag ville kunne halveres. Ved en bilagshåndtering på op imod 25.000 bilag, som bliver håndteret i Danmark, vurderes det, at en digitalisering vil give en administrativ lettelse.

Respondenten fra interview 3 udtaler, at de allerede nu oplever en administrativ lettelse med følgende udtalelse:

"Altså jeg tror rent tidsmæssigt der hvis man siger, at et bilag tog 5 minutter før, så tager det måske, hvad vil jeg sige 3,5 minutter nu. Jeg tror der er en besparelse på 15-20% måske per bilag."

Interview 3 (Bilag 8)

Af ovenstående kan udledes, at der er en forventet administrativ lettelse på imellem 15-20% ved hver håndtering af et bilag, hvorfor dette også vil kunne mærkes. Respondenten udtaler dog ligeledes, at lettelsen ikke vil kunne mærkes i kroner og øre, men i en bedre styring og controlling af virksomheden senere i interviewet.

Afslutningsvis udtaler respondenterne fra interview 4, at udover den økonomiske byrde ved overholdelse af loven, ser de en større risiko i et bødeforlæg, da de ikke vil nå at efterleve loven pr. 01.01.2025. Der udtales følgende:

"Det er 100% korrekt ja, vi er ikke compliance sådan som det ser ud nu, og vi kan jo også se, at Erhvervsstyrelsen og BDO har jo været så flinke og vedlægge de her bødestørrelser, så vi kan også godt se at, der er jo nogle væsentlige bøder i udsigt, udover omkostningerne til implementeringen for vi bliver ikke compliant i 2025."

Interview 4 (Bilag 9)

Af ovenstående kan udledes, at virksomheden forventer, at der vil forekomme omkostninger som følge af manglende overholdelse af loven, da man ikke vil nå at være compliant. Derved ses dette som en økonomisk byrde for virksomheden, da de vil skulle betale de bødekrafter der eventuelt måtte komme.

4.2.1.3. Delkonklusion

Forfatterne kan på baggrund af ovenstående analyse udlede, at der både er konsekvenser ved indførslen af den nye bogføringslov, men samtidig også fordele ved overgang til en mere digitaliseret økonomiafdeling.

Det kan konkluderes, at der er klare fællestræk ved alle respondenternes udtalelser omkring fordelene ved implementeringen af det digitale bogføringssystem, hvilket også henleder til en besvarelse af problemformulerings underspørgsmål *"Hvilke potentielle fordele kan virksomheder opnå ved en vellykket implementering af den nye bogføringslov?"*. Alle 4 respondenter oplever eller forventer, at opleve administrative lettelser i større grad. Flere af respondenterne oplever allerede lettelserne i dagligdagen nu, og dem som endnu ikke er compliant med loven, har en forventning om administrative lettelser. På baggrund af disse udtalelser kan det konkluderes, at

der er en klar forventning til, at loven vil medføre fordele på længere sigt. Der udtales, at der kan opnås potentielle fordele i måden omkostningsbilag håndteres på, både i forhold til de muligheder der er ved automatisk scanning af bilagene, men også i forhold til brugen af e-fakturering.

Der kan af analysen ligeledes udledes en konklusion vedrørende konsekvensen af indførslen af bogføringsloven. Hertil er der forskellige oplevelser af de økonomiske konsekvenser ved overholdelse af loven. Respondenterne i regnskabsklasse B har ikke oplevet, eller i mindre omfang oplevet, en økonomisk byrde af implementeringen af et digitalt bogføringssystem. De har ligeledes været på forkant med implementeringen i forhold til loven. Forfatterne vurderer, at udtalelserne stadig kan henledes til konsekvensen ved den nye bogføringslov, da på trods af at respondenterne er på forhånd var digitaliseret, vil de forventede omkostninger også kunne henføres til sammenlignelige virksomheder.

Ved analysen af respondenterne fra regnskabsklasse C-mellem, ses der en tydelig omkostningsbyrde ved at overholde loven. Både ved respondenterne, hvor der allerede er foretaget tilpasninger til deres eksisterende bogføringssystem, men også i forhold til den forventning respondenterne har, som endnu ikke er compliant med loven. Der ses en tydelig økonomisk byrde på flere hundrede tusinde kroner for at kunne leve op til loven. Dette er både i form af engangsomkostninger, men også fremtidige abonnementsløsninger.

Der kan på baggrund af ovenstående konkluderes, at loven vil medføre økonomiske konsekvenser. Disse konsekvenser afhænger både af størrelsen på kompleksiteten i virksomheden, samt deres nuværende ERP-løsning.

4.2.2 Interessenternes oplevelse af den nye bogføringslov

Forfatterne har ved udarbejdelsen af de afholdte interviews og det efterfølgende analysearbejde, haft fokus på emnet omkring interessenternes oplevelse af den nye bogføringslov. Heraf skal det forstås, hvordan virksomhederne oplever de ændringer, som loven medfører i deres forretning, samt hvilken effekt det har på deres forretningsgange. Dette er både i forhold til balanceringen mellem compliance og reducere af administrative byrder.

Denne del af analysen er med til at besvare et af underspørgsmålene i problemformuleringen, og samtidig også med til at belyse, hvilke fordele og udfordringer implementeringen samt overholdelse af den nye bogføringslov medfører.

4.2.2.1. Regnskabsklasse B

En klar tendens fra afholdelsen af interviewene med respondenter fra regnskabsklasse B er, at loven opfattes som værende positiv og har medvirket til positive bidrag i virksomhedens favør. Hertil udtales der af respondent 1 følgende:

"Jeg har sparret tid ved at bogføre i forhold til den måde, jeg gør det på i dag. Jeg trækker blot bilagene ind fra computeren og over i Dinero, og derfra behandler jeg det direkte i Dinero, hvilket er piece of cake. I forhold til hvis jeg ikke havde det digital, så var der mange manuelle processer i det."

Interview 1 (Bilag 6)

Af ovenstående kan der udledes, at respondenter har ved korrekt brug af det digitale bogførings-system, oplevet en lettelse i håndteringen af bilag. Respondenten har ligeledes udtalt i interviewet, at de muligheder der er i Dinero, ikke har været brugt på samme måde før indførslen af loven. Loven har derfor ligeledes været med til at skubbe til en positiv forbedring af processerne, i forbindelse med opbevaring af bilagene digitalt.

Respondenten fra interview 2 oplever ligeledes en positiv effekt, som dog ikke direkte er affødt af bogføringsloven, men som led i at overgå til det digitale bogføringssystem. Respondenten udtaler:

"Både og, for vi har helt sikkert sparet noget tid i selve processen, men det har så muliggjort, at vi har kunne lave nogle andre analyser og en anden controlling af vores regnskab, som så har resulteret i, at vi nok bruger det samme tidsforbrug i dag. Vi har dog en meget større indsigt i bilagene i dag i forhold til tidligere."

Interview 2 (Bilag 7)

Af ovenstående udtalelse kan der udledes, at respondenter ikke oplever en direkte effekt i tidsbesparing ved brug af de nye funktioner, men derimod en større kvalitet i det arbejde der udføres. Hertil skal det forstås, at kvalitetssikringen i virksomheden er højnet, og den lettere tilgang til bilag og derved større indsigt i virksomhedens omkostninger, ligeledes har medført en bedre proces.

Respondenten åbner ligeledes op for andre muligheder, hvor der kan optimeres i forretningen. Dette er som følge af et større kendskab til den digitaliseringsform, der er mulig. Respondenten udtaler:

"En ting vi for eksempel mangler i vores system. Det er OCR læsning af PDF'er. Det er jo ikke noget lovkrav, men hvis vi skulle optimere på de eksisterende forretningsgange, ville OCR læsning helt klart lette den administrative byrde."

Interview 2 (Bilag 7)

Af ovenstående udtalelse udleder forfatterne, at et submodul med OCR-læsning vil medføre en administrativ lettelse. Virksomheden har i forvejen oplevet dette med e-faktura, men for at understøtte den digitale tilgang, vil et submodul med OCR-læsning kunne medføre en mulighed for yderligere lettelser. Dette kan ikke direkte henledes til den nye bogføringslov, men indirekte som følge af, at loven har skabt muligheder som gør, at flere virksomhederne får øjerne op for de procesbesparelser, som der er ved digitale løsninger.

Overordnet opleves der en positiv tilgang til den tvungne digitalisering. Der udtales ligeledes at, overgangen fra et ældre C5 til det nye E-komplet, som respondenterne i interview 2 anvender, har åbnet op for en helt anden tilgang og detaljeringsgrad i virksomhedens økonomiafdeling. Dette kan udledes af følgende udtalelse:

"Helt klart. Det er der ingen tvivl om. Det gik fra et C5 opbygget system før. Som mildest talt var forvirrende at sidde og rode rundt i, og så som jeg sagde jamen, skal vi se et bilag, så skal du finde bilags nummer, så skal du ned i posteringsarkivet og finde posteringen. Og så skal du finde mappen, altså den fysiske mappe som bilaget lå i, og den kunne stå 5 forskellige steder på kontoret, og så skulle du først være ned og bladere i papir. Altså det har været tungt i den periode."

Interview 2 (Bilag 7)

Forfatterne analyse viser således, at bogføringsloven ikke har medført negative opfattelser for respondenterne i regnskabsklasse B.

4.2.2.2. Regnskabsklasse C-mellem

Ved analysen af besvarelserne fra respondenterne, som kommer fra en regnskabsklasse c-mellem virksomhed, har oplevelsen af den nye bogføringslov været ambivalent. Respondenterne

oplever tildeles positive ting, men har også en del negative effekter som følge af den transformation, de ser ind i. En af respondenterne udtaler sig om fordelene ved OCR-læsning, som også er nævnt af andre respondenter. Der udtales følgende:

"Så det vi har gjort i stedet for, det er primært indenfor omkostningskredse og varekreditorer. Det er at vi har lavet et samarbejde med Canon. Vi har et system der hedder NOVA, og NOVA det kan håndtere alt fra, at vi får fakturaerne ind enten elektronisk via e-fakturerings eller bare PDF-filer via mails, så går det ind i en bestemt outlook-mail og bliver automatisk indlæst i NOVA, Derfra kan den, ved hjælp af OCR, læse alle siderne, hvilket gør det supernemt at bogføre."

Interview 3 (Bilag 8)

Af ovenstående udtalelse kan det udledes, at respondenter fra interview 3 har en succesoplevelse med et tillægsmodul, som følge af overholdelse af bogføringsloven. Virksomheden har oplevet en meget nemmere tilgang til deres omkostningsbilag, hvilket er vurderet som en positiv effekt. Desuden oplever respondenterne også, at forretningsgange er anderledes, som er med til at sikre et fuldstændigt månedsregnskab, samt en større tidsbesparelse ved hensættelse af omkostninger i forbindelse med månedsluk. Respondenterne udtaler følgende:

"Og det er svært at putte kroner og øre på dette, det er lige så meget det her med, at vi får et meget bedre overblik i forbindelse med vores månedsrapporteringer, hvor før samlede vi 45 manuelle bilag op manuelt ved at spørge de enkelte godkender, nu kan vi trække listen på 30 sekunder i NOVA, det giver os nok en månedlig besparelse i sig selv på et par timer."

Interview 3 (Bilag 8)

Trods de positive oplevelser, som respondent 3 har haft som følge af den nye bogføringslov, er der også negative oplevelser. Der udtales følgende:

"Jamen altså. Jeg vil sige en virksomhed som os, hvor vi ikke bare kan gå ud og ansætte en masse, fordi vi har brug for flere hænder, så tror jeg desværre det der kom til at ske det er bare, at man kommer til at bruge mindre tid på det forretningsrelaterede. Altså det vil sige at hjælpe virksomheder med at tjene penge og bruge mere tid på det administrative."

Interview 3 (Bilag 8)

Virksomheden oplever, at de må tilsidesætte ressourcer for at overholde compliance, og derved gå på kompromis med forretningsrelaterede forbedringer. Dette er ligeledes oplevelsen af respondent 4, som udtaler:

"Men en ting kan vi godt måle, det er hvad det har kostet os i tid og flere medarbejdere og systemer og alt muligt andet ikke, så det er en opfattelse af balancegang, fordi alternativet til ikke at være compliant, er jo heller ikke noget vi ønsker."

Interview 4 (Bilag 9)

Forfatterne tolker udtalelsen således, at respondent 4 klart kan se, at der er en del ressourcer, som skal allokeres til at være compliant med loven. Dette er både i forhold til de systemer, som skal indarbejdes, men også til den viden der kræves af medarbejderne. Kombinerer man udtalelserne, skabes der en forståelse af, at compliance vægtes højt i virksomhederne, men at dette også har en direkte effekt på forretningsudviklingen. Disse udtalelser er med til at belyse, at overholdelse af den nye bogføringslov ikke kun medfører positive ændringer, og at digitaliseringen er med til at lette administrative byrder. Det er i lige så stort omfang en konsekvens af, at compliance overtager muligheden for at have fokus på forretningsdelen, og i så fald skal man købe sig til ydelser, som gør det svært at balancere mellem compliance og nedringning af administrative byrder.

Under analysen er der ligeledes konstateret udfordringer ved forståelsen af de krav, som stilles i forbindelse med den nye bogføringslov. Hertil udtales følgende:

"Ja altså det har været nogle ret store udfordringer, faktisk bare at finde ud af hvad kravene har været, og hvad vi egentlig kan, fordi der er ikke rigtig nogen af de krav, som de stiller, vi sådan rigtig bruger i dag. Fx hvad er elektronisk fakturering og hvad er de der formater, som de spørger efter, for det er ikke nogen vi kender, og det er ikke nogen vi bruger eller er blevet bekendt med, før vi ligesom læste om de nye krav."

Interview 4 (Bilag 9)

Af udtalelsen kan det udledes, at respondenterne har haft svært ved at spore sig ind på, hvilke krav der er til systemerne, og hvordan man kan tilpasse det eksisterende bogføringssystem til at overholde lovgivningen. Respondenten udtaler ligeledes i interviewet, at der mangler en lettere tilgang og oversigt over de godkendte bogføringssystemer og submoduler samt kravene hertil.

4.2.2.3. Delkonklusion

Af den udarbejdede analyse kan det konkluderes, at fællestræk for alle virksomhederne som har implementeret digitale bogføringssystemer eller submoduler, har en positiv opfattelse af lovgivningen. Dette kan konkluderes på baggrund af, at der ses en reel effekt, både økonomisk men også i forhold til det økonomiske overblik i virksomheden. Fælles for respondenterne fra regnskabsklasse B er, at der ikke er nogen negativ opfattelse af loven, mens der for virksomhederne i regnskabsklasse C-mellem, udover de positive oplevelser, også klart ses et billede af negative tendenser.

Den negative opfattelse kan henledes til de administrative byrder, som et nyt lovforslag har medført. Dette er i forhold til de ressourcer, som skal allokeres til både implementering, vedligeholdelse og brug af de nye systemer. Hertil kan det konkluderes, at der er en enighed blandt respondenterne fra regnskabsklasse C-mellem, at de ressourcer som allokeres til dette, er med til at mindske muligheden for forretningsudviklingen, og derved bidrage til den fremtidige bundlinje. Det kan ligeledes konkluderes, at respondenterne fra regnskabsklasse C-mellem oplever en udfordring i forhold til at balancere mellem compliance og nedbringelse af administrative omkostninger. Til trods for at bogføringsloven nu tvinger virksomheden til at digitalisere, med afsæt i løftet om færre administrative byrder, oplever respondenterne også en stigning i disse, for at overholde compliance på området.

Derudover er der en opfattelse af, at retningslinjer fra Erhvervsstyrelsen ikke har været tilstrækkelig klare for de virksomheder, som ikke ønsker at ændre deres ikke godkendte bogføringssystemer, men alene opnå compliance ved hjælp af submoduler. Virksomhederne oplever, at der ikke har været tilstrækkelig med guidance og mulighed for at undersøge, hvad der præcis skal til, men derimod at der har været et behov for egen fortolkning af, hvornår det er tilstrækkeligt.

4.2.3 Den økonomiske konsekvens ved manglende overholdelse af lovgivningen

Afslutningsvis har forfatterne haft fokus på konsekvensen ved manglende overholdelse af den nye bogføringslov. Her har forfatterne haft fokus på at indhente respondenterne synspunkt på, hvorvidt strafframmen i dag vurderes at være tilstrækkelig.

Der har på tværs af respondenterne været bred enighed om, at der skal udmåles en straf ved manglende overholdelse af loven. Respondenterne mener ligeledes, at der både skal foreligge en økonomisk konsekvens, samt at ledelsen skal kunne ifalde ansvar. Respondenterne fra regnskabsklasse C-mellem udtrykker dog problematikker tilknyttede til den økonomiske straf.

4.2.3.1. Regnskabsklasse B

Ved analysen af respondenternes svar fra regnskabsklasse B, er der en enighed om, at der skal forekomme straffe. Respondenterne har ikke de store indvindinger til straffens størrelse. Respondenten fra interview 2 udtaler følgende:

"Men overordnet så synes jeg der skal straffes, hvis man ikke overholder loven i forhold til den nye bogføringslov, jeg har dog ikke rigtig nogen indvindinger til hvordan det skal forgå."

Interview 2 (Bilag 7)

Af ovenstående udleder forfatterne, at der skal ske strafudmåling som der gøres i dag, men at der ikke er en dybere holdning eller mening til, hvordan denne skal forgå. Derimod udtaler respondenter fra interview 1 følgende:

"Selvfølgelig skal der være en straf ved manglende overholdelse."

Interview 1 (Bilag 6)

Respondenten fra interview 1 udtaler, at måden man straffer på også kunne være i en begrænsning af brugen af de offentlige systemer. Respondenten udtaler:

"Sådan synes jeg også, man kunne lave med kravet om digitalt bogføringssystem, så hvis virksomhederne ikke fik tilpasset dette, så kunne det ikke være muligt eller i hvert fald ekstremt besværligt at foretage sine indberetninger til

SKAT mv."

Interview 1 (Bilag 6)

Af ovenstående udtalelse tolker forfatterne, at der burde være en begrænsning i muligheden for at foretage indberetninger til de offentlige instanser, hvis virksomheden ikke anvender et digitalt

bogføringssystem. Dette kan både foregå ved, at der er en direkte forbindelse fra bogføringssystemer til de offentlige instanser, eller igennem tillægsmoduler til bogføringssystemet, som muliggør dette.

4.2.3.2. Regnskabsklasse C-mellem

Ved forfatterens analyse af respondenternes holdning til den økonomiske strafferamme, ses der stærke argumenter og holdninger til at denne er omsætningsbaseret. Dertil er der også problematikker i forhold til, at strafudmålingen kan ramme de ansvarlige personer og ikke blot ejerkredsen.

Respondenten fra 3. interview udtrykker sin bekymring i forhold til, at størrelsen på bøden blandt andet er omsætningsbestemt. Respondenten udtaler følgende:

"Altså jeg synes generelt der er et problem, når man snakker størrelsesbestemt, fordi så snakker man altid omsætning, og selvfølgelig også fordi jeg sidder i en virksomhed der lever af volumen, så vi har rigtig meget omsætning i forhold til, hvad vi måske tjener på bunden."

Interview 3 (Bilag 8)

Af ovenstående udtalelse kan det udledes, at der opstår bekymring i forhold til bødeforlægget, når denne er omsætningsbaseret. Dette vil især ramme virksomheder, som lever af et højt volumensalg, men ikke nødvendigvis har den største dækningsgrad på deres produkter eller projekter. Dette kan resultere i en uretfærdig behandling på tværs af brancher, hvor brancher og virksomheder der lever af volumen, vil opleve en hårdere straf end brancher og virksomheder, som ikke er volumen bestemt.

Ovenstående bekymring er underbygget af nedenstående udtalelse af respondenterne i interview 4. Der udtales følgende:

"Ja altså som udgangspunkt så ja, altså det er klart nu står den jo lige til at skulle ramme os, men hvis man sådan kigger objektivt på det, så synes jeg egentlig at det er fair nok. Dog synes jeg det her med at bødestørrelsen er omsætningsbestemt er lidt modsigende i forhold til anden lovgivning, fx må vi ikke basere vores interne fees på baggrund af omsætningen ved transfer pricing, men når vi skal straffes, så må det gerne være omsætningsbestemt, det synes jeg er lidt modsigende."

Interview 4 (Bilag 9)

Af ovenstående udtalelse, bekræfter respondenterne den samme holdning, som den tidligere respondent. Hertil gives der også udtryk for, at der er en manglende forståelse for, hvorfor virksomheder i al helhed, for eksempel, ikke må basere deres koncerninterne fees ved transfer pricing dokumentationen på omsætningen. Dog når det kommer til bødefastsættelse fra statens side, vurderes det, at omsætningen er en retvisende parameter at ligge til grund for straffastsættelsen.

Af ovenstående udtalelse kan ligeledes udledes, at respondenterne vurderer, at strafframmernes overordnede kriterier er retfærdige. Dette er til trods for, at respondenterne forventer, at disse vil have en direkte effekt på deres virksomhed.

Respondenten fra interview 3 udtrykker ligeledes en bekymring, omkring hastigheden af lovens indtrædelse. Der udtales følgende:

"Jeg synes, det er fint at der er straffe, det skal der være, og jeg synes også at noget af det her. Det bliver presset lidt igennem. Jeg synes ikke helt man husker, hvad det koster og skifte det her ERP-system, fordi det ikke overholder kravene, lovkravet kan reelt sende virksomheder på konkursvejen."

Interview 3 (Bilag 8)

Forfatterne kan på baggrund af udtalelsen udlede, at respondenterne har en bekymring omkring hastigheden af udrulningen af kravet til den nye bogføringslov. Her gives der udtryk omkring, at der ikke er taget højde for omkostningerne, som virksomhederne kan stå overfor ved et ERP skifte. Ligeledes udtrykkes der, at der er en risiko for, at nogle virksomheder vil blive konkurstruet. Hertil forstås det ud fra interviewet, at virksomhederne kan blive konkurstruet, da de enten vil få en økonomisk konsekvens i form af bøder ved manglende overholdelse, eller omkostninger ved et helt eller delvist ERP-skift. Der udtales ligeledes følgende:

"Ja fordi det er jo nemt nok at sige, jamen I har haft nogle år til at tilpasse jer, det er jo fint nok, men hvis vi skal skifte ERP-system, så snakker vi jo i normale års indtjening måske 4-5 års indtjening, fordi vi er en volumen virksomhed som vi er."

Interview 3 (Bilag 8)

Hertil kan udledes, at respondenterne vurderer, at et fuldstændigt skift af bogføringssystem i deres virksomhed, kan løbe op i flere års indtjening. Respondenterne vurderer ligeledes, at dette ikke er taget med i overvejelserne ved lovens ikrafttrædelse.

4.2.3.3. Delkonklusion

Der kan på baggrund af den udførte analyse af ovenstående emne konkluderes, på hvilken konsekvens bogføringsloven måtte medføre økonomisk for virksomhederne, som ikke er compliant med loven.

Der er bred enighed på tværs af alle respondenter om, at der skal være en strafferamme, og at denne også skal have en økonomisk konsekvens.

Dertil kan det konkluderes, at respondenterne fra regnskabsklasse C-mellem har flere bekymringer omkring elementet vedrørende den omsætningsbaseret bødefastsættelse. Hertil udtrykker respondenterne skepsis overfor, at der ikke tages højde for virksomhedens karakteristika, herunder omsætningen volumen og marginer. Derfor vil straffen blive hårdere for de virksomheder, som har en høj volumen, men med lave marginer.

Afslutningsvis kan det konkluderes, at der er en bekymring vedrørende hastigheden for lovens indtræffe. Det er især med henblik på, hvorvidt udrulningen af loven kan være med til at konkurstrue virksomheder, da de muligvis ikke kan allokere de tilstrækkelige midler.

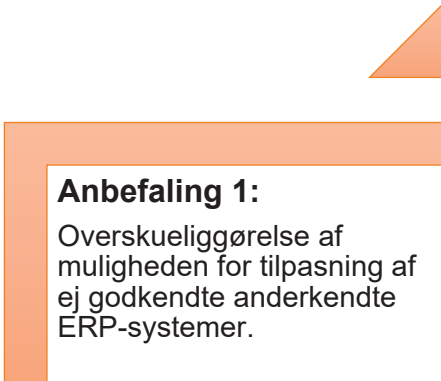
- 1 Indledning
- 2 Metode
- 3 Teori
- 4 Analyse
- 5 Anbefaling
- 6 Diskussion
- 7 Konklusion
- 8 Perspektivering
- 9 Litteraturliste
- 10 Bilag

5. ANBEFALING

Forfatterne har som del i opgaven undersøgt interessenternes oplevelse af den nye bogføringslov, herunder forstået hvordan respondenterne i både den kvantitative såvel den kvalitative dataindsamling har oplevet kommunikationen af den nye bogføringslov fra erhvervsstyrelsen side af, samt om denne har været letlæselig i forhold til gennemsigtigheden af de krævede ændringer, de enkelte virksomheder står overfor for at kunne efterleve loven.

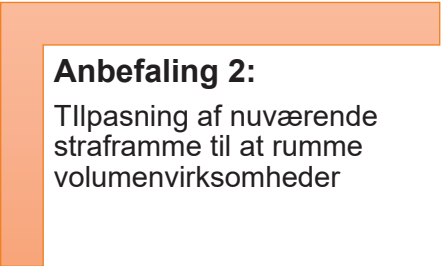
Derudover har respondenterne i forbindelse med de afholdte interviews, haft mulighed for at udtrykke deres opfattelse af strafferammen og rimeligheden heraf. Under afholdelsen af de kvalitative interviews, har flere af respondenterne givet udtryk for forskellige tiltag, som ville få strafferammen til at være mere fair.

Der er i forbindelse med udformningen af analysen stødt på to hovedemner som ligger til grund for opgavens anbefalinger. Disse kan opdeles i henholdsvis anbefaling til at fremme forståelsen af den nye bogføringslov og lette det administrative arbejde hos de enkelte virksomheder, samt anbefaling i forhold til den nuværende strafferamme, og hvor denne kunne forbedres for at ramme indenfor skiven.

Anbefaling 1:

Overskueliggørelse af muligheden for tilpasning af ej godkendte anderkendte ERP-systemer.

Anbefaling 2:

Tilpasning af nuværende strafferamme til at rumme volumenvirksomheder

5.1. ANBEFALING 1: OVERSKUELIGGØRE MULIGHED FOR TILPASNING AF BOGFØRINGSSYSTEMET.

På baggrund af den udførte analyse, kan der konstateres at flere af respondenterne i dag fortsat har bogføringssystemer der ikke er godkendt af erhvervsstyrelsen, og som led i overholdelse af den nye bogføringslov, har set ind i et tilpasset bogføringssystem der efterlever kravene i bogføringsloven.

Der ses af både den kvantitative samt kvalitative dataindsamling, at flere respondenter anvender en del omkostninger til eksterne konsulenter for både forståelsen af den nye bogføringslov, såvel som ved etableringen af nye bogføringssystemer, samt submoduler der sikrer at loven kan overholdes, trods at det enkelte bogføringssystem af andre årsager ikke fremgår af erhvervsstyrelsen hjemmeside som et godkendt bogføringssystem.

Forfatterne har som led i opgavens udformning arbejdet i en anbefaling til erhvervsstyrelsen, der kunne lette byrderne ved de enkelte virksomheder, som hver især har søgt rådgivning om emnet, både i form af forståelsen af kravet, men lige så vel som ved den praktiske ændring.

Denne anbefaling beror sig på en mere omkostningstung løsning for erhvervsstyrelsen og staten i al helhed, men ville bidrage til en nemmere overgang og mindre omkostningstung overgang for virksomhederne. Hvilket sluttelig ville medføre en større besparelsen på indførslen af den nye bogføringslov ved de enkelte virksomhedsejere.

Anbefalingen går på, at erhvervsstyrelsen skulle have udarbejdet i samarbejde med eksterne konsulenter, en guide for de mest anvendte og anerkendte bogføringssystemer der anvendes i Danmark. For herved at samle omkostningen et sted i stedet for i de enkelte virksomheder, der individuelt bruger omkostninger på guidance, men også risikere at få forskellige guidance på samme bogføringssystem som følge af risikoen for forskellig tolkning af loven.

Forfatterne har udarbejdet en illustration herunder, hvordan sådan en guide kunne se ud, som kunne være tilgængelig under erhvervsstyrelsen liste for godkendte systemer. Efterfulgt af et link til, hvis virksomheder i dag ikke har et af de godkendte systemer der fremgår af erhvervsstyrelsen hjemmeside, så skal de være opmærksomme på x, y og z.

Hvis jeres ERP-system ikke fremgår af listen over godkendte ERP-systemer, kan der til de mest anvendte og anerkendte ERP-systemer, fremkommer en guidance herunder hvilke submoduler der vil være relevant for jeres ERP-system, så i kan overholde loven

Søg

SAP

Microsoft Dynamic NAV

Microsoft Dynamic AX

Infor M3

Oracle ERP Cloud

Q

Tanken fra forfatterens side er, at de enkelte virksomheder ville kunne søge vejledning til hvad deres system i dag understøtter af den nye bogføringslov, hertil kunne fx være modtagelse og afsendelse af e-faktura. Derudover skulle der være en guidance for hvad erhvervsstyrelsen mener, at det enkelte bogføringssystem ikke understøtter, og derved en direkte guidance til hvilke submoduler de enkelte virksomheder skulle tilkøbe, hvis der ikke ønskes udskiftning af bogføringssystemet.

Forfatterens tanke med ovenstående er, at omkostningen til søg af rådgivning ved eksterne konsulenter ville minimeres markant, da alle virksomheder ville kunne søge guidance et sted. Ændringen ville være lidt ekstra omkostningstungt for erhvervsstyrelsen. Der vurderes fra forfatterens side, at denne anbefaling ville medføre en klar samlet besparelse i det store billede, da omkostningen vil være centraliseret et sted. I dag ses mange virksomheder med samme bogføringssystemer, som hver især skal tilkøbe ekstern konsulenthjælp ved manglende forståelse for, hvad der er tilstrækkeligt for at efterleve loven.

For kort at opsummere anbefalingen, vurderer forfatterne at en centralisering af guidance på mest anvendte og anerkendte bogføringssystemer, der ikke fremgår af erhvervsstyrelsens register over godkendte bogføringssystemer i dag, vil være med til at sikre en lettere overgang, samt en bedre forståelse for de enkelte virksomhedsejere, i forhold til hvad der præcis skal til for at de kan undgå at udskifte et helt bogføringssystem.

5.2. ANBEFALING 2: STRAFRAMME

Som led i det udførte analysearbejde, er der konstateret, at flere af respondenterne mener, at den nuværende strafamme i al helhed er fair, men at der fortsat er skævvridninger ved at anvende omsætningen som parameter for bødestørrelsen.

Ud fra analyseresultatet er forfatterne kommet frem til en anbefaling, i forhold til at ændre måden hvorpå bødestørrelsen fastsættes. Forfatterne er gjort opmærksomme på at volumenvirksomheder bliver straffet ekstra hårdt, som følge af den høje omsætning der skal til for at sikre en positiv bundlinje. Der vurderes, at den nuværende strafferamme ikke tager højde for forskelligheden i de forskellige brancher, samt hvor stor en dækning der kan opnås på produktdiversiteten i det danske marked.

For at sikre en mere ensartet strafferamme anbefales der derfor, at procentsatsen for fastsættelse af bødestørrelsen hæves, men at der derimod ses ind i at fastlæggelsen af bødestørrelsen sker på baggrund af selskabets driftsresultat, og ikke på baggrund af omsætningen. Dette ville være med til at udligne "forskelsbehandlingen", hvor der i dag ikke tages højde for forskellige opnåede dækningsbidrag i de enkelte brancher.

Problematikken der kan opstå ved denne anbefaling, er hvordan virksomheder med negativt dækningsbidrag skal håndteres, hertil kan dog tilknyttes den kommentar at de virksomheder der i dag levere et negativt dækningsbidrag, og har gjort det over en længere periode. Må forventes at have en kort levetid alligevel, hvorfor problematikken vurderes at være begrænset, hvis bødeforlægget tager udgangspunkt i et gennemsnitligt driftsresultat, over en periode på for eksempel 3-5 år.

For at opsummere anbefalingen, vurderer forfatterne at en ændring i fastsættelse af bødeforlægget hvor dette i dag tager udgangspunkt i omsætningen, ændres til at måleparameteren i stedet er driftsresultatet, vil medvirke til en positiv fordeling og større lighed mellem de bøder der forventes at udstedes.

5.3. DELKONKLUSION

På baggrund af analysen kan der konkluderes, at der er udarbejdet 2 løsningsforslag, som vil lette implementeringen af den nye bogføringslov for virksomheder der ønsker, at tilpasse bogføringssystemer til nuværende lov, fremfor at implementere nye systemer. En generel guidance udrullet fra erhvervsstyrelsens side, vil medvirke til en besparelse i implementeringsomkostninger i den enkelte virksomhed, men vil medføre en ekstraomkostning til erhvervsstyrelsen i form af de ressourcer der skulle allokeres til at udarbejde en guidance. Desuden kan der konkluderes, at en ændring i strafferammen, hvor bødestørrelsen baseres på driftsresultat fremfor omsætning, vil være med til at skabe en større lighed mellem bødestørrelser der uddes, hvor der indirekte også tages højde for volumenvirksomheder, hvilket den nuværende strafferamme ikke ligger op til.

- 1 Indledning
- 2 Metode
- 3 Teori
- 4 Analyse
- 5 Anbefaling
- 6 Diskussion
- 7 Konklusion
- 8 Perspektivering
- 9 Litteraturliste
- 10 Bilag

6. DISKUSSION

Som led i udarbejdelsen af nærværende opgave, har forfatterne ved afholdelse af interviewene stødt på interessante emner, der vurderer at være relevante for opgaven. De medtagne emner besvarer nødvendigvis ikke opgavens problemformulering, men belyser denne fra andre perspektiver. Herunder kan nævnes problematikken som udenlandskejede virksomheder står overfor, herunder ledelseslaget som stilles til ansvar i Danmark, hvis bogføringsloven ikke bliver overholdt. Dette vurderer forfatterne i sig selv kan fremme diskussionen og forståelsen for hvorfor der er en risiko for, at de fleste af virksomhederne der ikke er overgået til et registreret system, formodes at være udenlandsk ejede virksomheder.

Afslutningsvis anvendes diskussionsafsnittet til at reflektere og diskutere over opgavens validitet og reliabilitet, i forhold til om dette kunne højnes, og derved få en mere robust konklusion på opgavens problemformulering.

6.1. UDENLANDSK EJEDE VIRKSOMHEDER

I forbindelse med afholdelse af interview 3 og 4, hvor respondenterne arbejder i virksomheder der er udenlandsk ejede, har der været flere udtalelser der indikerer, at udenlandsk ejede virksomheder står overfor en større opgave. Nedenstående udtalelser åbner op for at udenlandsk ejede virksomheder, kan blive begrænset i at overholde lovgivningen, som følge af den lille størrelse Danmark er sammenholdt med øvrige lande hvor koncernerne operer i. Respondenten fra interview 3 udtaler følgende:

"Men når man som os er en lille spiller i hele koncernen, så de jo ikke ligeglade, men vi får ikke midler til at etablere et nyt ERP-system, overhovedet ikke."

Interview 3 (Bilag 8)

Med ovenstående sætning åbner respondenterne op for problematikken ved at de udgør en mindre andel af koncernen, og der derved er en risiko for at der ikke gives de nødvendige midler, for at den danske enhed kan efterleve loven. Dette sætter virksomheden i et større dilemma, da man lokalt i Danmark kender konsekvenserne af manglende overholdelse af loven, og hvilken effekt det har på lokale enheder i Danmark. Lignende scenarie underbygges ligeledes af udtalelser fra respondenterne i interview 4 der udtaler:

"Og så det her med at vores ejerstruktur og vores opsætning har udgjort en udfordring, også fordi det ikke er lokalt. Vi kan ikke bare ændre noget, vi kan ikke gøre hverken til eller fra. Vi er lidt mellemmand i forhold til, at vi har en ejer, som sidder i USA, og vi har en dansk lovgivning, som pålægger os nogle ting, så der er vi lidt fanget i midten."

Interview 4 (Bilag 9)

Ovenstående udtalelser vækker igen opsigt om udenlandsk ejede virksomheder, hvor virksomhederne fanges imellem en ejerkreds og en lovgivning lokalt. Den enkelte enhed har ikke magten til at ændre i virksomhedens opbygning, og her ses der også en direkte effekt mellem, at virksomheden operer i et lille land, hvor de store kræfter ikke vurderer, at der skal bruges ressourcer på ændringen af koncernforretningsgange samt bogføringssystem, for at imødekomme en lovgivning i Danmark. Virksomhederne står med et større dilemma, da man ønsker at efterleve loven, men fra begge respondenternes synspunkt også forstår, at Danmark ikke er tilstrækkelig stor til, at koncernerne ønsker at gennemgå en større investering på nuværende tidspunkt. En ændring i de lokale bogføringssystemer har en direkte effekt på rapporteringspakker, overvågning fra den øverste ledelse mv., hvorfor der ikke ønskes at investere i nye bogføringssystemer for at efterleve loven i Danmark.

Ovenstående problematik vækker undren ved forfatterne, da man forstår problematikken og reflekterer over, om denne problematik opstår som følge af landets størrelse, og at Danmark i al helhed er firstmovers på så omfattende en ændring af bogføringsloven. Eller om problematikken fortsat ville være til stede, hvis det var en EU-beslutning, da gjorde at samtlige lande i EU, skulle imødekomme lignende lov. Der kan diskuteres, om Danmarks størrelse vil være med til at spænde ben for de enkelte virksomheder, der har en udenlandsk ejerkreds. Herunder om dette vil medføre, at der rykkes arbejdspladser ud af Danmark, da man ikke ønsker at efterleve loven.

Den fatale risiko om at arbejdspladser, kan risikere at blive rykket ud af landet, understøttes tilnærmelsesvis af nedenstående udtalelse:

"Dertil er der jo også, som jeg forstår loven, mulighed for at straffe de ansvarlige personer i virksomheden, der ser jeg en kæmpe problematik i virksomheder som vores, hvor ejerkredsen sidder i USA, og bestemmer hvad vi må bruge penge på eller ej. Jeg tror, det kan have fatale konsekvenser for CFO's mv, som er en del af direktionen, at de personligt kan blive pålagt et bødeansvar,

uden at de egentlig kan gøre noget ved det, fordi ejerkredsen ikke vil supportere den udvikling der sker i Danmark, fordi vi er så små. Det kan resultere i, at vi har folk der må fratræde deres stillinger, fordi de ikke vil stilles økonomisk overfor noget de ikke selv er herre over.”

Interview 4 (Bilag 9)

Af ovenstående udtalelse åbnes der op for risikoen der opstår i ledelsen ved udenlandskejede virksomheder, står disse medarbejdere i så stort et dilemma, at dette kan have konsekvenser for deres daglige gang i virksomheden?

Respondenten åbner op for bekymringen ved, at direktionen der sidder i Danmark, ikke har magten eller midlerne til at efterleve loven, men personligt kan stå overfor en bøde for manglende overholdelse af loven. Dette vækker undren, om der skal forventes i fremtiden, at de ledelser der sidder i danske enheder, men er underlagt udenlandsk ejerkreds, vil flygte fra virksomhederne for at mindske risikoen for egen økonomisk påvirkning, ved fremtidige bødeforlæg for manglende overholdelse af loven?

Forfatterne vurderer, at ovenstående problematik er yderst spændende at undersøge og følge i fremtiden, hvilken effekt loven vil have for udenlandsk ejede virksomheder, og om lovgivningen i al helhed vil give bagslag på manglende arbejdspladser i Danmark. Som følge af at man ikke ønsker at efterleve loven, og om en EU-beslutning ville have været på sin plads, ved så stor en ændring til det virksomhederne normalt kender og forstår ved bogføringslovgivning i andre lande.

6.2. FORØGELSE AF VALIDITET OG RELIABILITET

Forfatterne har som led i nærværende diskussionsafsnit vurderet hvordan opgavens reliabilitet og validitet kunne højnes.

6.3.1. Validitet

Forfatterne vurderer, at opgavens validitet i nuværende form kan diskuteres. Opgavens empiriindsamling består af henholdsvis sekundære og primære datakilder, hvor forfatterne vurderer, at anvendelsen af sekundære datakilder i al helhed har haft tilstrækkelig med validitet. Indsamlingen af primære datakilder, bestående af de udformede kvalitative og kvantitative data kan derimod diskuteres. Opgavens indsamling af kvantitative data baserer sig på en fejlmargen med 10%, hvilket har resulteret i indsamlingen af 96 respondents svar for at kunne udtale sig om populationen,

og derved skabe en konklusion. Forfatterne vurderer, at datavaliditeten kunne højnes ved at nedsætte fejlmargen til 5%, hvilket resulterer i et krav om 384 respondenter med den anvendte målgruppe og afgrænsning, som opgaven ligger op til. Ved en nedjustering i fejlmargen og derved en større respondentgruppe, vurderer forfatterne, at der er en risiko for anden konklusion, eller andre relevante elementer som undersøgelsen i dag ikke understøtter, hvorfor en nedjustering af fejlmargen ville understøtte generalisering af undersøgelsens konklusion.

Opgavens datavaliditet kunne desuden højnes ved en større respondentgruppe i forbindelse med indsamlingen af kvalitative data. Opgaven har taget afsæt i 4 interviews, som vurderes af forfatterne at være passende til nærværende opgaves omfang. Der kan dog sættes spørgsmålstegn ved om en større respondentgruppe, ville belyse problemformuleringen fra et andet synspunkt, som nærværende opgave har en risiko for ikke at have belyst. En større diversitet i de enkelte respondentgrupper fordelt på de 2 regnskabsklasser, kunne ligeledes medføre en anden konklusion, her ser forfatterne den største udfordring ved at begge respondenter fra regnskabsklasse c er udenlandsk ejet, og derved er problemformuleringen ikke belyst fra en dansk ejet klasse c virksomhed.

Forfatterne har som led i analysen af den indsamlede empiriske data, både i form af kvantitativt og kvalitativt data, kunne med fordel præsentere konklusionen for en ekspertgruppe. Hertil kunne det både være relevant at have snakket med erhvervsstyrelsen om den formodede konklusion, for at få deres kommentar herpå. Samtidig kunne det være relevant at inddrage relevante revisionshuse herunder KPMG, som led i lovforslaget kom med beregninger om fremtidige forventninger til økonomiske byrder og lettelser, for at få en kommentar på nærværende undersøgelses konklusion.

Afslutningsvis har forfatterne som led i den kvantitative dataindsamling anvendt en mindre pilotgruppe til at vurdere på forholdene, både i forhold til de anvendte spørgsmål, men også til den tekniske kunne af spørgeskemaet. Dette har forfatterne ikke gjort brug af ved indsamlingen af kvalitativdata, en pilottest kunne have højnet validiteten af den indsamlede kvalitative data.

6.3.2. Reliabilitet

Forfatterne har som nævnt i metodeafsnittet reflekteret over reliabiliteten og haft fokus på at højne denne mest muligt i opgaven. Nærværende opgave kan være påvirket af det tidsmæssige aspekt, hvor en genudførelse kunne medføre en anden konklusion. Den nye bogføringslov er fortsat ny, og flere virksomheder er først omfattet af loven pr 01.01.2025, hvilket kan medføre et større kendskab til emnet, hvis opgaven genudføres på et senere tidspunkt. Dette leder forfatterne hen til

den konklusion om, at en genudførsel af opgaven på et senere tidspunkt, vil kunne medføre flere synspunkter på problemformuleringen, og derved også dreje konklusionen i en anden retning.

Forfatterne vurderer fortsat, at reliabiliteten er høj, trods en stor del af virksomhederne først er omfattet pr 01.01.2025, har virksomhederne været nødsaget til at sætte sig ind i loven forinden fristen. Forfatterne vurderer, at ved en genudførsel vil den teoretiske del af opgaven ikke drage til anden konklusion end den der er opnået i nærværende opgave.

- 1 Indledning
- 2 Metode
- 3 Teori
- 4 Analyse
- 5 Anbefaling
- 6 Diskussion
- 7 Konklusion
- 8 Perspektivering
- 9 Litteraturliste
- 10 Bilag

7. KONKLUSION

Nærværende opgave er opbygget med formålet om at besvare følgende problemformulering

"Hvilke konsekvenser, fordele og udfordringer medfører indførelsen af den nye bogføringslov, herunder bekendtgørelsen om krav til digitale bogføringssystemer for SMV-virksomheder i Danmark?"

Som led i besvarelsen af opgavens problemformulering, har der været anvendt 2 forskellige metodiske tilgange til indsamling af empiri. Opgavens empiri er indsamlet ved hjælp af kvalitativ og kvantitativ dataindsamling. Opgavens kvantitative dataindsamling består af udsendte spørgeskemaer, mens den kvalitative dataindsamling er indsamlet ved hjælp af afholdelsen af 4 semi-strukturerede interviews.

Forfatterne kan konkludere, at bogføringen som man kender den i dag, blev opfundet af den italienske matematiker Luca Pacioli, som udkom med værket Summa de Arithmetica fra 1494, hvilket er den første beretning om den dobbelte bogføring. Herefter har bogføringen udviklet sig til det man kender i dag. Mest nævneværdigt herunder er indførslen af de digitale systemer, som ved indførslen af den nye bogføringslov er blevet et lovkrav i Danmark.

Dernæst kan forfatterne konkludere, at bogføringsloven omhandler 13 kapitler og omfatter alle erhvervsdrivende virksomheder, som er etableret i Danmark af enhver art, uanset ejer- eller hæftelsesforhold samt erhvervsaktiviteter, der udøves af virksomheder i Danmark, som er hjemmehørende i udlandet.

Derudover kan forfatterne konkludere, at en manglende overholdelse af bogføringsloven straffes med bøde, medmindre der er strengere straffe forskyldt efter anden lovgivning. Bødens størrelse udmåles efter virksomhedens omsætning, overtrædelsens grovhed og varighed, samt om der er tale om gentagne overtrædelser. Ligeledes kan der idømmes en skærpet bøde, ved særligt omfattende overtrædelser. Erhvervsstyrelsen har i sin vejledning til den nye bogføringslov foretaget en skematisk opdeling af bødestørrelserne. Denne opdeling kan ses nærmere jf. afsnit 3.2.3.10.

Dertil kan der konkluderes, at der er primært 7 væsentlige ændringer i forhold til den tidligere bogføringslov, som nærmere er gennemgået i afsnit 3.3. Heriblandt skal det nævnes blandt andet indførslen om krav til digitale bogføringssystemer, samt kontrol til udbydere af de digitale bogføringssystemer. Kravene til et digitalt bogføringssystem er, at der i et elektronisk system kan

foretages løbende registrering af virksomhedens transaktioner med angivelse af bilag for hver registrering, samt at kunne opbevare registreringer, og bilag på betryggende vis i 5 år. Derudover skal et digitalt bogføringssystem opfylde anerkendte standarder for IT-sikkerhed, samt understøtte en automatisering af administrative processer, herunder fremsendelse og modtagelse af e-fakturaer.

I forhold til hvilke omkostninger målgruppen oplever, som følge af de nye regler, kan forfatterne konkludere på baggrund af den udførte analyse, at virksomhederne oplever procesmæssige effekter ved den nye bogføringslov, herunder kravene til de nye bogføringssystemer. 33% af respondenterne oplever et besparet tidsforbrug på mellem 1 - +10 timer om måneden, hvor størstedelen af denne subpopulation oplever 1 – 5 timer sparet om måneden. Respondenterne svar er derfor i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens antagelser om, at bekendtgørelsen om kravene til digitale bogføringssystem vil give procesmæssige lettelser.

Forfatterne kan ligeledes konkludere, at 20% af respondenterne har brugt ekstern konsulenthjælp til forståelsen af den nye bogføringslov, herunder kravene og implementeringen af de digitale bogføringssystemer. 80% af denne subpopulation har brugt under 10.000 kr. på ekstern konsulenthjælp.

Derudover har 50% af respondenterne oplevet forøget administrative omkostninger ved implementeringen af den nye bogføringslov. I denne subpopulation er der lige stor vægt mellem de respondenter, som har brugt under 10.000 kr. og de respondenter, som har anvendt over 50.000 kr. Dette er ligeledes i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens redegørelse om bedre regulering af erhvervslivet fra 2024, hvor der fremgår omstillingsomkostninger

Som led i den udarbejdede analyse, kan der konkluderes, at der var bred enighed blandt respondenterne fra de afholdte interviews, at der skal være en strafferamme samt at denne skal have en økonomisk effekt. Ud fra de afholdte interviews, kunne der konkluderes at respondenterne med en tilknytning til regnskabsklasse B, ikke havde den store holdning til den nuværende strafferamme, samt eventuelle tilføjelser eller ændringer til denne. Den klare holdning er at der skal være konsekvenser ved manglende overholdelse. Der kan endvidere konkluderes at respondenterne fra regnskabsklasse C-mellem, havde holdninger til og ændringer til den nuværende strafferamme. Her var der enighed om at en bødestørrelse bestemt af omsætningen er uretfærdig for volumenvirksomheder, som har en lav dækningsgrad på deres produkter, og derved en stor omsætning for at kunne få en positiv bundlinje. Respondenterne udtrykte ligeledes deres bekymring

om hastigheden af lovens indtræden, som kunne frygtes at skabe tilstrækkelig økonomisk stabilitet for at overholde loven, og derved have fatale konsekvenser for den enkelte virksomheder, herunder risikoen for konkurs.

Interessenterne har samlet set en positiv oplevelse af den nye bogføringslov, der ses at respondenterne fra mindre virksomheder ser en positiv tendens i det økonomiske overblik, samt en besparelse i de daglige forretningsgange, og måden hvorpå der arbejdes før digitaliseringen af bogholderiet.

Der ses en tendens i, at respondenterne der kommer fra større virksomheder, også ser større komplikationer ved den nye bogføringslov. Respondenterne fra de større virksomheder, oplever en positiv effekt, men også en del administrative byrder ved implementeringen af loven og den efterfølgende vedligeholdelse af systemerne. Hvilket interessenterne har en bekymring om i forhold til mindre forretningsmæssig fokus, og en større fokus på compliance. Respondenterne der ikke har, eller ikke ønsker et standardsystem, har desuden oplevet udfordringer i forhold til fortolkning af loven, og hvad der reelt kræves af det tilpassede system for at overholde loven.

Ud fra de afholdte interviews, kan der konkluderes, at flere af respondenterne ser direkte potentielle fordele, for virksomheder der endnu ikke er digitaliseret. Hertil kan der konkluderes, at der ses besparelser i forretningsgange, hvor fremfindelse af bilag efter overgangen til digitale systemer, har gjort hverdagen væsentlig nemmere, og skabt en større økonomisk indblik i virksomheden, mod de historiske fysiske bilag.

Dertil ses der også en reel positiv effekt i e-fakturering i virksomheder, hvor dette giver mening, e-faktureringen er med til at minimere den tid man anvender på bogføringen af det enkelte bilag. Med simple skabeloner, kan virksomheden næsten automatisere bogføringen af leverandørfaktura. Dette er ligeledes understøttet af OCR-læsning muligheden, for virksomheder der ikke anvender e-fakturering, hvor der opleves en formindskelse af fejl, og væsentlig hurtigere daglig bogføring af leverandørbilag.

Som led i de afholdte interviews, har respondenterne åbnet op for forbedringer til den nye bogføringslov, og den tilknyttede strafferamme, som har lagt til grund for opgavens anbefalingsafsnit. Der kan konkluderes, at nærværende opgave ligger op til 2 anbefalinger, der henholdsvis vil være med til at lette implementeringen af loven ved tilpassede systemer, samt imødekommer volumen-virksomheder i forhold til strafferammen. Ved hjælp af en general guidance til de mest kendte tilpassede systemer, som guider virksomhederne i hvilke submoduler, imødekommer kravene fra

loven, ville lette den administrative byrde ved overholdelse af loven for brugere af tilpassede systemer markant. Dertil vil en ændring i strafferammen hvor denne anvender driftsresultatet som benchmark fremfor omsætningen, være med til at udligne den forskel der vil kunne forekomme i nuværende form i forhold til fastsættelse af bødens størrelse på baggrund af omsætningen.

Afslutningsvist kan forfatterne konkludere, at den nye bogføringslov medfører både konsekvenser, fordele og udfordringer, herunder især i forhold til kravene omkring de digitale bogføringssystemer. Af konsekvenser kan det igennem analysen konkluderes, at det bl.a. er omstillingsomkostninger til nye systemer, konsulenthjælp mv. som SMV-virksomhederne har haft. Af fordele kan forfatterne konkludere, at virksomhederne oplever procesmæssige besparelser på tid anvendt på manuelle processer. Virksomhederne bliver mere effektive ved at have et digitalt bogføringssystem. Slutteligt kan det konkluderes, at udfordringer såsom forståelsen af loven, udenrigsforhold mv. er noget som påvirker virksomhederne.

- 1 Indledning
- 2 Metode
- 3 Teori
- 4 Analyse
- 5 Anbefaling
- 6 Diskussion
- 7 Konklusion
- 8 Perspektivering
- 9 Litteraturliste
- 10 Bilag

8. PERSPEKTIVERING

Som led i udarbejdelsen af nærværende opgave, er forfatterne blevet introduceret for forskellige emner, som har lagt op til nærværende perspektiveringsafsnit.

I henhold til forfatternes afgrænsning af populationen, vil et videre forskningstudie, hvor hele populationen undersøges, kunne bidrage til en bedre og mere generaliserbar konklusion. Dette vil være med henblik på konsekvenserne for alle virksomheder, ved indførslen af den nye bogføringslov, herunder både positive og negative konsekvenser.

Ligesom der i dette speciale er fokus på SMV-virksomheder, herunder med vinklen omkring den nye bogføringslov, vil et videre forskningstudie kunne omfatte CSRD byrden på SMV-virksomheder. CSRD står for 'Corporate Sustainability Reporting Directive' og stiller krav til virksomheders bæredygtighedsrapportering. Rapporteringskravene bliver indført i etaper, startende med store børsnoterede virksomheder med mere end 500 ansatte, som skal rapportere på dette område fra 2024. Derefter er det c-stor virksomheder der er omfattet, disse virksomheder skal rapportere fra 2025. Slutteligt er der små og mellemstore børsnoterede virksomheder, som skal rapportere på dette fra 2026. Som det ses i ovenstående, er SMV-virksomheder ikke direkte omfattet af CSRD rapporteringskravene. Dog vil de skulle levere data til brug for dem som skal rapportere, hvilket stiller større krav til de små og mellemstore virksomheder, herunder både til deres interne datastruktur samt forretningsgange og processer. Forfatterne vurderer derfor, at der er mulighed for videre forskning indenfor SMV-segmentet med fokus på den indirekte påvirkning som følge af implementeringen af CSRD-kravene.

Derudover vil et videre forskningstudie med afsæt i spørgsmålet om, hvorledes en vellykket implementering af et digitaliseret bogholderi, ville kunne skabe en konkurrencefordel for virksomhederne. Hertil finder forfatterne det relevant at undersøge, hvorvidt virksomheder som har digitaliseret dets bogholderi, ville kunne have konkurrencefordele i form af bedre tidsallokering sammenholdt med virksomheder i samme branche, som ikke har gennemgået denne digitalisering.

Dertil vurderer forfatterne, at en perspektivering over til virksomheder, som anvender registrerede systemer, kunne holdes op imod virksomheder, som anvender ikke-registrerede systemer. Sammenligningen ville skulle klarlægge, hvorvidt hvilken af de to grupper, som opnår færre administrative byrder og en lettere implementering samt opfyldelse af den nye bogføringslov.

Forfatterne finder det ligeledes interessant at undersøge, hvorvidt et fælles EU-initiativ på området vil have større gennemslagskraft hos udenlandske investorer. I skrivende stund, er der forskellige

love på bogføringsområdet, herunder digitalisering af bogholderiet, som besværliggør det for udenlandske investorer. Et fælles EU-initiativ på området ville muliggøre en ensartethed på området, hvilket ville kunne belyses i et selvstændigt forskningsprojekt.

Forfatterne finder det også relevant at undersøge, om de enkelte selskaber og dets ledelse finder det problematisk at opbevare al data digitalt, herunder risikoen for eventuelle hackerangreb. Dette er i særdeleshed aktuelt i øjeblikket, med konflikten mellem Rusland og resten af verden, hvor stadig flere hybridangreb er aktuelle. Lækage af forretningsgange, GDPR-materiale forretningshemmeligheder mv. vil muligvis gøre stor skade på danske virksomheder, som er særligt sårbare som følge af den digitale opbevaring af regnskabsmateriale. Herunder også hvilken effekt den øgede digitalisering og lagring af data kan have af hensyn til GDPR-lovgivningen, og eventuel større risiko for, at disse data ikke opbevares sikkert nok. Dette er sammenholdt med den tidligere fysisk lagring, som kræver en fysisk tilstedeværelse for at kunne indhente samme information om en given virksomhed som i fremtiden vil opbevare al data i cloudløsninger. Dette finder forfatterne interessant at undersøge, da IT-sikkerheden vil spille en stor rolle for det danske erhvervsliv og al deres data.

Afslutningsvis finder forfatterne det relevant at undersøge den reelle økonomiske effekt af lovændringen, når denne er fuldt implementeret, herunder en undersøgelse om statens gevinst ved bøder udgivet ved manglende overholdelse, men også det fulde billede af hvilke virksomheder, som lider økonomiske administrative byrder som følge af implementeringen, samt hvilke virksomheder der opnår en økonomisk administrativ fordel.

- 1 Indledning
- 2 Metode
- 3 Teori
- 4 Analyse
- 5 Anbefaling
- 6 Diskussion
- 7 Konklusion
- 8 Perspektivering
- 9 Litteraturliste
- 10 Bilag

9. LITTERATURLISTE

Hjemmesider:

(01/02/2024). Administrative byrder stiger mere end 6 mia. kr. på to år. *Dansk Erhverv*. Fundet [18/09/2024]. På [<https://www.danskerhverv.dk/siteassets/mediafolder/dokumenter/01-analyser/analysenotater-2024/administrative-byrder.pdf>].

(01/05/2024). Redegørelse om bedre regulering for erhvervslivet 2023. Erhvervsministeriet. Fundet [18/09/2024]. På [<https://www.em.dk/aktuelt/udgivelser-og-aftaler/2024/jun/redegørelse-om-bedre-regulering-for-erhvervslivet-2023>]

(04/09/2021). Hvor mange skal jeg spørge. *Smartevaluering*. Fundet [19/09/2024]. På [<https://smartevaluering.dk/hvor-mange-skal-jeg-spørge/>].

(06/08/2024). Mission, vision, strategi og mål. *Erhvervsstyrelsen*. Fundet [20/10/2024]. På [<https://erhvervsstyrelsen.dk/mission-vision-strategi-maal>].

(12/07/2024). Vejledning om bogføringsloven kapitel 4. *Erhvervsstyrelsen*. Fundet [21/10/2024]. På [<https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-bogfoeringsloven>].

(13/01/2011). Kildekritik. *AAU*. Fundet [22/09/2024]. På [<https://vbn.aau.dk/da/activities/kildekritik>].

(15/02/2012). Hvad er hermeneutik?. *videnskab.dk*. Fundet [19/09/2024]. På [<https://videnskab.dk/kultur-samfund/hvad-er-hermeneutik/>].

(25/05/2007). Kildekritik. *KUB*. Fundet [18/09/2024]. På [<https://kub.ku.dk/biblioteker/frederiksberg/vejledninger/kildekritik/>].

Bøger:

Bødskov, Morten. (2024) Redegørelse om bedre regulering for erhvervslivet 2023. Danmark: Erhvervsministeriet.

Chatfield, Michael. (1977) A History of Accounting Thought. Amerika: R. E. Krieger Publishing Company.

Ingemann, J. H. (2013) Videnskabsteori for økonomi, politik og forvaltning. Danmark: Samfundslitteratur.

Tarbensen, Kenn., Jensen, K.B., Liljegren, L. H. (2010) Regnskabshistorie: erhvervsregnskaber som kilder i historieforskningen. Danmark: Erhvervsarkivet.

Thisted, Jens. (2024) Forskningsmetode i praksis - Projektorienteret videnskabsteori og forskningsmetodik. Danmark: Gyldendal.

Love og bekendtgørelser:

Bogføringsloven. (2022, LOV nr 700 af 24/05/2022). Bogføringsloven. Erhvervsministeriet.

Bekendtgørelse om ikrafttræden af bestemmelser i lov om bogføring. (2023, EK nr 95 af 26/01/2023). Bekendtgørelse om ikrafttræden af bestemmelser i lov om bogføring. Erhvervsministeriet.

Bekendtgørelse om ikrafttræden af bestemmelser i lov om bogføring vedrørende pligt til digital bogføring. (2023, BEK nr 1342 af 24/11/2023) Bekendtgørelse om ikrafttræden af bestemmelser i lov om bogføring vedrørende pligt til digital bogføring. Erhvervsministeriet.

Bekendtgørelse om krav til virksomheders digitale bogføringssystemer der ikke er registreret efter bogføringsloven. (2024, BEK nr 205 af 29/02/2024). Bekendtgørelse om krav til virksomheders digitale bogføringssystemer der ikke er registreret efter bogføringsloven. Erhvervsministeriet.

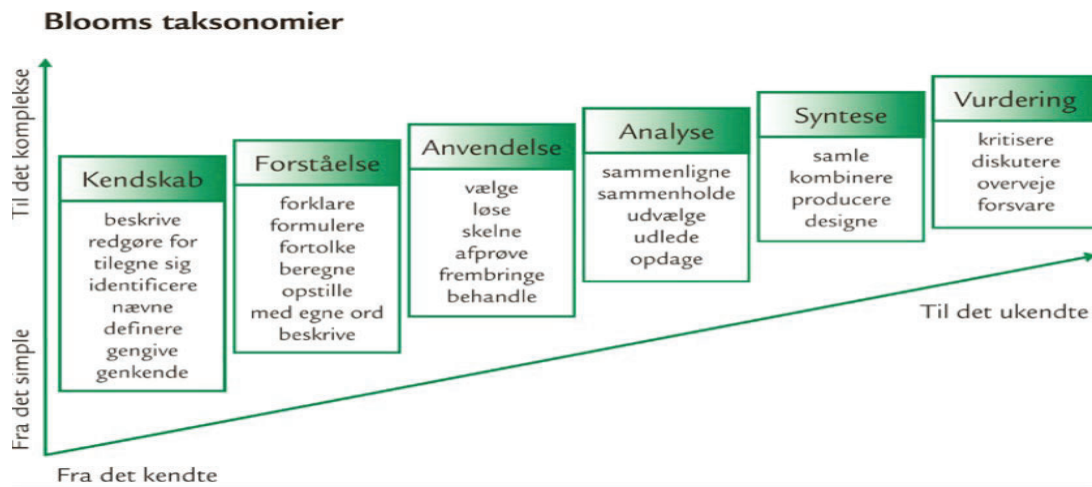
Concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises. (2003, L 124/39). Commission Recommendation. Europa-kommissionen.

Årsregnskabsloven. (2024, LBK nr 1057 af 23/09/2024). Bekendtgørelse af årsregnskabsloven. Erhvervsministeriet.

- 1 Indledning
- 2 Metode
- 3 Teori
- 4 Analyse
- 5 Anbefaling
- 6 Diskussion
- 7 Konklusion
- 8 Perspektivering
- 9 Litteraturliste
- 10 Bilag

10. BILAG

10.1. BILAG 1: BLOOMS TAKSONOMI

10.2. BILAG 2: INTERVIEW GUIDE:

Generelle spørgsmål (Overordnet forståelse)

1. *Kan du sætte et par ord på dig selv og virksomheden som du sidder i.*
2. *Hvordan vil du beskrive et digitalt bogføringssystem og hvilke funktioner mener du er essentielle.*
3. *Hvilke digitale bogføringssystemer anvender I/du for at sikre overholdelse af loven?*

Den økonomiske effekt ved overholdelse af den nye bogføringslov

1. *Hvilke interne og eksterne ressourcer har været nødvendige for at overholde de nye lovkrav?*
 - a. *Uddybende:*

Har den nye bogføringslov økonomisk effekt på jeres virksomheds fremtidige omkostninger (Både i kr. øre men også i timer)
2. *Har I igangsat nogle initiativer for at reducere de administrative omkostninger i forbindelse med overholdelse af loven?*
3. *Har der været skjulte omkostninger forbundet med overgangen til den nye bogføringslov*
4. *Hvad er den største udfordring med at balancere compliance med behovet for at reducere omkostninger*

Interessenternes oplevelse af den nye bogføringslov

1. *Har indførslen af den nye bogføringslov påvirket din virksomheds forretningsgange? (Proces spørgsmål)*
 - a. *Uddyb med uddybende spørgsmål*
2. *Har I oplevet udfordringer ved implementeringen af de nye krav til digital bogføring*

- a. *Hvad er den største udfordring ved digital bogføring*
3. *Har I oplevet nogle positive effekter efter/ eller i forbindelse med implementeringen af den nye bogføringslov*
 - a. *Herunder positiv effekt på økonomiske overblik og rapportering.*

Konsekvenser ved manglende overholdelse af loven:

1. *Er de nuværende straffe og sanktionsmuligheder tilstrækkelige ved manglende overholdelse af loven*

Formuleringer til uddybende spørgsmål:

- *Kan du beskrive...?*
- *Kan du uddybe...?*
- *Kan du give nogle eksempler...?*
- *Hvad mener du med...?*
- *Vil du gentage...?*

10.3. BILAG 3: MAIL TIL RESPONDENTER VEDRØRENDE AGENDA

Hej xx

Først og fremmest tak for din interesse i at deltage i vores interview som vi vil afholde d. XX.10.2024, i den anledning fremsender vi hermed en kort agenda. vi hermed en agenda.

Generelt:

Vi vil pointere, at formålet med interviewet er at få din holdning til de enkelte spørgsmål vi kommer til at stille dig. Der er ikke et rigtigt eller forkert svar, vi vil blot gerne høre din ærlige mening.

Interviewet vil ikke være en diskussion af emnet, og vi ønsker at sige så lidt som muligt, og i stedet have fokus på at lytte til dine oplevelser.

Det overordnede emne:

Den nye bogføringslov

Afgrænsning:

Interviewet og opgaven er i al helhed afgrænset til den nye bogføringslov med særlig fokus på det digitale bogføringssystem, hertil er det både relevant at høre om de ting der er vellykket, de ting der ikke er vellykket og i al helhed hvordan i forventer at overholde de kommende krav.

Vi vil under interviewet stille spørgsmål indenfor nedenstående emner:

- Den økonomiske konsekvens ved overholdelse af den nye bogføringslov
- *Interessenternes oplevelse af den nye bogføringslov*
- Konsekvenser ved manglende overholdelse af loven

Hvis ovenstående skulle give anledning til nogle spørgsmål inden interviewet skal afholdes, er du meget velkommen til at række ud til os for uddybende svar.

Med venlig hilsen

10.4. BILAG 4: SKABELON TIL BRUG FOR SPØRGESKEMA:

Tak for din interesse i at deltage i vores spørgeskemaundersøgelse!

Spørgeskemaet er udarbejdet som en del af vores kandidatafhandling på cand.merc.aud.-studiet, vi er 2 studerende der hhv arbejder i revisionsbranchen, og som regnskabschef ved siden af studiet.

Formålet med undersøgelsen er at afdække interessenters oplevelse af fordelene, ulemperne og de konkrete konsekvenser ved den nye bogføringslov og de tilhørende krav om digital bogføring.

Spørgeskemaet består af 13 hovedspørgsmål med tilhørende tillægsspørgsmål og tager ca. 5-7 minutter at besvare.

Vi sætter stor pris på din tid og de input, du kan bidrage med, som vil hjælpe os i vores videre analyse.

Alle besvarelser vil blive behandlet anonymt og fortroligt, medmindre du ønsker at medvirke i et uddybende interview, hvor der afslutningsvis vil være mulighed for at tilføje kontaktoplysninger.

På forhånd tak for din deltagelse!

Spørgsmål 1 (Overordnet kendskab)

Hvad er din titel:

1. Administrerende direktør og/eller ejer
2. Økonomidirektør
3. Regnskabschef
4. Bogholder
5. Anden titel: Skriv selv

Spørgsmål 2 (Overordnet kendskab)

Hvor mange års anciinitet har du indenfor dit nuværende felt:

- A. 0-1
- B. 2-5
- C. 6-10
- D. +10

Spørgsmål 3 (Overordnet kendskab)

Hvilken branche er din virksomhed i:

1. Landbrug, skovbrug og fiskeri
2. Industri
3. Forsyningsvirksomhed
4. Bygge og anlægsbranchen
5. Detail
6. Transportbranchen
7. Restaurationsbranche (inkl hoteller)
8. Finans
9. Ejendomshandel
10. Rejsebranchen
11. Servicebranchen
12. Anden end de ovennævnte

Spørgsmål 4 (Overordnet kendskab)

Hvilken regnskabsklasse tilhører din virksomhed?

- Regnskabsklasse A
- Regnskabsklasse B
- Regnskabsklasse C - mellem
- Regnskabsklasse C - stor
- Regnskabsklasse D
- Mikrovirksomhed

Spørgsmål 5 (Overordnet kendskab)

Hvor stort kendskab har du til den nye bogføringslov?

1. Jeg har hørt/læst om den men har ikke undersøgt nærmere
2. Jeg har hørt/læst om den og har sat mig ind i den
3. Ingen kendskab

Tillægsspørgsmål

Hvad kunne man gøre anderledes for at gøre den tydelig og let at forstå

Åben svar mulighed

(Evt. drøft at dette skal være lukket svarmuligheder)

Hvis

Spørgsmål 6 (Hvordan oplever interessenterne den nye bogføringslov)

Oplever du at den nye lovgivning er tydelig og let at forstå

1. Ja
2. Nej

Spørgsmål 7 (Hvordan oplever interessenterne den nye bogføringslov)

Har i haft brug for eksternt konsulenthjælp til opnå forståelse af den nye bogføringslov og hvad der kræves af jer til at overholde den

1. Ja
2. Nej

Hvis ja

Tillægsspørgsmål

Hvor mange omkostninger har der været forbundet hermed:

1. Under 10.000 DKK
2. Imellem 10 - 30.000 DKK
3. Over 30.000 DKK

Spørgsmål 8 (Overordnet kendskab)

Bruger du et bogføringssystem, som fremgår af Erhvervsstyrelsens liste over godkendte bogføringssystemer?

- Ja
- Nej

HUSK Infoblad: beskrivelse af godkendte systemer og link til listen

Spørgsmål 9 (Hvordan oplever interesserterne den nye bogføringslov)

Har du som følge af den nye bogføringslov ændret bogføringssystem

- Ja
- Nej
- Nej vi har tilpasset det nuværende så det overholder loven

Tillægsspørgsmål

Hvilket system har du ændret til?

Tekstboks

Tillægsspørgsmål

Hvor meget tid sparer I ca. om måneden?

- Under 1 time
- 1-5 timer
- 5-10 timer
- mere end 10 timer
- Vi har ikke sparet noget

Spørgsmål 10 (Hvilken potentielle fordele kan virksomheder opnå ved en vellykket implementering af den nye bogføringslov)

Har indførslen af de nye krav til digitale bogføringssystemer elimineret tiden brugt på manuelle processer?

- Ja
- Nej

Tillægsspørgsmål

Hvor meget tid sparer I ca. om måneden?

- Under 1 time
- 1-5 timer
- 5-10 timer
- mere end 10 timer
- Vi har ikke sparet noget

Spørgsmål 11 (Hvilken potentielle fordele kan virksomheder opnå ved en vellykket implementering af den nye bogføringslov)

Ser I potentielle for lettere forretningsgange vedrørende bogføring og færre fejl som følge af de nye tiltag

- Ja
- Nej
- Uvist på nuværende tidspunkt

Spørgsmål 9 (Hvordan kan virksomheder balancere kravene om øget compliance med behovet for at minimere administrative omkostninger)

Hvor store besparelse har der været ved implementering af den nye bogføringslov, herunder særligt kravene til de digitale bogføringssystemer?

- Under 10.000 DKK
- Imellem 10- 50.000 DKK
- Over 50.000 DKK
- Vi har ikke implementeret det endnu
- Vi har ikke haft omkostninger ved

Spørgsmål 12 (Hvordan kan virksomheder balancere kravene om øget compliance med behovet for at minimere administrative omkostninger)

Hvordan har kravene om øget compliance påvirket jeres administrative omkostninger

- Forøget
- Uændret
- Formindsket

Spørgsmål 9 (Hvordan kan virksomheder balancere kravene om øget compliance med behovet for at minimere administrative omkostninger)

Hvor store omkostninger har der været ved implementering af den nye bogføringslov, herunder særligt kravene til de digitale bogføringssystemer?

- Under 10.000 DKK
- Imellem 10- 50.000 DKK
- Over 50.000 DKK
- Vi har ikke implementeret det endnu
- Vi har ikke haft omkostninger ved

Tekstboks

- Tak for deltagelse
- Hvis du har lyst til at uddybe dine besvarelser og medvirke i en kvalitativ undersøgelse, indtast dine oplysninger herunder så rækker vi ud.

Forventet gennemgang (Uge 43)

Tekstboks til deres oplysninger

10.5. BILAG 5: ENDELIG SPØRGESKEMA FRA SURVEY-XACT™

Tak for din interesse i at deltage i vores spørgeskemaundersøgelse.

Spørgeskemaet er udarbejdet som en del af vores kandidatafhandling på cand.merc.aud.-studiet. Vi er 2 studerende der hhv. arbejder i revisionsbranchen, og som regnskabschef ved siden af studiet.

Formålet med undersøgelsen er at afdække interessenters oplevelse af fordele, ulemper og de konkrete konsekvenser ved den nye bogføringslov og de tilhørende krav om digital bogføring.

Spørgeskemaet består af 13 hovedspørgsmål med tilhørende tillægsspørgsmål, og tager ca. 5-7 minutter at besvare.

Vi sætter stor pris på din tid og de input, du kan bidrage med, som vil hjælpe os i vores videre analyse.

Alle besvarelser vil blive behandlet anonymt og fortroligt, medmindre du ønsker at medvirke i et uddybende interview, hvor der afslutningsvis vil være mulighed for at tilføje kontaktoplysninger.

På forhånd tak for din deltagelse!

Hvad er din titel?

- (1) ☐ Administrerende direktør og/eller ejer
- (2) ☐ Økonomidirektør
- (3) ☐ Regnskabschef
- (4) ☐ Bogholder
- (5) ☐ Anden titel: Skriv selv _____

Hvor mange års anciinitet har du indenfor dit nuværende felt?

- (1) ☐ 0-1 År
- (2) ☐ 2-5 År
- (3) ☐ 6-10 År
- (4) ☐ +10 År

Hvilken branche er din virksomhed i?

- (1) ☐ Landbrug, skovbrug og fiskeri
- (2) ☐ Industri
- (3) ☐ Forsyningsvirksomhed
- (4) ☐ Bygge- og anlægsbranchen
- (5) ☐ Detail
- (6) ☐ Transportbranchen
- (7) ☐ Restaurationsbranchen (inkl. hoteller)
- (8) ☐ Finans
- (9) ☐ Ejendomshandel
- (10) ☐ Rejsebranchen
- (11) ☐ Servicebranchen
- (12) ☐ Anden end de ovennævnte

Hvilken regnskabsklasse tilhører din virksomhed?

- (1) ☐ Regnskabsklasse A
- (2) ☐ Regnskabsklasse B
- (3) ☐ Regnskabsklasse C - mellem
- (4) ☐ Regnskabsklasse C - stor
- (5) ☐ Regnskabsklasse D
- (6) ☐ Mikrovirksomhed
- (7) ☐ Ved ikke

Hvor stort kendskab har du til den nye bogføringslov?

- (1) ☐ Jeg har hørt/læst om den, men har ikke undersøgt nærmere
- (2) ☐ Jeg har hørt/læst om den og har sat mig ind i den
- (3) ☐ Ingen kendskab

Oplever du at den nye lovgivning er tydelig og let at forstå?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej
- (3) ☐ Jeg har ikke læst den

Hvad kunne man gøre anderledes for at gøre den tydelig og let at forstå?

Har I haft brug for ekstern konsulenthjælp til at opnå forståelse af den nye bogføringslov og hvad der kræves af jer for at overholde den?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej

Hvor mange omkostninger har der været forbundet hermed?

- (1) ☐ Under 10.000 DKK
- (2) ☐ Imellem 10.000 - 30.000 DKK
- (3) ☐ Over 30.000 DKK

Bruger du et bogføringssystem, som fremgår af Erhvervsstyrelsens liste over godkendte bogføringssystemer?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej

Infoblad:

Godkendte bogføringssystemer er de af Erhvervsstyrelsen godkendte bogføringssystemer, og fremgår af følgende liste:

Fortegnelse over registrerede bogføringssystemer | erhvervsstyrelsen.dk

Har du som følge af den nye bogføringslov ændret bogføringssystem?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej
- (3) ☐ Nej, vi har tilpasset det nuværende, så det overholder loven

Har indførslen af de nye krav til digitale bogføringssystemer minimeret tiden på manuelle processer?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej

Hvor meget tid sparer I ca. om måneden?

- (1) ☐ Under 1 time
- (2) ☐ 1 - 5 timer
- (3) ☐ 5 - 10 timer
- (4) ☐ Mere end 10 timer
- (5) ☐ Vi har ikke sparet noget

Ser I potentiale for lettere forretningsgange vedrørende bogføring og færre fejl som følge af de nye tiltag?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej
- (3) ☐ Uvist på nuværende tidspunkt

Hvor ser I potentiale for lettere forretningsgange vedrørende bogføring og færre fejl som følge af de nye tiltag?

Hvordan har kravene om øget compliance påvirket jeres administrative omkostninger?

- (1) ☐ Forøget
- (2) ☐ Uændret
- (3) ☐ Formindsket

Hvor stor en omkostningsbyrde har det medført på årsbasis?

- (1) ☐ Under 10.000 DKK
- (2) ☐ Imellem 10 - 50.000 DKK
- (3) ☐ Over 50.000 DKK

Hvor store besparelser har det medført på årsbasis?

- (1) ☐ Under 10.000 DKK
- (2) ☐ Imellem 10 - 50.000 DKK
- (3) ☐ Over 50.000 DKK

Vi kommer i uge 43 til at afholde dybdegående interviews med udvalgte respondenter. Har du lyst til at deltage i dette?

- (1) ☐ Ja
- (2) ☐ Nej

Vi er meget taknemmelige for, at du ønsker at deltage i et dybdegående interview. Indtast venligst følgende herunder:

Fulde navn:

Email:

Vi vil række ud hurtigst muligt for at aftale en dag :)

Tryk næste for at afslutte spørgeskemaet.

Tusinde tak for din tid og deltagelse. Det sætter vi stor pris på!

10.6. BILAG 6: INTERVIEW 1

00:00:03 Interviewer

Men vil du ikke bare lige Sådan starte med at indlede hvad har du af baggrunden?

00:00:20 Respondent 1

Altså min baggrund er jo at jeg er uddannet IT supporter inde ved TDC, og alt hvad jeg kan rent bogføringsmæssigt det er selvlært, og det er interesse i at lære det og at have en finger med over det hele der driver den proces.

Så har jeg jo. vognmandsforretning, som er et APS og det stiftede vi i januar 2022 og så har jeg *** som er en enkeltmandsvirksomhed, som er 4 år gammelt. Der er jo sket rigtig meget på det bogføringsmæssige, hvor der er nogle ting, som for eksempel i ***, hvor der er mange transaktioner, der skal bogføres, som ikke er i bogføringssystemet men i bookingsystemet hvor kunderne booker ind, så der er alle transaktioner som jeg fører manuelt ind. Hvorimod over i vognmandsforretningen der er det mere regninger der skal betales, og enkelte fakturaer der bliver sendt ud til kunder, som gør det noget nemmere og overskueligt at ordne.

00:01:37 Interviewer

Så det er rigtigt forstået at I ***. Der er der rigtig mange små transaktioner, hvor ovre i vognmandsforretningen der er der få men store transaktioner.?

00:01:46 Respondent 1

Ja det er korrekt.

00:01:51 Interviewer

Godt perfekt. I forhold til bogføringsloven hvordan vil du så beskrive det her med den nye bogføringslov? Og hvilke funktioner mener du, Der er essentiel i det?

Og nu inden vi starter med det spørgsmål, så vil jeg også lige spørge om, hvor meget har du sat dig ind i den nye bogføringslov?

00:02:00 Respondent 1

Ingenting overhovedet.

00:02:02 Interviewer

Okay så det er meget begrænset i forhold til din viden om det.

Hvis jeg lige Sådan skal give dig en kort intro til det her med bogføringsloven.

Det er jo at den består faktisk af mange forskellige nye ting der kommer, og den største ændring der kommer det er det her med, at der kommer til at være et krav omkring digital bogføringssystemer ude ved virksomhederne. De her digitale bogføringssystemer de kan enten være godkendt af Erhvervsstyrelsen, og ellers så kan de være ikke godkendt, men så kan man supplere med diverse tillægsmodul, og så har vi så en 3. kategori der hedder systemer, er slet ikke kan bruges længere.

Hvilket leder mig hen til at spørge om hvilket regnskabssystem du anvender i dag?

00:02:32 Respondent 1

Vi bruger Dinero til begge virksomheder.

00:02:34 Respondent 1

Jeg låner mig 100% op af hvad Jeg kan derinde.

00:02:37 Interviewer

Dinero er også et af de systemer, der er blevet godkendt, og du har formentlig også oplevet en prisstigning indenfor det seneste år hvor de har modtaget godkendelsen.

00:02:44 Respondent 1

Ja, men det er ikke ret meget i løbet af et år og det er hvor jeg tænker jamen alt stiger jo, så jeg har ikke tænkt yderligere over det.

00:02:49 Interviewer

Så men det har blandt andet også været det her med, at de er blevet godkendt, som digitalt systemer. Hvilket vi også har set ved andre systemer, der har medført en prisstigning.

Jamen nu når hvor de har fået den her godkendelse, så har de også hævet priserne, fordi de kan noget som de andre ikke kan endnu. I forhold til hvis vi lige springer det der med hvordan du vil beskrive et bogføringssystem, jo Det kan vi egentlig godt spørge om, hvad vil du egentlig opfatte som værende et digitalt bogføringssystem? Hvad tænker du det kunne være?

00:03:13 Respondent 1

Det er jo alt det her med at man jeg ikke rigtig ved så meget om det i forhold til at være mere end hvad jeg gør nu, som jo er at jeg sidder og laver en faktura og den bliver sendt ud til kunderne og de sender eller de betaler den. Og så kan jeg se det inde i banken inde i Dinero, og så skal jeg bare gå ind og afstemme den derinde og så jeg skal ikke både gå ind i min netbank for at se om den er derinde, fordi Det er automatisk inde i Dinero for eksempel. Det synes jeg giver mega god mening, og det sparer mig for noget tid. Så det jeg forstår ved et digitalt bogføringssystem der er at vi kan gøre alt inde i et system.

00:03:48 Interviewer

Så du har faktisk en integration mellem din bank og dit økonomisystem som, jeg forstår det har du altid haft denne integration i Dinero

00:03:54 Respondent 1

Ja

00:03:55 Interviewer

Så i alle de 4 år du har kørt med *** har der været integration så du har ikke været udsat for nogen manuel proces tidligere?

00:04:02 Respondent 1

Ja, men jeg har hele tiden skulle lave de her fakturaer til alle kunderne. Det er ovre i *** der får kunderne jo ikke nødvendigvis deres faktura fordi det er holdsport så der gider kunderne ikke at have sådan noget, men jeg kan altid gå ind i mit system og printe dem hvis kunden vil have det. Derfra kan jeg gå ind i et system over i bookingsystemet hvor kunderne booker sig ind og så kan jeg se hvor hører den præcist til?

Så Det er ikke bare noget fiktivt jeg sidder og lave og finder ud af okay der er gået 150 kr. ind og så laver jeg et eller andet på den, så Der er simpelthen et nummer som ovre i Dinero i banken derovre hører til over i bookingsystemet.

00:04:49 Interviewer

Men dit bookingsystem som jeg forstår det i dag, er ikke integreret i Dinero

00:04:52 Respondent 1

Nej og det kan det heller ikke. Bookingsystem der er de ikke nået så langt at de kan gøre det, så det håber jeg, at de kan på et tidspunkt, for det vil give sindssyg god mening for mig, hvis det kunne det.

00:05:03 Interviewer

Jeg tænker der ville kunne spare dig noget tid?

00:05:05 Respondent 1

Ja, og jeg har kastet det forslag ind til dem sådan så at de kunne arbejde med det, det har jeg gjort faktisk med jævne mellemrum, men det er desværre ikke noget de har arbejdet videre med endnu.

00:05:15 Interviewer

Er der mange, der bruger det bookingsystem.

00:05:18 Respondent 1

Ja, og der er jo mange der har det ønske, tænker jeg. Jeg ved jo ikke hvad de andre bruger af regnskabssystemer. Det ved jeg ikke, men ja dem der bruger Dinero og bruger det system, de har jo samme problem som jeg.

00:05:31 Interviewer

Det giver god mening. Lad os hoppe videre næste spørgsmål,

Hvilket digitale bogføringssystemer anvender du i dag, det har vi jo som sådan været rundt omkring, så kan du bekræfte at du har et bookingsystem, der hedder globus, og det er egentlig ikke hvad jeg lytter mig til godkendt endnu.

Men så har du så Dinero, der faktisk understøtter din bogføring, men du har nogle manuelle processer imellem de 2 systemer der gør at det er godkendt. I forbindelse med nu siger du at du har brugt Dinero fra starten af, så du har formentlig ikke oplevet nogen sådan økonomisk effekt af at Der er kommet den her nye lov sidste år. Har du oplevet det her med at en af de her ting med overgå til bogføringssystem. Det er jo også at du for eksempel skal sidde og uploade dine bilag digitalt nu. Det skulle man ikke i gamle dage.

00:06:17 Respondent 1

Jeg synes det er dejligt at jeg skal uploade dem, fordi at så skal jeg ikke nødvendigvis Det har jeg dog men så skal man ikke nødvendigvis have en fysisk mappe hvilket jeg dog også har. Jeg har det både fysisk, men også digitalt inde ved dinero. Det har jeg i vognmandsforretningen, men i

virksomheden der har jeg det faktisk kun Digitalt. Det er ikke ret meget af det, at Jeg har altså regningerne, som jeg betaler i. Dem har jeg jo selvfølgelig, men alle bilag altså alle fakturaerne. Dem har jeg slet ikke printet ud, for det giver ikke mening for mig at gøre det når jeg ved. men jeg tænker på sigt, når man Sådan lige er du med det, så tror jeg det giver god mening at det hele det bare ligger digital.

00:07:12 Interviewer

Og tror du så, hvis du Sådan tænker tilbage på inden du blev tvunget ud i det her med at skulle uploade bilag, hvor du faktisk kørte alt manuelt og ikke havde alt inde i dit rejsesystem? I det du så overgik til at det hele det blev digitalt, sparede du så noget tid, og hvis du gjorde hvor meget sparede du så?

00:07:29 Respondent 1

Jeg tror at cirka per bilag, vil jeg skyde på, vi sparer 2 minutter. Det er selvfølgelig ikke ret meget, når man er nede i det små, men hvis man har mange, så letter det den administrative byrde markant. Det er simpelthen fordi at når du går ind og uploader, så kommer den jo selv med forslag til hvor den skal man er det hele den udfylder jo det hele, og så kigger man det bare lige igennem og så trykker man på godkend eller hvad man trykker. Jeg kan ikke huske hvad det hedder, men ja og så går du ind i banken bagefter og lige tjekker efter og så trykker afstem. Så Jeg tror på at det et sted mellem et og 2 minutter, afhængig af hvor meget man tjekker efter, så Jeg tror det giver sindssyg god mening.

00:08:04 Interviewer

Og hvad har du cirka bilag på måned basis?

00:08:06 Respondent 1

På vognmandsforretningen. Der vil jeg skyde på, at jeg det ved jeg faktisk ikke.

00:08:12 Interviewer

Bare Sådan cirka.

00:08:13 Respondent 1

Ja nu siger jeg 15 20, 25 stykker eller Sådan noget.

00:08:18 Interviewer

Og i ***

00:08:21 Respondent 1

Der har jeg nok. Det er lidt svært faktisk et sted mellem 50 og 150.

00:08:30 Interviewer

Så hvis vi kigger ind i det her med gennemsnittet, at du sparer omkring 2 minutter per bilag, så kigger du faktisk ind i en månedlig besparelse på en 4 5 timer.

00:08:36 Respondent 1

Det kunne godt passe at Det er noget i den stil, så det for større virksomheder som andre måske end lige mig der giver det bare mega god mening, når man har en del bilag.

00:08:47 Interviewer

Nu lyder det til at du har haft en positiv effekt af det her med det nye digital bogføringssystem.

Så jeg tænker ikke at du yderligere har tænkt over nogle andre ting, hvor man egentlig kunne minimere tiden.

Men nu hvor der er kommet mere compliance, altså der er kommet krav til, at man skal overholde bogføringsloven. Har du så tænkt ind i, hvor du kunne minimere flere omkostninger, for egentlig at det går hen og bliver en besparelse og ikke en omkostning.

00:09:08 Respondent 1

Det har jeg i mit tilfælde ikke gjort. Men det kommer jo selvfølgelig også til at koste ekstra penge, hvis Jeg er over i enkeltmandsvirksomheden *** hvis Dinero de kunne integreres med mit bookingsystem det modul skal jeg jo give ekstra for så kontra den tid jeg bruger på Det kommer selvfølgelig an på hvad de skal have for det, men typisk så skal de jo have et sted mellem 100 og 200 kr. Ekstra om måneden for et nyt modul. Det kunne godt være det gav mening på sigt at implementere det.

00:09:41 Interviewer

Ja altså så det vil give mening for det at få tilkøbt modulet for at det kunne spare dig nogle timer i sidste ende?

00:09:43 Respondent 1

ja lige præcis

00:09:45 Interviewer

Det giver super god mening.

Så kommer vi ned til det her altså. Det er egentlig opdelt lidt i 3 forskellige emner. Det første Det er omkring bogføringsloven lidt omkring dit kendskab, så var der det her med den økonomiske effekt og det sidste. Det går egentlig ud på.

Hvordan oplever du generelt det her med bogføringsloven nu siger du, at du ikke har sat dig så meget ind i den. Det er sådan underordnet, hvad loven siger. Men har du oplevet, at den måde og det vi har snakket om, har du oplevet det her med at efter du er overgået til fuld digitalisering., at din hverdag og den måde du håndterer din virksomhed på, har den ændret sig?

Her tænker jeg i forhold til hvad du egentlig gjorde før omkring forretningsgangen. Nu nævnte du noget med nogle fysiske bilag, som du har elimineret, har der været andet udover det med at man eliminerer nogle fysiske bilag.

00:10:32 Respondent 1

Det ved jeg faktisk ikke rigtig. Jeg tror jeg læner mig rigtig meget op af Dinero, og at de har styr på det.

Så ved jeg godt at man læser mange steder på de sociale medier eller i hvert fald ja forskellige steder at man ikke skal læne sig 100% op af det, men det tror jeg måske egentlig at jeg gør fordi at de har jo ikke sådan en platform for at nogen skal snydes. Så jeg tror egentlig at Jeg har mere ro i maven på en eller anden måde ved at der kommer alt det der med, at jeg skal ikke tænke over at opbevarer man fx sine bilag hjemme fysisk opbevarer man det så korrekt og hvad nu hvis og alle de der ting der?

Og så tænker jeg også, at hvis det er der en gang skulle komme en. En Sådan stikprøve fra skat af eller hvor de ellers kommer fra, så er det bare. Jeg ved ikke hvordan man gør det, men giv dem adgang eller sende det til dem i noget fil værk. Det tænker jeg det lettere processen rigtig mange steder, at det kommer til at ligge digitalt.

00:11:33 Interviewer

Altså jeg tænker også nu siger du at du læner dig 100% op af systemet.

Kunne man så godt risikere at der måske så også ligger nogle fejl i de ting du laver fordi du netop har tilliden til at det Dinero gør er korrekt.

00:11:51 Respondent 1

Nej det tror jeg ikke fordi det er jo ikke sådan så jeg lukker øjnene når jeg taster noget, for jeg skimmer det hele igennem. Så det er mere det her med om det kommer ind på den rigtige konto inde i Dinero, det er mere hvor jeg tænker om, der var noget der kunne smutte.

Det er ikke noget jeg tror har nogen større betydning for noget, det er jo ikke fordi det kommer ind på en konto, hvor der for eksempel ikke bliver svaret moms og skat og alt det der, så umiddelbart nej.

00:12:26 Interviewer

Det giver super god mening.

Har du oplevet nogle udfordringer, nu siger du at du altid har haft Dinero, men har du oplevet nogle udfordringer med det her med, når man lige pludselig skal til at opbevare bilagene digitalt, og den transition du har været en del af. Har du så oplevet nogle udfordringer af at gå fra det fysiske og det du egentlig har været vant til, til ligepludselig at det hele foregår digitalt?

00:12:47 Respondent 1

Ja, det har jeg oplevet i forhold til sikkerheden ja, og Det er ikke fordi jeg ikke tror på den, men det er, jeg tror at når man nu ved jeg ikke om Det er rigtigt, men jeg tror når man er 40+ så tror jeg at man går ind i en generation hvor man Sådan lige skal acceptere at det er faktisk sikkert nok at gøre sådan her.

Det er også en af de grunde til at jeg nu opbevarer ApS'et som fysisk også, fordi så kan man sige, hvad er forskellen på ApS'et og enkeltmandsvirksomheden, egentlig ikke det store, men det er bare meget større tal i ApS'et, og derfor giver det mig en større tryghed at opbevare det fysisk også.

00:13:35 Interviewer

Men når du nu nævner sikkerheden, er det så sikkerheden i forhold til at bilagene lige pludselig forsvinder i form af et hackerangreb eller hvad tænker du på når du tænker sikkerhed?

00:13:42 Respondent 1

Ja det er det nok, det der med at kan det nu være rigtigt, og hvad nu hvis at Dinero går ned, hvad er sikkerheden så. Der er jo krav til at man skal gemme det i 5 år og har de det så liggende, hvis de går konkurs?

Det har jeg stadigvæk lidt svært ved, men der er jo så mange større virksomheder som bruger det og kun bruger det. Så jeg tænker når de kan så tør jeg også godt.

00:14:13 Interviewer

Det giver super god mening.

Har du oplevet nogle positive effekter af at overgå til den nye bogføringslov? Hvis vi nu antager at du sidder her i dag og den her nye bogføringslov ikke var var fundet sted, vil det så se anderledes ud i forhold til hvordan du reelt gør det i dag?

Har der været noget positivt af, at du er blevet skubbet over i en digital retning fra starten af?

00:14:35 Respondent 1

Jeg har sparret tid ved at bogføre i forhold til den måde, jeg gør det på i dag. Jeg trækker blot bilagene ind fra computeren og over i Dinero, og derfra behandler jeg det direkte i Dinero, hvilket er piece of cake. I forhold til hvis jeg ikke havde det digital, så var der mange manuelle processer i det.

00:15:08 Interviewer

Yes, så det vil sige at din arbejdsgang i det her har reduceret de trin, som du havde i forhold til hvad du egentlig gjorde tidligere, og kan du forklare processen i dag.

00:15:27 Respondent 1

Det er sådan at en leverandør sender det ind til min mail, hvor jeg jo så her igen sikkerhedsmæssigt så går jeg ind. Så har jeg lavet en mappe på min computer. Hvor jeg ligger det der ind i de

enkelte måneder hvor de er kommet ind, så de er nemme for mig at finde, hvis Det er, at jeg blev udtaget til et eller andet, så går jeg for eksempel ind i september måned, og så er der en værksregning, der skal betales.

Jamen så kan jeg gå ind i Dinero og så trykke på vedhæft, så går jeg ind i den mappe og finder den og på den måde putter den ind, så for mig der giver bare mega god mening og Det er nemt for mig at finde, hvis Det er at jeg bliver spurgt om et bilag.

00:16:02 Interviewer

Det giver et rigtig godt indblik i det.

Det sidste spørgsmål jeg har det er omkring det her med konsekvenser med manglende overholdelse af loven i dag.

Der er der jo de konsekvenser ved at hvis du ikke overholder loven, så kan du ifalde bødestraf og ledelsen kan ifalde ansvar. Vurderer du egentlig, at de her konsekvenser der er ved, at virksomheder der ikke overholder loven er tilstrækkelige?

00:16:55 Respondent 1

Selvfølgelig skal der være en straf ved manglende overholdelse.

Jeg synes at jamen det må være ligesom da vi overgik til at skulle bruge mit id, det blev man lukket ude af "fællesskabet", hvis man ikke overgik til mit ID, der var enkelte undtagelser, men overordnet så skulle vi alle over på det.

Sådan synes jeg også, man kunne lave med kravet om digitalt bogføringssystem, så hvis virksomhederne ikke fik tilpasset dette, så kunne det ikke være muligt eller i hvert fald ekstremt besværligt at foretage sine indberetninger til SKAT mv.

00:17:57 Interviewer

Super det giver god mening, tusinde tak for din tid og deltagelse i vores interview.

10.7. BILAG 7: INTERVIEW 2

00:00:05 Interviewer

Hvordan vil du beskrive et digitalt bogføringssystem og hvilke funktioner mener du er essentiel i sådan et?

00:00:54 Respondent 2

Ja digital bogføringssystem vil jo nok beskrives som et system, hvor man fra vugge til grav kan følge et bilag, og også ja selve udførslen sker fra vugge til grav i systemet. Og jeg vil sige det er essentielt, at man kan vedhæfte hvad, hedder det dokumenterne til ens udførte posteringer digitalt. Og så også bagefter have både det samlede overblik i form af balancer og at man også kan klikke ned på de enkelte kontier og ned på de enkelte posteringer og se de tilhørende bilag. Det er sådan overordnet set, hvordan jeg opfatter et digitalt bogføringssystem.

00:01:41 Interviewer

Kan du fortælle hvilket digitalt bogføringssystem anvender i I jeres virksomhed for at sikre at i ligesom overholder den nye lovgivning?

00:01:50 Respondent 2

Vi anvender noget der hedder e-komplet.

00:01:54 Interviewer

Okay.

00:01:55 Respondent 2

Ja som navnet hentyder, så er det jo født lidt ud af en konkurrent til e-economic. De har jævnt mange håndværkere. Det er født ud af et sagsstyringssystem, hvor man så har bygget en Microsoft 365 løsning ovenpå.

00:02:24 Interviewer

Spændende, kan du forklare hvor mange interne og eksterne ressourcer i har anvendt i forbindelse med implementeringen af systemet, og er det som led i den nye bogføringslov?

00:02:37 Respondent 2

Nej, vi skiftede ikke som følge af den nye bogføringslov, men forinden dette. Vi begyndte i foråret 2020 at skifte system, og i foråret 2021 gik vi live i det nye system, så det er længe før alle de her krav de overhovedet. Sådan helt var kendt. I det format som de er lige nu. Så man har faktisk været på forkant med det hele, og systemet har kunnet alt som det skulle.

I forbindelse med ressourceforbruget så det vi har brugt mest på. Det er at jeg siddet i netværksmøder, hvor det kom op som et emne. Så vi har ikke decideret hyret nogen ind i forbindelse med bogføringsloven.

00:03:16 Interviewer

Så i har ikke hyret nogen ind, men du har brugt en masse tid på at få det få det op at køre, så det ligesom er compliant i forhold til det nye lovkrav som at komme i fremtiden, som du siger med at være på forkant.

00:03:27 Respondent 2

Jeg vil sige Jeg har måske brugt det der svarer til en uge på og tjekke om vi er compliant, hvilket vi har været på alle måder. Så Vi har været heldige, at den måde vi har gjort tingene på. Den har faktisk bare passet ind med hvad det som loven foreskriver.

00:03:41 Interviewer

Så det jeg forstår, er at den nye bogføringslov ikke har haft nogen effekt på jeres fremtidige omkostninger i forbindelse med implementeringen af bogføringsloven, her tænker jeg på kroner og øre, men måske også i timer qua det system i allerede er skiftet til?

00:04:00 Respondent 2

Vi forventer ikke nogen øgede omkostninger. Vi har i forvejen haft alle bilag inde digitalt, så hele det her med at få scannet og få vedhæftet på hver enkelt postering det kører faktisk sådan helt eller helt indbygget del af systemet fra da vi fik det implementeret, og hele den del er vi ligesom med på, og alle vores procedurer har i forvejen været, at vi har lavet en momsafstemning, vi har afstemt banker, debitorer, kreditorer mv. i forbindelse med månedsluk, så det ændrer ikke noget på vores procedurer.

00:04:30 Interviewer

Okay, jeg forstår.

00:04:36 Respondent 2

Og generelt så vedrørende, hvad hedder det afskrivning og så videre, så har vi også vedhæftet posteringsgrundlaget.

00:04:48 Interviewer

Så der er ikke noget i forbindelse med i har fået det her nye system som har gjort at i også har sparet nogle timer på de processer i så laver i forbindelse med et månedsluk eller er det meget af det samme som i tidligere har gjort.

00:04:57 Respondent 2

Jo man kan sige i det hele taget, så blev hele systemet jo kørt ind længe før jeg kom til, og jeg kom jo så også til lidt før den nye bogføringslov reelt set trådte i kraft. Og der tog man og vendte hele bøtten på hovedet, fordi firmaet var gået fra en bogholder til at have en regnskabschef og 2 bogholder i perioden før mig, så der tog man allerede omkostningerne på forkant. Så man kan sige hele det her med om den nye bogføringslov har medført flere eller færre omkostninger, det gør sig ikke så meget gældende, kan man sige, når vi har skiftet system på forhånd og havde en procedure på plads, før vi overhovedet kendte til lovændringen.

00:05:47 Interviewer

Det giver også god mening. Ved du om der har været nogen skjulte omkostninger i forbindelse med overgangen til det nye system og derved også indirekte i forhold til compliance med den nye bogføringslov?

00:06:00 Respondent 2

Nej det vil jeg ikke mene. Jeg vil jo mene at hvis man endelig skal snakke om det kan være en fordel eller ej omkostningsmæssigt så rent driftsmæssigt, der er det en kæmpe fordel i at have alt digitalt. Især når man har et system, hvor det hele ligesom kan køre ind i et hvilt.

Vi har alle vores bilag lige ved hånden, så hvis der fx er en der har et spørgsmål til noget, jamen så søger jeg det frem ved computeren i stedet for at skulle finde et bilags nummer og Så finde den rigtige mappe for derefter at finde det rigtige bilag i mappen, og hvis personen ikke lige sidder ved siden af mig, skulle jeg scanne det ind for så at sende det til personen. Så alt i alt ser jeg en meget positiv effekt af den digitale bogføring i vores virksomhed, hvis man vel at mærke har det hele i et system.

En ting vi for eksempel mangler i vores system. Det er OCR læsning af PDFer. Det er jo ikke noget lovkrav, men hvis vi skulle optimere på de eksisterende forretningsgange, ville OCR læsning helt klart lette den administrative byrde.

00:07:01 Interviewer

Er det korrekt at det jeg hører dig sige er at der egentlig er mulighed for yderligere effektivisering af jeres forretningsgange med det eksisterende system?

00:07:13 Respondent 2

Ja det er helt korrekt.

00:07:16 Interviewer

Okay tak.

Kan du sætte et par ord på hvad den største udfordring i jeres virksomhed er når der skal balanceres mellem compliance og behovet for at reducere omkostninger?

00:07:35 Respondent 2

I forbindelse med den nye bogføringslov har der ikke været de store udfordringer, hvilket skyldes at vi i forvejen bare har kørt på den måde, det skulle køres på. Så vi har ikke lavet de store tilretninger, kan man sige.

Der er også en opvejning af jamen hvor perfekt skal man lige gøre det, fordi vi har helt sikkert nogle huller, fx beregning af vores afskrivninger det kører i et særskilt excel ark, hvilket så resulterer i at man ikke altid lige får vedhæftet det til posteringen hvis der er travlt. Lignende eksempler ser vi også ved hensættelser af bonusser mv, i forbindelse med månedsluk, så her har vi en udfordring i forhold til at vi ønsker at være effektive men samtidig også skal overholde compliance i forbindelse med vores månedsluk.

00:08:28 Interviewer

Okay, er det en mulighed at i har et tilknyttet anlægskartotek i jeres ERP system, som fx vil være med til at reducere denne del?

00:08:40 Respondent 2

Nej Det er ikke en mulighed i systemet.

00:08:42 Interviewer

Okay.

00:08:52 Interviewer

Hvad så med i forhold til, det er måske lidt svært for dig at svare på, men i forhold til udfordringer ved implementeringen af det nye ERP-system, oplevede i da nogle udfordringer, som man kunne forestille sig andre virksomheder også kommer til at opleve?

00:09:12 Respondent 2

Ja altså man kan sige nu alle dem der var involveret i den proces de er sådan set ikke i organisationen mere, men Jeg har jo snakket med dem om det. fordi jeg skulle forstå hvorfor man netop valgte e-komplet i sin tid.

Her har jeg også fået fortalt, at der selvfølgelig var nogle omkostninger både i form af egne resourcer, men også selve prisen på systemet, hvilket jeg vil skyde til har kostet 50 – 75.000 at implementere, men den største udfordring den gang var helt sikkert at ændre de menneskelige vaner, og ikke så meget at implementere det nye system. Så det der har været det dyreste i vores proces, er at vi faktisk også har haft opsigelser, fordi folk ikke kunne ændre deres vaner.

00:09:51 Interviewer

Okay, så jeres største udfordring har været mere det her med, at folk skulle ændre deres måde og tilgang til at skulle udføre et stykke arbejde på end selve det at opstille et nyt system der overholder loven.

00:10:01 Respondent 2

Helt klart!

00:10:04 Interviewer

OK det giver også god mening. Så har jeg lidt her i forhold til, og Jeg synes egentlig vi allerede har været inde over det, men det her med nogle positive effekter i forbindelse med implementering af jeres nye bogføringssystem i forhold til den nye bogføringslov, herunder om der har været positiv effekt på jeres økonomiske overblik og rapportering.

00:10:27 Respondent 2

Helt klart. Det er der ingen tvivl om. Det gik fra et C5 opbygget system før. Som mildest talt var forvirrende at sidde og rode rundt i, og så som jeg sagde jamen, skal vi se et bilag, så skal du finde bilags nummer, så skal du ned i posteringsarkivet og finde posteringen. Og så skal du finde mappen, altså den fysiske mappe som bilaget lå i, og den kunne stå 5 forskellige steder på kontoret, og så skulle du først være ned og bladre i papir. Altså det har været tungt i den periode.

Der er noget mere overskuelighed i dag i forhold til det her med, hvis der nu er et problem med en kreditor eller problemer med en debitor ja, så har vi bilaget lige ved hånden med det samme nu.

Derudover så ser jeg en kæmpestor fordel i elektroniske fakturaer. Vi modtager mange fakturaer fra vores grossister, hvor den enkelte elektriker bestiller varer hjem hver dag, hvilket resulterer i at vi håndterer i omegne af 50 fakturaer om dagen fra grossister, fordi de kommer fra hvert køb der er foretaget.

Vi har i systemet opstillet vores kreditorer, således den kan gennemskue ud fra kreditoren, hvor den skal bogføre, den kender de enkelte priser samt betalingsbetingelser ud fra XML filen. Det er supersmart og det sparer os for så meget tid at man ikke skal sidde og taste alle de her varelinjer ind, jeg vurderer at vi historisk nok har brugt 5 minutter på hver faktura, hvor vi i dag bare skal skimte den og bruge 30 sekunder på at krydstjekke dataen.

00:12:11 Interviewer

Det lyder meget interessant, er det noget der først er blevet muligt efter i overgik til det nye system?

00:12:17 Respondent 2

Ja, men det er jo så kun på de elektroniske fakturaer, så vi mangler den stadig på PDF fakturaer, hvor vi selv skal løfte alt data, her vil OCR være en kæmpe hjælp.

00:12:25 Interviewer

Spændende, ved du på månedsbasis, hvor meget i har sparet ved at kunne håndtere den her klump af faktura i forhold til at i gik fra måske at bruge 5 minutter på den her type faktura til nu kun at bruge omkring 30 sekunder

00:12:42 Respondent 2

Jamen hvis vi skal tage regnestykket, og vi i hvert fald har 50 fakturaer dagligt fra grossister, ganget med 4,5 minut og 20 arbejdsdage, så har vi en månedlig besparelse på op imod 80 timer.

00:12:48 Interviewer

Okay, ja det er en del timer i spare på dette.

00:12:59 Interviewer

Hvis vi ser tilbage på det vi tidligere drøftede, tror du så i har en besparelse i tid i forhold til at fremfinde bilag. Du nævnte i før havde en lang proces, hvor i i dag bare kan finde det i systemet, tror du i har sparet noget her?

00:13:24 Respondent 2

Både og, for vi har helt sikkert sparet noget tid i selve processen, men det har så muliggjort, at vi har kunne lave nogle andre analyser og en anden controlling af vores regnskab, som så har resulteret i, at vi nok bruger det samme tidsforbrug i dag. Vi har dog en meget større indsigt i bilagene i dag i forhold til tidligere.

Vi har dog en meget større indsigt i bilagene i dag i forhold til tidligere.

00:13:54 Interviewer

Okay, det jeg udleder af det, er at i har ensrettet jeres forretningsgange, men har også tilføjet mere controlling fordi det er muliggjort i det nye system nu, er det korrekt forstået?

00:14:14 Respondent 2

Ja det er helt korrekt forstået. Det har også gjort oplæring af nye kollegaer en del nemmere, fordi det er lettere at illustrer tingene, og de kan selv finde frem til meget data inde i systemet.

Fx hvis vi skal tage udgangspunkt i vores kreditorer, så har vi forskellige typer af kreditorer, så selvom det er en kreditor er der en undergruppe, når de nye medarbejder så skal tage stilling til ting, så kan de inde i systemet se hvordan den type kreditor tidligere er oprettet, og derved sammenligne dem med hinanden og sikrer en ensretning.

00:15:40 Interviewer

Super fint, og her til sidst, hvad er din holdning i forhold til hvis man ikke overholder loven, den straf ramme der er forbundet hermed, hvis jeg lige skal introducere dig for det så er det, at man kan straffes med bøde, medmindre der er tale om strengere straffe i anden lovgivning og det man kigger på ved bødens udmåling, der kigger man på virksomhedens omsætning, grovheden af overtrædelsen og varigheden, man har lavet overtrædelserne i. Derudover så kan juridiske personer pålægges et strafansvar og forældelsesfristen den er på 5 år. Vurdere du at det er en tilstrækkelig straf for sanktionsmulighed?

00:16:33 Respondent 2

Ja man kan sige måden, jeg har forstået lovgivnings på det er jo det her med at man vil kunne lave de her løbende kontroller med dem der måske ikke har rent mel i posen.

Der synes jeg jo, at økonomisk kriminalitet fx dokumentfalsk altså den slags kriminalitet ikke bliver straffet særligt hårdt i Danmark. Så der kan man sagtens vride armen hårdere på den der reelt set udfører noget ulovligt, så med vidner om at det de gør ulovligt.

Jeg synes dog at hvis man lige mangler et bilag her og der. I sin bogføring især når man snakker 10.000 posteringer plus i et firma. Det synes jeg ikke rigtig der burde være straffes der synes jeg der burde være en form for bagatelgrænse.

Men overordnet så synes jeg der skal straffes, hvis man ikke overholder loven i forhold til den nye bogføringslov, jeg har dog ikke rigtig nogen indvindinger til hvordan det skal forgå.

00:17:25 Interviewer

Ja så så det der står i loven i forhold til overtrædelsens grovhed, altså en vurdering af grovheden. Det synes du egentlig er godt, at det står i loven.

00:17:34 Respondent 2

Det synes Jeg er godt. Ja at det så er lidt mere flyvsk hvad der er groft og hvad er ikke groft? Men det kender man jo også fra anden lovgivning såsom ja momslovgivning angående indberetninger. Der bliver alle sammen straffet lige over i første ombæring med renter af ens korrektion, men hvad der så sker bagefter. Det er jo op til de skatteretlige domstole er beskyldt, om der er noget straffeansvar.

00:18:06 Interviewer

Godt Det var det jeg havde fyldet, så jeg. Jeg stopper lige recording her.

10.8. BILAG 8: INTERVIEW 3

00:00:01 Interviewer

Til at starte med, så kunne vi godt tænke os at høre lidt omkring, hvad ville du opfatte som værende et digitalt bogføringssystem? Og hvad mener du der er de essentielle funktioner i et digitalt bogføringssystem kontra hvis vi går Sådan 5-6 år tilbage hvor man var lidt mere manuel?

00:00:24 Respondent 3

Et digitalt bogføringssystem for mig. Det er hvor alt fra man modtager faktura og bilag til at der er bogført betaling. Det bliver håndteret elektronisk digitalt. Så det vil sige 100% uden om noget fysisk. og manuel arbejdsgang.

00:00:41 Interviewer

Det giver god mening. Kan du fortælle hvad I anvender af ERP systemer og er det godkendt? Og hvis det ikke er godkendt, hvad gør i så for at det lever op til kravene?

00:00:57 Respondent 3

Vi anvender Microsoft Dynamic C5 og det er i sig selv ikke godkendt. Jeg tænker Det er fordi de er stoppet med at lave opdateringer til systemet.

Så det vi har gjort i stedet for, det er primært indenfor omkostningskredse og varekreditorer. Det er at vi har lavet et samarbejde med Canon. Vi har et system der hedder NOVA, og NOVA det kan håndtere alt fra, at vi får fakturaerne ind enten elektronisk via e-fakturering eller bare PDF-filer via mails, så går det ind i en bestemt outlook-mail og bliver automatisk indlæst i NOVA, Derfra kan den, ved hjælp af OCR, læse alle siderne, hvilket gør det supernemt at bogføre.

Og det er så også i NOVA at selve bogføringen sådan set sker, så er der direkte connection mellem vores C5 og NOVA og det er sådan set ovre i NOVA man kan starte bogføringen. Det er også ovre i NOVA, at vi har hele godkendelse flowet. Hvor man kan sætte nogle godkendelses flow op og der er også i NOVA at alle bilagene elektronisk bliver backet up selvfølgelig på en server.

00:02:09 Interviewer

Så alt jeres data ligger i et submodul der er koblet op til jeres ERP-system er det korrekt forstået?

00:02:14 Respondent 3

Ja der er en direkte connection mellem ERP-systemet og submodulet, sådan så at bilagene ligger i C5 man kan trykke på en genvej så åbner man bilaget, men det er i NOVA hvor der åbner et vindue med selve bilaget.

00:02:27 Interviewer

Fedt noteret, det giver god mening.

Nu i forbindelse med, at I har for eksempel fået NOVA op at køre, hvad har I brugt af ressourcer både internt og eksternt på og egentlig at kunne bevæge jer hen imod et godkendt bogføringssystem?

00:02:52 Respondent 3

Ja altså, vi begyndte egentlig med det lidt før den nye bogføringslov, men også bare for at få noget digitalt. Ressourceforbruget har været ret højt de første år, altså i forhold til vores størrelse.

I hvert fald hvis du bare siger omkostningskreditor det er egentlig ikke så komplekst ude ved os, så mange er der heller ikke, men der var opstartsomkostninger i forhold til vi skulle bruge vores egen IT konsulent, en C5 konsulent vi skulle bruge NOVA's C5 konsulent samt deres NOVO-konsulenter. Det er så lavet som en "afdragsordning", hvor det kører som et abonnement, så man kan sige, vi betaler over 2 år.

Det koster så mellem 7 og 10.000 om måneden faktisk ret mange penge. Ja nu kan man så se nu er der gået 2 år og i de der 7-10.000 lå der en masse implementeringsomkostninger. Efter de

2 år er vi så gået over til kun at betale for programmet og det koster imellem 2.5 – 3.000 kr. om måneden.

Så vi har både haft en "heftig" omkostning i forhold til implementeringen af modulet + den løbende omkostning det koster at have submodullet til vores C5 ERP-system.

00:04:10 Interviewer

Ja okay.

00:04:12 Respondent 3

Så man kan sige det har jo kostet et par 100.000 tusinde bare i implementering de første 2 år, + de efterfølgende omkostninger.

00:04:19 Interviewer

Nu ved jeg der har været en stor engangsomkostning, men har i så kunne se en besparelse i forretningsgangen efterfølgende? I forhold til den måde, det er gjort på tidligere?

00:04:30 Respondent 3

Ja det har helt sikkert været besparelser i forretningsgangen. Lige nu fungere bogføringen af omkostningskreditorer rigtig let, i forhold til når der sammenholdes med den tidligere forretningsgang.

Der er selvfølgelig noget i forhold til hvad nu hvis vi får faktura pr post og sådan noget, men det er jo meget begrænset. Det at vi ikke længere skal finde bilagene i fysiske mapper gør det hele meget lettere. Derudover er omkostningsgodkendelsen blevet elektronisk hvor vi før skulle printe bilagene og sende til godkendelse mv. Derudover hvis vi skal bruge oplysninger fx betalingsoplysninger eller andet, så har vi dataen ved hånden nu, vi klikker bare på en genvej og så kan vi se det hele i NOVA, i stedet for at fremfinde det i fysiske mapper.

Men hvis vi skal se direkte på processen, så spare vi mest tid i forhold til vores godkendelses flow, som var meget manuel tidligere, og nu fungere elektronisk.

00:05:34 Interviewer

Hvad vil du vurdere sådan cirka på bilagsniveau hvor meget sparer i i dag, kontra den proces i havde forinden NOVA?

00:05:51 Respondent 3

Altså jeg tror rent tidsmæssigt der hvis man siger, at et bilag tog 5 minutter før, så tager det måske, hvad vil jeg sige 3,5 minutter nu. Jeg tror der er en besparelse på 15-20% måske per bilag.

Der hvor vi også sparer en del tid er på efterfølgende forretningsgange også, før når vi havde faktura til godkendelse foregik det manuelt ved den enkelte person. Så hvis person X havde 10 faktura der manglede at blive betalt vidste vi det ikke i forbindelse med vores månedsluk, nu har vi et overblik i ERP-systemet, der gør at vi har en meget bedre opfølgningsproces, og det er meget nemmere for os at lave de rigtige hensættelser for vi kan trække daten direkte ud af systemet.

Og det er svært at putte kroner og øre på dette, det er lige så meget det her med, at vi får et meget bedre overblik i forbindelse med vores månedsrapporteringer, hvor før samlede vi 45 manuelle bilag op manuelt ved at spørge de enkelte godkender, nu kan vi trække listen på 30 sekunder i NOVA, det giver os nok en månedlig besparelse i sig selv på et par timer.

00:07:02 Interviewer

Så er det korrekt forstået at i kan udtrække lister over manglende godkendte bilag, for derefter at lave en manuel hensættelse i forbindelse med månedsregnskabet, og derved få et mere retvisende regnskab?

00:07:11 Respondent 3

Ja lige præcis, og der ligger måske ikke så meget tidsbesparende, men der ligger bare meget mere insite viden i det, som man ikke havde tidligere. Så det er lidt svært at holde op i mod en besparelse da det måske ikke kan måles i besparelse men giver et meget bedre indblik i virksomhedens daglige økonomi.

00:07:25 Interviewer

Altså det vil sige I har fået en bedre controlling og en bedre feeling med ting der foregår i virksomheden nu kontra før, men måske ikke oplever den største tidsbesparelse?

00:07:34 Respondent 3

Ja og Det kan endda være I nogle tilfælde at ting tager længere tid, men det er ikke et udtryk for, at der er blevet dårligere, og Det er bare et udtryk for, at Der er flere ting, man kan kontrollere nu og kan gøre bedre.

00:07:43 Interviewer

Det giver egentlig super god mening. Nu siger du selv det her med, at det er ikke helt sikkert, at det her med at de nye programmer har været med til at reducere jeres omkostninger, har i I forbindelse med det kigget ind i jeres forretningsgange og generelt jeres administrative måde at håndtere tingene på, om man kunne gøre noget anderledes for at nedbringe de ekstra complianceomkostninger loven måtte medføre?

00:08:05 Respondent 3

Ja, det har vi altså i hele den her forbindelse med hvad skal man sige implementeringen, som stadig er ved at ske med debitorsiden, for der fungerer det stadig meget manuelt, men vi skal selvfølgelig opbevare dem elektronisk, så i dag har vi de unge ude fra lageret, som brugere flere timer på at scanne vores faktura ind i ERP-systemet, der har vi også været inde og se på hvordan et submodul kunne medvirke til lettere håndtering af vores fakturering, og derved også en tidsbesparelse.

00:08:34 Interviewer

Så jeg forstår det korrekt at i fortsat forsøger at eliminere nogle manuelle processer, ved at gøre brug af submoduler og indikeret mere digital bogføringssystem?

00:08:40 Respondent 3

Ja før der var det jo os i økonomiafdelingen, der skulle have siddet og scannet det ind, hvis Det var det, nu har vi uddeleger dette til nogle unge og billigere medarbejdere, men vi forventer også at i fremtiden med et submodul at kunne eliminere den sidste manuelle proces og derved spare noget tid.

Vi ser også en stor besparelse på omkostningssiden ved at fakturaerne nu bliver indscannet, så kan vi lave kreditoropsætninger, så den selv kan forslå kontering, så fx DSV der bogføres 90% af omkostningen på fragt mens 10% bogføres på gebyrer, og systemet ved automatisk hvem der skal godkende netop DSV-faktura. Det vil vi gerne have implementeret på debitorsiden også.

00:09:12 Interviewer

Det, det giver egentlig rigtig god mening. Det leder mig videre til det næste spørgsmål, som er det her med, har der været nogle skjulte omkostninger, og der hvor vi egentlig skal kigge ind i de skjulte omkostninger?, tanken bag spørgsmålet er at vores opgave tager udgangspunkt i en analyse fra KPMG, hvor de vurderer at den nye lov medfører 600 mio. i ekstra omkostninger om året, men en besparelse på 3,5 mia. i administrative omkostninger.

00:10:28 Respondent 3

Altså Jeg tror det man vil se, det er at mange i hvert fald i mellem store virksomhed som os der ikke er helt små, at mange af de her ting de allerede sker, fx hvis vi tænker diverse afstemninger som også er et krav i den nye lov, jeg tror dog at mange af dem sker manuelt.

Jeg tror i sidste ende at der er større besparelser end "skjulte" omkostninger i forbindelse med dette skift, men der er helt sikkert også nogle omkostninger der ikke er regnet med i det. Det kunne fx være at man ikke har taget højde for de proces og forretningsændringer sådan et skift måtte medføre.

00:11:33 Interviewer

Okay det giver god mening.

Har i tænkt ind i det her med at i takt med at der kommer mere og mere compliance nu og også i fremtiden, hvordan håndtere man det ude i virksomhederne med at balancere det her med at man hele tiden skal reducere nogle omkostninger for at kunne mærke en effekt på bundlinje, når det samtidig bliver plottet mere og mere på compliance delen?

Er det noget som i sådan har intern snakket om hvilke udfordringer ser I frem i, når i bliver ramt af mere compliance?

00:12:05 Respondent 3

Jamen altså. Jeg vil sige en virksomhed som os, hvor vi ikke bare kan gå ud og ansætte en masse, fordi vi har brug for flere hænder, så tror jeg desværre det der kom til at ske det er bare, at man kommer til at bruge mindre tid på det forretningsrelaterede. Altså det vil sige at hjælpe virksomheder med at tjene penge og bruge mere tid på det administrative.

Så det vil sige fra min side af, så vil der gå en masse timer, måske ikke spildt, men der vil blive brugt på at lave alle mulige opgørelser som man allerede laver, men bare nu skal der bare være nogle flere der kigger ind over det, og der skal måske et review element indover, ja så vil der blive brugt tid i hvert fald ude ved os på compliance ting, og der vil derved være mindre tid til at finde ud af, hvor kan vi optimere nogle processer i forretningen. Fx kan vi reducere lageret kan vi øge lagerets omsætningshastighed mv., fordi det har vi simpelthen ikke tid til at kigge så meget i dybden med, da det klart er vigtigst at man bliver nødt til at overholde lovgivningen først og fremmest for at være en fungerende virksomhed, og derefter kigge ind i optimering af virksomheden.

00:13:07 Interviewer

Så det vil sige virksomheder kan faktisk risikere at drukne i compliance ting og egentlig miste fokussen på det forretningsmæssige, fordi man skal sidde og sikre at man holder alt data korrekt opdateret, er det korrekt forstået?

00:13:20 Respondent 3

Ja det vil jeg sige, fordi det var enten et spørgsmål om, at hvis vi tager fx ESG at man skal have ansat en ekspert i det og ellers skal man prøve at gøre det selv. Det kommer til at tage dobbelt

så lang tid, og så skal man sikkert også have en revisorregning, der alligevel er lige så høj som hvis man fik nogle konsulenter til at gøre det. Altså så det andet, så må man betale sig fra det når konsulent når nu vi snakker omkring sådan noget som ESG eller også så bruger man bare dobbelt så lang tid på noget man som man skulle have brugt på noget foreningsrelateret. Det er præcis det samme der skete da vi skulle implementere submodullet, vi havde ikke bemanning og ekspertisen til selv at foretage implementeringen så vi skulle bruge penge på ekstern konsulent hjælp til denne del.

00:13:51 Interviewer

Fint det giver det giver god mening. Tak for det.

Det sidste her, Der er meget. Det er vi egentlig kommet omkring i forhold til det her omkring, hvordan det nye bogføringslov også har påvirket jeres forretningsgang. Og Der er, som jeg forstår det på dig. Der kan du bare bekræfte, hvis jeg har forstået det korrekt, så i er faktisk kommet ind i det her med at i har digitaliseret jeres bogholderi, så er i faktisk kommet ind i nogle mere simple forretningsgange. Men omvendt så har i også haft mulighed for større overvågning, så i sidste ende har i måske ikke sparet noget tid. Men I har i hvert fald fået en meget større feeling med virksomheden.

00:14:23 Respondent 3

Ja Vi har ikke sparet tid, men vi har brugt tiden bedre. Ja.

00:14:29 Interviewer

Hvordan er det at implementeret NOVA har i så været udsat for nogle problemstillinger løbende i forbindelse med at man altså har skulle implementere de her submoduler?

00:14:38 Respondent 3

Ikke Sådan Der er selvfølgelig også helt tekniske aspekt, men det er jeg ikke så meget inde over. Jo, det er jo IT konsulenterne, men der er også nogle ting man finder hurtigt ud af at eller det jeg vil sige er at NOVA finder hurtigt ud af, at alle virksomheder fungerer forskelligt.

Ja når de kommer med sådan et færdigt produkt som ikke er en del af ERP-systemet specielt på indkøbsdelen, så finder man bare 100 ting, som det ikke kan tage højde for. Så skal man til og bruge flere penge og ressourcer på de skal tilrette deres grundsystem. Eller Vi skal lave forretningsgange om til noget, der ikke er optimalt.

Så jeg vil sige der er helt sikkert at sådan en proces også har en del uforudsete ting, som kommer løbende, og gør implementeringen en del svære og knap så sjov.

00:15:16 Interviewer

Det så fordi man tager et standardprodukt og prøver og plotte det ned over en vis mængde virksomheder, men der er ikke taget højde for at virksomhederne ikke er 100% ens?

00:15:24 Respondent 3

Ja, det tror jeg altid det vil være lidt.

Altså Canon er jo rigtig store så de har mulighed for mange tilretninger de kan lave, men der er bare ikke nogen virksomheder, der fungerer præcis på samme måde, og hvis ikke vi som virksomhed skal ændre forretningsgangene for nogen der har siddet med det i 15 år. Så kræver det bare en del implementeringsomkostninger at få tilrettet systemet.

00:17:09 Interviewer

Super, det sidste spørgsmål går på strafframmen.

Det er lagt op til i dag at i har jo 31.12 regnskab, så fra 1. Januar 2025 der overgår i til de nye regler og når i skal indberette jeres 2024 regnskab til Erhvervsstyrelsen, så er der faktisk kommet krav til at man skal oplyse om hvilket regnskabssystem man bruger, i den forbindelse har erhvervsstyrelsen mulighed for at rette deres fokus på dem der i dag ikke opfylder loven.

De straffe og sanktionsmuligheder der på nuværende er lagt op til, det går på at man får tildelt bøder så er baseret på omsætningen, men også i forhold til den forseelse der er sket og hyppigheden af den. Derudover kan ledelsen også ifalde strafansvar, hvad tænker du i forhold til den måde man har valgt at gøre det på?

00:18:24 Respondent 3

Altså jeg synes generelt der er et problem, når man snakker størrelsesbestemt, fordi så snakker man altid omsætning, og selvfølgelig også fordi jeg sidder i en virksomhed der lever af volumen, så vi har rigtig meget omsætning i forhold til, hvad vi måske tjener på bunden.

Så hvis man bare kigger på omsætningen, så vil det gå rigtig hårdt ud over virksomheder som os, hvis nu vi kommer ud for at blive sanktioneret, hvorimod andre virksomheder som måske lever af at sælge færre varer med en højere dækning på hvert projekt eller produkt der, de vil blive påvirket mindre, så det synes jeg altid er et problem med at man kun kigger omsætninger og man ikke kigger volumen eller indtjening.

Jeg synes, det er fint at der er straffe, det skal der være, og jeg synes også at noget af det her. Det bliver presset lidt igennem. Jeg synes ikke helt man husker, hvad det koster og skifte det her ERP-system, fordi det ikke overholder kravene, lovkravet kan reelt sende virksomheder på konkursvejen.

00:19:16 Interviewer

Du tænker etableringsomkostninger er så høje i forhold til det, at loven er presset så hurtigt igennem til at man ikke er tilstrækkelig omstillingsparat.

00:19:24 Respondent 3

Ja fordi det er jo nemt nok at sige, jamen I har haft nogle år til at tilpasse jer, det er jo fint nok, men hvis vi skal skifte ERP-system, så snakker vi jo i normale års indtjening måske 4-5 års indtjening, fordi vi er en volumen virksomhed som vi er.

Der synes jeg ikke man bare kan gøre det til at krav at man skal skifte ERP-system, specielt ikke når der ikke er midler til det efter en corona-krise og så videre. Så der synes jeg at de strammer den fra myndighedernes side.

00:19:55 Interviewer

Nu kommer du fra en virksomhed, der ikke er dansk ejet Ja, hvordan er det i forhold til løsningen på toppen? Forstår de den her ændring, der sker i Danmark, eller hvad er deres holdning til det?

00:20:07 Respondent 3

Nej det gør de ikke, altså de forstår det jo godt, når vi siger det til dem. Men når man som os er en lille spiller i hele koncernen, så de jo ikke ligeglade, men vi får ikke midler til at etablere et nyt ERP-system, overhovedet ikke.

Altså så der må man finde ud af nogle løsninger udenom tillægsmoduler lave nogle erklæringer fra revisor og så videre, men det koster også penge det hele men man kan ikke bare skifte ERP-system når man som fx os anvender samme ERP-system i hele koncernen.

Så man bliver nødt til at tilgodese virksomheder der også bruger andre ERP-systemer, end den liste erhvervsstyrelsen har lavet i hvert fald efter min overbevisning.

00:20:56 Interviewer

Så loven er lidt mere rette mod danske producenter. Skulle jeg næsten til at sige det i hvert fald danske virksomheder, end man tager højde for, at der faktisk er en del danske virksomheder på det danske marked, som egentlig ikke er danskere.

00:21:09 Respondent 3

Ja, det vil jeg mene. Der er selvfølgelig mange der bruger de standard ERP-systemer, men Der er også mange der har egen udviklet. Hvis Det er en speciel branche eller hvis det, Det er noget man har brugt rigtig mange penge på, hvorfor skulle man så ud og vælge? Et Microsoft produkt Der er godkendt til 15 mio. Implementering, når der ikke er noget galt med systemet.

00:21:34 Interviewer

Fedt, jamen Det var egentlig det jeg havde til denne her del, så jeg siger tak for din deltagelse.

10.9. BILAG 9: INTERVIEW 4

00:00:01 Interviewer

Vi kunne rigtig godt tænke os til at starte med at høre om hvordan du ville beskrive som et digitalt bogføringssystem? Og hvad mener du at sådan et system skal have af funktioner for at kunne blive betegnet som et digitalt system?

00:00:17 Respondent 4

Ja, hvad tænker jeg egentlig omkring det?

Det er jo i hvert fald alt det her med, da jeg startede ude ved den virksomhed jeg er i nu. Jamen alt var jo i ringbind, og det er jo også lidt den fortid jeg har fra revisionsbranchen, hvor alt jo var i ringbind. Alt var printet ud alt dokumentation lå også i mapper og så videre.

Det er jo essensen af det tænker jeg at man skal have det lagret et sted, hvor det også er sikkert altså i forhold til for eksempel brand og så videre, at det ikke lige pludselig forsvinder alt det man har, så det skal kunne ligge et sted, hvor det er sikkert og det skal kunne ligge et sted hvor man ligesom kan tage backup af det.

I forhold til selve ERP systemet jamen så er det at altså at faktura ligger online og indkøbsbilag ligger online. De kassebilag man nu laver er at man i hvert fald har adgang til hvor de ligger henne en reference til det.

I Vores ERP-system der er det sådan set lidt gammeldags. Vi bruger SAP og det er ikke den nye SAP S4hanna, men en ældre version, som man positivt har valgt, at man gerne vil beholde. Altså koncernens holdning er at man ikke vil opgradere, da man ikke synes at de penge man skal give for det står på mål med hvad man egentlig får ud af at opgradere til det system, at man så nu er lidt udfordret af, at den danske bogføringslov, det er en anden sag det kan vi drøfte lige om lidt.

Men det er klart at sådan noget som vores ERP-system i dag, når vi gennemgår for eksempel bilag, altså vi har ikke bilag liggende i vores SAP, så det vil sige når jeg slår nogle forskellige posteringer op, hvis der er noget jeg gerne vil undersøge, fx hvad er det for en udgift eller noget i den stil, så skal jeg nu egentlig ind i et andet system og den primære årsag til det er, at vi fra Dansk side af jeg skal måske starte med at sige, at vi har en amerikansk ejer, og vi kører på samme system som hele koncernen gør. Og fra amerikansk side af har de sagt, at de ikke vil have nogle systemer herude som har snablen nede i SAP. Det vil sige, vi må ikke have nogen

systemer som. altså er integreret med SAP, så Vores godkendelse af faktura foregår også udenfor SAP-systemet. Det vil sige, at trods vi har en godkendelsesproces og lagring i et system, så fragår alt manuelt over i vores ERP-system, da der ingen integration er.

00:02:47 Interviewer

Så som jeg forstår det så har i et submodul hvor i egentlig kører jeres omkostninger og godkendelse af omkostningerne og så bogfører i manuelt efterfølgende over i SAP.

00:02:54 Respondent 4

Ja det er præcis sådan det er, og man kan sige i forhold til revisionen er det jo ikke særlig givende fordi de kan ikke bruge den godkendelse. Altså de kan jo sagtens sige, vi har et velfungerende system, men i og med der foregår en manuel bogføring, så kan revisorerne ikke bruge det til noget kan man sige, og det er klart, vi vil da også, hellere have mindsket risikoen for fejl. Vi vil da også hellere have at det var integreret, så der blev bogført når der var godkendt. Men det er bare ikke sådan det er.

Nå ja, men for at gøre en lang historie kort, så tror jeg egentlig det er det, jeg sådan tænker om et elektronisk bogføringssystem, at man kan have alt digitalt fra bilaget kommer ind til betalingen er gået ud af banken.

00:03:33 Interviewer

Og nu har vi egentlig også haft snablen lidt nede i det næste spørgsmål, som går lidt på, hvilke systemer i bruger, så det skal vi egentlig ikke snakke om. Men jeg kunne godt tænke mig nu, nævnte du selv det her med, at i havde kigget ind i at udskifte den eksisterende SAP med den nye SAP, men i kunne ikke se, at der skulle være en tilstrækkelig besparelse der kommer i forhold til den omkostning det medbringer? Ved du cirka hvad omkostningen ville være, ved at skifte Sådan en ERP-system i jeres størrelse virksomhed?

00:03:55 Respondent 4

Nej altså dem der har kigget ind i det, altså som sagt vi er amerikansk ejet og selve IT afdelingen er også placeret i USA, så det vil sige de håndterer IT for hele verden.

Altså de har jo selskaber i både Europa og Asien og USA, alle steder i verden har de selskaber, og det hele bliver håndteret fra USA. Der er altid lokale IT-folk, men det hele bliver styret fra servere fra USA, og det er dem, der håndterer SAP systemet, og det er dem, der ligesom siger, at de ikke vil opgradere til S4Hanna. Så de specifikke beløb dem har jeg ikke kendskab til. Det kan være stort som småt, men i hvert fald bottom line er, at de synes ikke at den nye version af SAP giver nogen værdi til vores virksomheder globalt set.

00:04:42 Interviewer

Jeg forstår.

Nu har i ikke skiftet ERP-system og har et system der ikke er godkendt i dag. Har i kigget ind i nogle submoduler der kunne tilføjes her i Danmark så i bliver compliant med loven? Du nævner selv at i ikke må have systemer der har snablen nede i SAP, kan du ud fra dit kendskab til virksomheden vurdere hvad det vil kræve af interne og eksterne ressourcer for at blive compliant med loven?

00:05:15 Respondent 4

Altså det som vi gjorde, vi startede egentlig for noget tid siden, hvor vi jo har regnskabsmøder, når vi aflægger årsregnskab med vores revisor BDO og der kom det på tale kan man sige dels via deres egne slides de havde med i deres rapportering, men også via vores spørgsmål spørgsmål, som vi havde til dem i forhold til den nye bogføringslov, hvor man kan sige konklusionen på det daværende tidspunkt blev jamen i er compliant for næste år, så det er ikke noget i behøver at kigge så meget på nu.

Jeg tror, hvis vi går tilbage i tiden og de kunne have ændret deres svar, så tror jeg de havde sagt, i skal begynde at kigge lidt mere på det. At ændre i det ERP-system som for eksempel SAP. Det er ikke noget, du gør over natten, så det der skete i løbet af dette forår, det var at vi begyndte at kigge lidt mere på det og kunne godt se, at nogle af de krav, som der står altså blandt andet det her med at kunne sende og modtage de her elektroniske fakturaer i de forskellige formater, der

nu bliver oplistet, og især det her med ugentlige backup som skal være indenfor EU's grænser og ved en tredjeparts altså det er primært de 2 vi er udfordret på.

Men så begyndte vi så at kigge på det, og så har vi egentlig USA de var lidt usikre på hvad står der egentlig i lovgivningen, vi har egentlig haft sendt noget frem og tilbage omkring noget materiale vedrørende bogføringsloven hvad ligger der i det til dem, og de her tjeklister og så videre. Det har så resulteret i spørgsmål lidt frem og tilbage, og til sidst så endte de med at sige de gerne ville have noget på skrift fra vores revisor, som vi bruger globalt på koncernen hvilket er BDO.

Så vi rakte ud til BDO og fik fat i en af deres bogføringslovseksperter, hvor vi havde et møde med ham, og han sendte så noget på skrift bagefter, hvor man ligesom listede de her krav op. Jeg tror der var en 7/8 forskellige krav. Hvor vi så også blev enige med ham om, at i forhold til den version vi har af SAP, så er det primært det her med elektronisk fakturering og så backup der er vores udfordring på nuværende tidspunkt.

Der er en udfordring for os, så lige nu der er vi sådan lidt i limbo og for at vende tilbage til spørgsmålet, der arbejder de netop i at implementere eller i hvert fald købe nogle tredjeparts programmer til at dække de her huller, fordi de er ikke interesseret i at opgradere til det nye SAP.

Det er jo sådan lidt ord mod ord, USA mener ikke at S4Hanna er compliant med den nye bogføringslov, det mener BDO på den anden side at de er, så vi står lidt i en limbo i forhold til hvem der har ret altså jeg ved det ikke, så jeg lader dem diskutere med hinanden.

Jeg ved der er igangsat især noget omkring det her med backup, der er der igangsat noget hvor vi så får det lagret altså cloudbaseret her inden for EU. Det første spørgsmål fra dem af det var okay jamen lige nu der bliver det lagretovre hos dem. Jamen kan vi ikke bare lagre det indenfor EU, men hos et af vores søsterselskaber enten i Danmark, Tyskland, Frankrig eller Polen, eller hvor det nu skulle være, men netop kravet om at det skal være tredjepart det gør jo netop at de er nødt til at købe sig fra det.

Jeg tør slet ikke gætte på hvor dyrt det bliver, altså det er en ugentlig backup som skal ligge der i 5 år, så du kan jo starte med at gange en altså 52 uger med 5 år. Gange alt den lagringsplads, vi skal bruge, og så først efter 5 år og en uge kan du slette den første uges backup. Det er ufattelig meget plads der skal købes, så jeg tør simpelthen ikke skyde på hvor dyrt det bliver, men det kommer helt sikkert til at koste flere hundrede tusinde bare den del.

Ja og så er der det næste spørgsmål, det er faktisk i forhold til elektronisk fakturering og nogle af de andre spørgsmål altså, der var BDO jo ude i jamen de gav os ligesom 4 valgmuligheder, hvor

den første, hvilket de vil anbefale jamen det var at opgradere til S4Hanna, fordi de er overbevist om at det er compliant med det nye system, ifølge BDO.

BDO mener faktisk at strategien fra SAP har været, at de ikke vil godkendes. Altså at de ikke søger om godkendelse hos Erhvervsstyrelsen, men de vil gøre deres nye version compliant. Det vil sige, de forsøger at tvinge de eksisterende kunder, de har på en gammel version af SAP over på den nye. Det er i hvert fald i følge BDO den strategi der har været fra SAP. om det er rigtigt det tør jeg så ikke lige at stå indenfor.

Den 2. udvej har så været at indgå samarbejder med forskellige thridparty supplyer som de siger i forhold til at lave de her afdækninger af huller der skulle være og så den 3 mulighed som BDO siger det er at man faktisk kunne have et alternativt ERP system som man kun bruger en gang om måneden hvor man eksporterer alt det man har i SAP over i det for eksempel en Business central eller et eller andet og så laver alt sin bogføring jo i virkeligheden en gang til.

Den 4. mulighed er at man kan bruge det her digisens, hvilket jeg ikke rigtig har undersøgt, men det er sådan et compliant tool, som måske ikke er en langsigtet løsning, men som BDO siger kan købe lidt tid i forhold til at lave sine løsninger ordentligt.

00:10:43 Interviewer

Og hvad forventer i at det vil løbe op i at gå med fx digisens?

00:10:43 Respondent 4

Digisens koster ikke så meget som jeg kan se.

Altså det er sådan noget med at de tager 1,87 kr. Per faktura eller per PDF der kører igennem programmet og jeg tror vi har lige omkring 10.000 PDF'er hos os, men det er klart vi har jo også andre selskaber i Danmark som bliver underlagt samme krav, så det løber jo selvfølgelig også op i en eller anden størrelsesorden.

Min vurdering er at der ca. er 25.000 PDF'er årligt der vil blive kørt igennem Digisense i Danmark årligt, så en omkostning på omkring 46.000 kr.

00:11:12 Interviewer

Så det jeg egentlig kan udlede, det er at I ikke engang er blevet compliant endnu, og I ser allerede ind i kæmpe omkostninger, for faktisk at kunne overholde loven.

00:11:22 Respondent 4

Det er 100% korrekt ja, vi er ikke compliance sådan som det ser ud nu, og vi kan jo også se, at Erhvervsstyrelsen og BDO har jo været så flinke og vedlægge de her bødestørrelser, så vi kan også godt se at, der er jo nogle væsentlige bøder i udsigt, udover omkostningerne til implementeringen for vi bliver ikke compliant i 2025.

Det er klart man får ikke bøden udstukket i første øjeblik man bliver konfronteret med at man ikke er compliant, men der er ikke uendelig tid til at rode bod på den, når man først er havnet i et felt, kan man sige. Jeg forstår det sådan, at der også er ret stor sandsynlighed for at vi får besøg, fordi at man jo fra næste år skal fortælle hvad for et ERP-system man bruger, når man afleverer sin årsrapport.

00:12:04 Interviewer

Det er faktisk lige før vi bare burde tage det spørgsmål med det sammen, når vi er inde på det for du har nemlig helt ret i at næste år, når I indleverer årsrapporten, så skal I ved indberetning til Erhvervsstyrelsen faktisk krydse af, hvilket system I bruger, og om det er godkendt eller om det er ikke godkendt, men at I har nogle submoduler der er. Derudover så skal man have underliggende procedurebeskrivelse på, hvorfor man mener man overholder loven, og så det her sidste mulighed med at man overholder ikke loven, så de vil hurtigt kunne danne sig et overblik allerede fra næste år af hvem de egentlig skal ud og banke på døren ved.

Nu nævnte du selv, det her med bødestørrelsen og et eller andet sted, hvis det er tilstrækkelig gralt, så kan ledelsen ifalde ansvar. Synes du det er retfærdigt den måde man har gjort det på også at det med at bødestørrelsen er omsætningsbestemt?

00:12:49 Respondent 4

Ja altså som udgangspunkt så ja, altså det er klart nu står den jo lige til at skulle ramme os, men hvis man sådan kigger objektivt på det, så synes jeg egentlig at det er fair nok. Dog synes jeg det

her med at bødestørrelsen er omsætningsbestemt er lidt modsigende i forhold til anden lovgivning, fx må vi ikke basere vores interne fees på baggrund af omsætningen ved transfer pricing, men når vi skal straffes, så må det gerne være omsætningsbestemt, det synes jeg er lidt modsigende.

Altså Jeg synes igen det hører fortiden til at man ikke er elektronisk, altså det harmonerer ikke med den tid vi lever i at, og derfor er jeg også tilhænger af at det skal gøres elektronisk, samt at der skal være konsekvenser ved at virksomhederne ikke er omstillingsparate.

Det er selvfølgelig klart, at det er en udfordring for os herude, vi kan ikke bare sige, vi vil gerne have et andet ERP-system, det må vi ikke altså. Og hvis vi skulle drage paralleller til øvrig lovgivning, så synes jeg at bødestørrelsen skulle være baseret på et driftsresultat eller andet, som også er lidt mere retvisende for volumenvirksomhederne.

00:14:10 Interviewer

Det Jeg har haft fra andre interviews med som nu spørger jeg selv, hvordan man kunne have gjort det anderledes. De udfordringer Jeg har hørt ved andre, som også er produktionsvirksomheder. Det er det her med at typisk ofte med produktionsvirksomheder, så har du en lav dækningsgrad, men du har jo en kæmpe omsætning for at få lidt penge ned på bunden og der har der har man Sådan det. Jeg har haft hørt mig til tidligere det her med at man skulle måske have kigget det mere på resultatbaseret end omsætningsbaseret fordi du rammer måske lidt skævt med virksomheder i forhold til produktionsvirksomheder At man har en vidt forskellig dækningsgrad.

Dertil er der jo også, som jeg forstår loven, mulighed for at straffe de ansvarlige personer i virksomheden, der ser jeg en kæmpe problematik i virksomheder som vores, hvor ejerkredsen sidder i USA, og bestemmer hvad vi må bruge penge på eller ej. Jeg tror, det kan have fatale konsekvenser for CFO's mv, som er en del af direktionen, at de personligt kan blive pålagt et bødeansvar, uden at de egentlig kan gøre noget ved det, fordi ejerkredsen ikke vil supportere den udvikling der sker i Danmark, fordi vi er så små. Det kan resultere i, at vi har folk der må fratræde deres stillinger, fordi de ikke vil stilles økonomisk overfor noget de ikke selv er herre over.

00:16:55 Interviewer

I forhold til den økonomiske effekt der har jeg lige et sidste spørgsmål. Hvordan nu kigger i ind i hvert fald skulle blive compliant. Hvad er de største udfordringer i har som koncern og virksomhed

i forhold til det her med at balancere mellem at som produktionsvirksomhed vil man gerne holde sine omkostninger nede, men man bliver pålagt nogle omkostninger indirekte i og med at man skal være compliant. Hvordan er det i balancerer imellem de 2 ting?

00:17:24 Respondent 4

Der er bare så mange ting man skal være compliant med, og der er kommet så mange nye direktiver, som stiller krav til det ene og det andet. Nu har vi jo bogføringsloven, men det gælder jo også CSRD rapportering og altså IBAM og emballage direktiver og alt muligt andet som jo ikke giver os som sådan noget på bundlinjen vi kan måle i kroner og øre.

Men en ting kan vi godt måle, det er hvad det har kostet os i tid og flere medarbejdere og systemer og alt muligt andet ikke, så det er en opfattelse af balancegang, fordi alternativet til ikke at være compliant, er jo heller ikke noget vi ønsker. Så i virkeligheden, så er det at gøre brug af interne ressourcer så meget som muligt at trække på medarbejderes viden. Men vi kommer heller ikke udenom, at der er tilfælde, hvor vi er nødt til at købe os til en hvis ydelse der hjælper os med at lukke nogle af de huller, der er mellem lovgivningerne og den viden, vi selv er i stand til at generere eller er i besiddelse af.

Så for at vende tilbage til spørgsmålet det er en utrolig svær balancegang, og især fordi at vores ejere altså er resultatorienterede, ligesom alle andre ejere også er, og det er klart, når vi lige pludselig hæver vores omkostninger, uden at omsætningen følger med, så står vi i et forklaringsproblem i forhold til hvorfor at omkostningerne stiger mere end omsætningen gør.

Og der skal vi jo forklare os i, at jamen der kommer forskellige lovgivninger og i virkeligheden så synes de, at Danmark er træls, altså Danmark har ufattelig mange direktiver kørende, og Danmark er formentlig langt fremme, men vi er også langt fremme på transfer pricing. Vi stiller meget høje krav i Danmark til transfer pricing dokumentation i forhold til hvad andre steder gør, men også nu her med Bogføringsloven er også længere fremme end andre europæiske lande, og de bliver ved med at spørge jamen Danmark er et så lille land. Hvorfor har i så streng en lovgivning?

Altså så de synes der er et mismatch mellem de 2 ting og vi er jo tilbøjelige til at give dem ret på en eller anden måde. Vi står egentlig og skal forsvare os, altså forsvare dansk lovgivning ret ofte, så Det er en ret svær balancegang, det er der slet ikke nogen tvivl om.

Men vi bliver jo også ved med at pointere i jamen altså lovgivning og lovgivning, og vi kan også godt stille ind i, at vi ikke er fuldkommen compliant, men det her er bødestørrelserne, og så må vi

jo tage dem, når og hvis de kommer. Altså Det er jo for at være bundærlig, at det er nogle gange den afvejning der er.

00:20:10 Interviewer

Nu nævner du selv det her med at man allokterer medarbejdere til at skulle udføre de her opgaver?

Tror du, at det her med, at man netop allokterer medarbejdere til egentlig at skulle overholde compliance i stedet for at have snablen ned i forretningen? Tror du det kommer til at have en negativ effekt?

00:20:31 Respondent 4

Det er der bestemt en risiko for, altså den er svær at gøre op i procent, og det er klart, men Der er da en risiko for, det synes jeg da også som regnskabschef, at jeg kan mærke selv.

Meget af min tid, går med noget andet, end jeg havde regnet med i løbet af sådan en dag. Nu sidder jeg jo med budgetter og månedsregnskaber og så videre, men jeg bliver jo også involveret i emballage direktiver og SEBAM-registrering, hvor jeg selvfølgelig skal have en viden om det, men. meget af ens tid går jo også med det.

Der mener jeg helt sikker at jeg kunne have brugt tiden på nogen anden, fx man kunne have lavet nogle mere dybdegående analyser, som kunne have givet nogle resultater, man kunne have draget mere nytte af i forretningen og optimeringen af forretningen.

Så alt compliancearbejdet er jo som sådan ikke værdiskabende for vores forretning, og det er en svær balancegang for man skal jo også være compliant, men vi sidder også med dilemmaet omkring at vi ved at der formentlig kommer mere og mere compliant og at denne rejse slet ikke er slut endnu.

00:21:51 Interviewer

Det forstår jeg godt.

Det leder os til det sidste overordnede emne, som er hvordan oplever du eller virksomheden den nye bogføringslov?

Tror du, at den nye bogføringslov kommer til at medvirke til, at i skal ændre i de forretningsgange i har i dag? Og tror du det bliver en positiv forandring eller en negativ forandring, når i først er compliant?

00:22:16 Respondent 4

Altså ud fra de krav der er, der vil jeg sige den kommer som udgangspunkt ikke til at ændre på så meget. En ting er bogføringsloven, men i virkeligheden også bare ren og skær almindelige fornyelse af vores virksomhed der skal til, så ja bogføringsloven skubber os ud i at vi skal accelerer vores digitalisering, men det var i forvejen på agendaen.

Vi var i forvejen begyndt at opbevarer vores materiale digitalt, så det ændre ikke på det helt store, udover hvis vi får nogle submoduler der snakker sammen, så er der helt sikkert noget tid at spare i den måde vi gør tingene på da vi ikke skal gøre det flere steder. Men hvis vi ser på sådan noget som e-fakturering så tror jeg ikke det ændre der store, da vi ikke handler med det offentlige, og derfor er det heller ikke noget der er forespurgt.

Ja så svaret på spørgsmål er nok bare altså Det er mere en compliance øvelse end Jeg synes set rigtig gør en forskel for os herude som Sådan som det ser ud lige nu i hvert fald.

00:23:28 Interviewer

Hvis man eliminerer det her med at i må have snablen nede i SAP tror du så at det vil have en positiv effekt på at i vil eliminere nogle steps i jeres forretningsgang i dag, fordi i laver det i 2 forskellige programmer? Som vil medvirke til at I så har en besparelse i tid i fremtiden?

00:23:48 Respondent 4

Ja det tror jeg helt sikkert det ville, men vi har ikke et helt estimat på hvor meget tid man vil spare, men vi snakker nok om, at vi kunne halvere tiden der bliver brugt på at håndtere bilag.

Det er også derfor vi presser meget på overfor USA, det kan godt være vi ikke har et godkendt ERP-system, men vi vil gerne have nogle submoduler der kan snakke sammen med systemet så vi kan eliminere noget af det manuelle arbejde der gøres i dag. Både for at minimere fejl, men også for at formindske tiden.

Altså Der er ingen grund til at vi fx godkender udenfor ERP-systemet og så bogfører den manuelt bagefter fordi det giver det giver ikke nogen mening, så Det er udelukkende fordi vi ikke har fået lov til at have det vi gerne vil have indtil videre, at vi ikke er mere digitaliseret i dag.

00:25:10 Interviewer

Det giver god mening et afsluttende spørgsmål, kan du kort opsummere på et par sætninger, hvilke udfordringer I har haft i form af at i skal være compliance med den nye bogføringsloven?

00:25:25 Respondent 4

Ja jamen altså vi har haft udfordringer i forhold til specifikt at finde ud af jamen hvis du bruger SAP og du bruger den her version hvad så? Altså jeg synes ikke at kunne slå de top nogen steder specifik.

Jeg kunne godt have brugt en eller anden drop down menu i forhold til jamen hvis du har det system og det her system har så forskellige versioner. Hvis du har den her version så er du non-compliant, hvis du har den her version så er du compliant. Der mangler lidt hjælp til at finde ud af, hvordan man i virkeligheden, finder ud af hvordan man bliver compliant. Vi har i stedet skulle bruge omkostninger på at holde møder med BDO for at finde ud af, om hvordan vi bliver compliant, hvor en guide fra erhvervsstyrelsen kunne hjælpe os men også mange andre virksomheder med let at finde ud af hvordan vi bliver compliant, og den vej rundt bruge penge på at blive compliant i stedet for at bruge penge på konsulenter til at konstatere sådan bliver compliant.

Ja altså det har været nogle ret store udfordringer, faktisk bare at finde ud af hvad kravene har været, og hvad vi egentlig kan, fordi der er ikke rigtig nogen af de krav, som de stiller, vi sådan rigtig bruger i dag. Fx hvad er elektronisk fakturering og hvad er de der formater, som de spørger efter, for det er ikke nogen vi kender, og det er ikke nogen vi bruger eller er blevet bekendt med, før vi ligesom læste om de nye krav.

Og så det her med at vores ejerstruktur og vores opsætning har udgjort en udfordring, også fordi det ikke er lokalt. Vi kan ikke bare ændre noget, vi kan ikke gøre hverken til eller fra. Vi er lidt mellemmand i forhold til, at vi har en ejer, som sidder i USA, og vi har en dansk lovgivning, som pålægger os nogle ting, så der er vi lidt fanget i midten.

Og ja, så er vi jo selvfølgelig også udfordret af, hvordan vi får det løst. Og så vil jeg sige. Måske at man også selv ansvarlig, men Jeg vil også sige det sådan, at Vores revisor gjorde heller ikke et super godt arbejde. Da vi først spurgte ind til det i forhold til at Jeg tror heller ikke de var bekendt med hvor store omstruktureringer der egentlig skulle laves i vores ERP-system, selvom de godt kender det, og der har manglet lidt der også.

00:27:31 Interviewer

Det jeg lige kan udlede af dit svar, det er vi er enige om, at det her med, at i faktisk er udenlandsk ejet har gjort det ekstra komplekst med den her lov?

00:27:53 Respondent 4

Ja altså Det kan du jo egentlig godt udlede af det. Det er jeg overhovedet ikke uenig i, men Jeg har også efter vi så blev bekendt med de her lovgivninger og så videre. Jeg har også læst op på det, og Jeg kan også se, at blandt andet grunden til, at de jo gerne vil have det her, altså at Erhvervsstyrelsen har sat det her som krav med at man skal have backup men mere vigtigt at det skal være indenfor EU's grænser og så videre er jo netop de ønsker en større transparens eller gennemsigtighed. I Sådan nogle virksomheder, som os, som er ejet af for eksempel amerikanere. Så på den måde tror jeg, at de har tænkt os ind i det, men Jeg tror ikke de har tænkt. Over diverse strukturer, Der er når man egentlig sidder i Danmark. Man er ejet af en amerikansk virksomhed, altså hvor lidt hvor lidt vi egentlig kan gøre på det punkt. Altså Det er klart, vi styrer selvfølgelig den daglige gang herude, men hvis Vi skal lave om i Vores IT-system. Vi kan ikke bare lave om altså og Vi skal egentlig forklare dansk lovgivning eller stå på mål for den over for, Vores ejerkreds og det det tror jeg ikke, de har tænkt helt igennem. Jeg kan godt forstå princippet i, at de gerne vil have mere transparens. Det kan jeg sagtens følge, men Jeg tror ikke de har gennemtænkt det helt talt ned til mindste detalje. Det tror jeg ikke, de har.

00:29:12 Interviewer

Ja nå men Det var det. 1000 tak.